

ΕΤΟΣ Ε!

ΑΡΙΘ. 238

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

Καλλιγραφία, Σίλβια Χοχολάκη

1928

ΠΕΝΕΙΔΟ

νά τη ρωτήσω μήπως έχει κανένα παράπονο ή μήπως της χρειάζεται τίποτα.

Πήγα άμέσως, μα κατάλαβα πως δεν είναι και τόσο εύκολο πράγμα να δής μιάν ινδή προικητήσσο, δώσω και αν αυτή είναι αλχημικός σου, γιατί αναγκάστηκε να δώσω ένα σωρό εξηγήσεις του Μάμπο, που στεκόταν άγριος και απειλητικός μπρός στο κατώφλι της θύρας.

«Αφανα, είδα ν' ανοίγεται η πόρτα της φυλακής και να εμφανίζεται μπροστά μου ή Λόγια. Πρώτη φορά την έβλεπα και όμοιο λόγος πως μου κόπηκε ή λαλιά στο στόμα. Η όμορφιά της Λόγιας ξεπερνούσε τη φήμη της. Ήταν ένας άγριος τύπος σπάνιας όμορφιάς, ένα ξωτικό λουλούδι, το οποίο μονάχα σ'ήν έρημο μερούσια να φυτρώσει. Φορούσε μιά απλή στολή μαζάνος, που άφηνε να φαίνονται όλες ή γραμμές του λεπτού μιά καλοδεμένον κορμού της, και απ' το στήθος της προεβόταν ένα χρυσό παράδειο περιδέριο, κληρονομικό δώρο π' έμβλημα της βασιλικής γενιάς της.

Με παρακάλεσε να εύχοιστήσω έμ μέρους της το στρατηγό Μορένο και μου ζήτησε ως τελευταίο χάρη, αφού της έμεναν ακόμα λίγες μέρες ζωής, να της άπαιρέψουμε να πάη να άποχρηγήσει τους δικούς της, που βασκάνονταν μακριά, και θύσαν να μάταιο θλίψη και αγωνία για την τύχη της. Η άπόστασις ήταν βέβαια μεγάλη. Μου έδωσε όμως το λόγο της στρατιωτικής της τιμής, πως θα άπιστρέψην την ώριμένη μέρα για να τυφλωθώ... Της είπα πως θα έκανα ό,τι περνούσε απ' το χέρι μου, κ' έτρεφε να βρω το Μορένο, με την άπόφαση να τον πείσω. Ο στρατηγός όμως φοβόταν μήπως ή αλχημικός δεν κρατήσει το λόγο της και δεν την ξαναδώσει.

Μου φαίνεται πως αυτό θα είναι ένας εύχρημος τρόπος άπονομής χάρτης, μου είπε.

Είμαι βέβαιος, στρατηγέ μου, του άποκριθήκα τότε με θέλημα, πως ή Λόγια θα κρατήσει το λόγο της και πως θα είναι έδω την ώριμένη μέρα... Η βασιλική καταγωγή της δεν τη άπαιρέσει να ζητήσει να σώση τη ζωή της μ' ένα ψέμα.

Καλά, ό,τι το θέλουμε πως της δώσαμε την άδεια να πάη να δή τον πατέρα της. Μα είναι άδύνατο να πάη εκεί-πάνω και ναρθή μέσα στο λίγο χρονικό διάστημα που μένει ως την ή-μέρα της έτελέσεως.

Η Λόγια, στρατηγέ μου, είναι δεινή καρβαλάρισσα. Και το άλογο της ή Τάλπα, τρέχει σαν άστραπη.

Ξέρεις τι μου φαίνεται, λοχαγέ, μου είπε τότε ο στρατηγός Μορένο. Πώς ξηνάς με μέσα μέσο να σώσης την αλχημικότατά μας. Άς είναι όμως... Σου έγκυστερηόμην πως και ή δική μου έπιθυμία είναι ίδια. Θα ύπογραψω το φύλλον άδειας... Τον εύχαρίστησα μ' ευγνωμοσύνη.

Και ύστερ' από λίγο, ή Λόγια ήταν έτοιμη να καρβαλλήση το άλογο της, ενώ έγω του κρατούσα το χαλινό. Η ώραία αντίκρισε ήταν χαρούμενη, ευθυμή, σχεδόν φιλόρεση. Όταν άνέβηκα σε άλογο, με πύταξε κατόματα και μου είπε με παρόξενη φωνή.

Καλήν άντάραση, λοχαγέ μου. Κυτάχτε, ού; παρακαλώ, αν άργήσω λιγάκι την ώριμένη μέρα να καθυστερήσω τον στρατηγό. Το γλέντι των θανατικών έτελέσεων, πρέπει, βλέπετε, να ρχίσθ από μένα.

Και ή άτρόμητη άμαζών κέντησε τον Τάλπα στα καπούλια με τα σπινούνια της κ' έξφανίστηκε μέσα σ' ένα σάννεφο σκόνης. Βαθύς στεναγμός άνακουφίσεως βγήκε τότε απ' τα στήθη μου, μοιόνοντι κατά βάθος φοβόμουν μήπως κρατήσει το λόγο της και άπιστρέψην την ώριμένη μέρα.

Ξημέρωσε τέλος ή μοιραία κείνη μέρα. Στις δέκα το πρωί, όλη ή φρουρά ήσαν συγκεντρωμένη στο πολύγωνο, κοντά στις πόλες της πόλεως. Οι καταδικασμένοι, οι τέ Λόγια, ήταν όλοι δεμένοι σε πασσάλους και περίμεναν άτάρακους δεν πίστευαν πειρά ή Λόγια.

Οι άξιωματικοί του έπιτελείου ήσαν συγκεντρωμένοι σε μιάν άκρη, με το στρατηγό στη μέση, κυτάχοντας κόνου-κόνου το ρολόι τους. Η έπίσημη στιγμή είχε πλησιάσει.

Ο έπί κεφαλής άξιωματικός παρέταξε τότε τη δημοφιλία έφ' ένος ευγού, έίταξε ευ ευ μέλισσα και έπί σκιο-

π ό ν > σήκωσε ψηλά το σπαθί του—που πέταξε άγριος κάτω απ' τον φλογερών ήλιο του Μεξικού—κ' έτοιμάσανε να κατεβάσει, φωνάζοντας συνάμα «π έ έ!», όταν, άξαφνα, μέσ' από το πλήθος, ύψώθη μιά κραυγή, που πάγωσε το αίμα στις φλέγες Νάτην! νάτην!...

Ναι, ήσαν άλήθεια. Κάποιο μαύρο σημείο φαινότανε πέρα, μα κρυά, στόν ορίζοντα. Και ή μαύρος αυτός όγκος έρχότανε πάνω πάνω μας με λίγγινωδη ταχύτητα. Και σε λίγο, έξαισθητικά ή Λόγια όρθη πάνω στη σέλλα του άλόγου της, να το μαντέψει άγρια.

Πριν προφτάσουμε να συνέρθουμε απ' την κατάπληξη, ή Τάλπα, τ' έλογό της, χυμούς άπάνω μας, με στόμα άρραγμένο, έτοιμο θυμαμένο θάρρος!... Μα ή Λόγια του τράβηξε με βίαιη τα γαλιάρια και το άγριο άλογο καρράθηκε άμέσως στο σταθερό βήμα. Τι άλυσμαίνοντη στιγμή! Όλοι οι άξιωματικοί του έπιτελείου έμειναν με τα χέρια μας στα πλάγια μας, ή στρατηγός μόλις συγκρατούσε τη συγκίνησή του. Όσο για μέν, μου φαίνεται πως τα μάτια μου είχανε διακρύψει... Οι στρατιώτες μας έχρημαζόσαν:

«Μπρόβο, Λόγια!... Μπρόβο, Τάλπα!...»

Στο μεταξύ ή Λόγια είπα κάτι του Μάμπο. Το πρόσωπό της έγινε ξανασμένο και τα μάτια της πετούσανε λάμψεις και άπνοια πές. Ποτέ δεν ήταν όμορφητερη. Ο μαύρος ίππος της ήπ' τότε και της έφερε ένα σέπασμα, με το οποίο ή Λόγια σάλευσε φιλόστοργα το ίδρωμένο άλοό της.

Κοιτάστηκε ή καυμένος μου ή Τάλπα! είπα με συγκίνηση. Τό νού σου, Μόμπο, να μην τον ποτίσεις πριν περάσουν τούτοις στο είκοσι λεπτά της ώρας. Ήσθ όσον να ξεκουραστή και ή ξειδρωθεί...

Ύστερα κόλλησε τα χείλη της σε άφαιμένα ροδιού του πιστού ζώου.

Άντίο, Τάλπα μου, ψιθύρισε. Άντίο, καλό φέλε!...

Τι παρίστανε γυναίκα! έμ σκόταν ένα βήμα μακριά από τον τάφο, και ή τελευταία της σάπφεις πετούσανε σε άπνοια της!

Αφανα, την είδαμε να ναντριάζει. Είχε άντελέσει ο Ζοζέ Μανουέλ, τον προδότη αιτία της κατατροπής της. Όποιοι την πλησίαζε μ' ένα μαντήλι στα χέρια, για να της σκεπάσει τα μάτια, ενώ το κορμοφορμένο πρόσωπό του κιννοβολούσε από σπαστική θρησκόδη χαρά. Μα κείνη γρήγορα άμέσως απ' την άλλη μεριά τα κεφάλι της σαν να μην παύει να ύποφέρει το άφαιμένο αυτό θέαμα και σ'ήν άπνοια μορφή της; ζογρηστικώς μα γέλασε. Με είχε διακρίνει άνάμεσα στους άξιωματικούς. Με έπαισε τότε, μου έδωσε το λεπτό και μεγαλό χεράκι της, το οποίο δεν έτρεψε καθόλου, και μου είπε:

Μιά χάρη ακόμα έχω να σ'άς ζητήσω, λοχαγέ μου, την τελευταία. Έχετε μαζί σας το περιστόφοδό σας;

Μάλιστα, της άποκριθήκα με τρεμάμενη φωνή.

Ε, λοιπόν, τον βλέπετε αυτόν έδω; και μου έδειξε το Μανουέλ. Δέ θέλω να μ' άγγίξη αυτός ή άνθρωπος. Και σ'άς παρακαλώ πολύ να μου δώσετε όσες την τελειωτική βοήθη...

Μου έδωσε το χέρι και προχώρησε με βήμα άτάραχο κατά τον πάσσαλο. Τήν έδωσαν. Ο Μανουέλ την πλησίασε να της σκεπάσει τα μάτια. Μα κείνη τον έφτυσε και άρνήθηκε την τελευταία αυτή παρηγοριά.

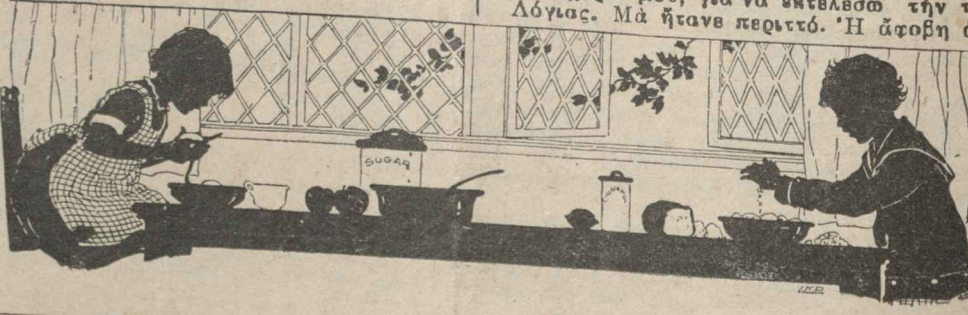
Πέρ!

Πλησίασε στον πάσσαλο, με βουρκωμένη την καρδιά, με δακρυσμένα μάτια, με τρεμάμενα βήματα, κρατώντας το περιστόφοδό της στα χέρια μου, για να έτελέσει την τελευταία παράκληση της Λόγιας. Μα ήσαν περιτό. Η άτοξη άμαζών ήσαν νεκρή.

Μιά τόψη από στήν ορά κατόμαρσα μούλας ήτανε πεσμένη μακριά από πόδια της. Τήν είδα ή Λόγια και ή σφαίρα έμεινε στα χείλη της. Τήν ήπρησε και την έπρησε μ' εύλόβητα στα χείλη μου—ενώ ή Τάλπα το άγριο άλογο της ήπ' μου, χλιμνιζόντας τον νητικό μ' άπειλισμένο...

Γεμάτοι θλίψη και αγωνία...

Μεγάλοι θλίψη και αγωνία...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΑΤΘΙΔΩΝ

ΕΛΙΟΥΤΕΤΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Ε. Π.

Συγκαταλέγεται μεταξύ των «μπάν-φίς» της νέας έσοδείας' καλαίσθητα είναι έντελώς ιδιότυπη εν άντιθέσει με την όμοιότητα που παρατηρεί κανείς, όσον άφορά την εμφάνισιν, το ντύσιμο, στη σημερινή άνθηροτάτη νοολαία. Είναι τύπος όμορφης «Γκαράχεν» με την κατανόησάν της κόμη της διευθετημένη σε κώτσο από κομμάτια, φυσιογνωμία παιδιαστική, γλαστή, γεμάτη έκφραση, τρώει άνεπιτήδειοι και μιά συμπαιθητικότητα ύπουρ σπανία στην έ-παιξη που μικροί και μεγάλοι νοσταλγούν άρσις, που έχουν την θέ-αν τους έπι σηνή; θάστρου. Πολύ προσφιλής στον φιλικό κύ-αίο της. Σιλουέτα κομψή και χαριτωμένη, ντύσιμο καλαίσθητο, αέριο. Ίδιαίτερη χαρακτηριστική τελεία άγνοια προς τα καλλυν-τικά του Γκαράλιν, Όμπικάν, Νευρέν που καταναλώνονται τόσο άνθρως από πολλές συνομήλικές της, για μακκιγιάρισμα στόμα-τις, προσώπου και ματιών άκόμη.

Η Μονταίν

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Η παράτασις της ζήτησης συντελεί εις το να εξακολουθή ή κί-νησις από κοσμικά έσοχικά κέντρα.

Στην Εθνησιά άπαρσία εις όλα τα ξενοδοχεία και ίκανο-παρική κοσμική κίνησις στο Σέσλ-και-Πεντελικόν. Η βερώνες της άγορευματικής ώρας έχουν έντελως διαφορετική όψη. Αι έκει περιτρεχούσαι είναι με φορέματα άπλά, άπογευματινιά, άλλες περ-ον να τοιά τους, άλλες είναι προετοιμασμένες για έκδρομή, με-ρικές αλυσέτες διακρίνονται για την εύληγίαν τους, με κομψά ροήματα τέχνως κατευθύνονται στο έκει τερμαίν.

Το βράδυ άλλαγή διακόσμηση. Η βραδυές τουαλέτες των κυρών, ή κομψή; περιβολές και τα όρεκτά σμάκιν των κυρών, συντελούν εις το ν' άποδίδεται όνως διεξέσεως.

Στο Σέσλ-έξοχον έξοχίζει μιά θαυμασία κορμολοσία καλλιτε-χνική. Τουαλέτες καθ' ύπόδειξιν της τελευταίας λέξεως της μό-δας, που έφλην και μακρυνές σαν ούρα παγωνιά, από μουσε-λίν; έμμερη σε σχήματα παστέλ, είναι ή Δις Δ. Άρκουδάρη.

Εν; τύπος; γλυκυτάτης Γκαράχεν με κόμην διευθετημένην άρραστο, είναι ή Δις Σ Παπαδοπούλου.

Στο Πεντελικόν περιπόστερη ήσυχία, αλλά πολύ εύχρηστα τις βραδιές του «νιεν ντανσάν». Το παρελθόν Σάββατον ήτο έ-και άρεστός κόσμος.

Χαριτωμένες συντροφιάς, διάφορα γκρουπ από χαριτωμένες κυρίες και δεσποινίδες.

Φορέματα έσοχα, αλλά συγκαταμένης πολυτελείας, από μουσελίνες έμμερη βαθύχρωμες και άλλα από ζωρζέτ παστέλ, που είναι τόσο θαυπευτικές στα μάτια. Κάτι πελώρια «παρά» από ρίζ άγνιαν χρησιμοποιούν ως μόνο γοργίωμα αυτών των τουα-λέτων.

Η περισσότερες είναι περιτυλιγμένες με μποξάδας από κρέπ-τιν-ον σε άποχρώσεις τουλμής, όπως κόκκινες λάμψες σπαρμένες με λουλούδια, σε χρώμα κίτρινο ή βιά όρό.

Μιά εμφάνισις που την διακρίνει έξαιρετική «νιεντανζίν» και μιά γλυκύτης γοητευτική είναι ή Μ. Μελά—το γένος Σαλβάγου—με κατόμαρσα.

Καλλιτεχνική σιλουέτα και φυσιογνωμία πολύ ώμορφη της Μ. Μανκοπούλου με μαύρη δαντελλένια τουαλέτα.

Κομψοτάτη ή Δις Ν. Ή-σία με άλυστάτη και πολύ αία τουαλέτα πρόσην ζάντ.

Επίσης παρρησιόκοντο κ. κ. Κορμιάνη με τουαλέτα έμμερη έμμερη, κ. και κ. Άλε-ζανδρίαν με τουαλέτα κομψή και μαζά από κρέπ-ντε-σιν κόκ-κινου της φωτιάς, κ. Ηοστά με έμ-μερη ζωρζέτ, κ. Κοκαλιάρη έμμερη και έλκυστική φυσιο-γνωμία με κατόμαρσον σύνολον, Δις Στρατούλη με φυσικιά μουσ-

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ΟΛΟΙ ΤΗΝ

“ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ.”

ΠΟΥ ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΜΕ ΕΚΔΕΤΗΝ ΥΛΗΝ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΣΙΑΣ ΕΙΚΟΝΑΣ

Μεταξύ των έκλεκτών περιεχομένων της είναι και τα έξης: «Μιλάνε τα πουλιά!», «Έργαστάσια κατασκευής άνθρώπων», «Η φορολογία των άγώνων», «Αναμνήσεις ένος μυτικού Ά-συνήμου», «Ο σηματοφόρος», «Η κόκκινη γυναίκα», «Η εί-κόνα της άγνώστου», «Η έκδίκηση των μοναχών», «Το ύστατο ψέμμα», κτλ. κτλ.

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ σε καλή τιμή βιβλία παλαιά και βιβλιοθήκες όλόκληρες. Πληροφορία στα Γραφεία μας, Λέκκα 7.

“ΜΠΟΥΚΕΤΟ.”
ΕΒΔΟΜΑΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΗΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΡΗΣΙΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΟΜΑΔΟΣ ΛΟΓΙΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΛΕΚΚΑ 7
ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ “ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ.”
Δωρετικόν δι' έν έτος... Δρχ. 130 ||| Έξωτερικόν Δις. Άγγλίας Μία.
Αι έκπαισται και τα χρηματικά έμβλήματα δέον ν' άπευθύνωνται προς τον Έδιοκτήτην του “Μπουκέτου”, κ. ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΩΝ
Τα προηγούμενα τέλη τιμούνται δρομάς 8.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΟΥ “ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ”, ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ
Mr D. Stroumbos 261 w. 85th Str New-York City U.S.A.

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΒΟΛΤΑΙΡΟΣ ΚΑΤΑ ΔΑΝΤΗ

Ο άθάνατος Γάλλος φιλόσοφος Βολταίρος ήταν όμολογουμένως παρόξενος άνθρώπος. Και σ'αυτούς ακόμα τους μεγαλειότερους ποιη-τες των οίωνων δεν έχοριζε κάσιανα. Ήταν δέ λυπηρό να βλέ-πη κανείς ένα πνεύμα τόσο πλατύ, τόσο φωτεινό και τόσο κριτικό το οποίο δέ μπορούσε να καταλάβη το τραγικό μεγαλείο του Σαί-ξπηρ. Είχε μάλιστα το κουράγιο, ο Βολταίρος, ν' άποκαλέσθ τον Σαίξπηρ «γελόιο ύποκειμενον, τραγικό ποιητή άνόξειο λόγον» κλπ.

Έκείνος όμως που τράβηξε των παθών του τον τάρταρον, από τις έμπειρίες του Βολταίρου είναι ή μεγάλος Δάντης, ή άθάνατος ποιητής της θείας Κομωδίας.

Κάποτε ή Βολταίρος είχε γράψει μιά πολυσέλιδο κριτική με-λέτη για την έπική ποίηση, στην όποια όμως άπέφυγε έμμελως ν' άναφέρη το όνομα του Δάντη. Η σιωπή αυτή ήσαν πολύ ένδει-κτική των διαθέσεών του.

Άργότερα, στο περίφημο Φιλοσοφικό Λεξικό του άφίερωτος ένα άρθρο για το Δάντη, το όποιον όμως καλύτερα να μην το έγραφε.

Να ν' έλπει, μεταξύ άλλων για το μεγαλοφυή ποιητή της Κο-λάσεως:

“Έγραψε ή Δάντης μιά κομωδία για την Κόλαση, το Καθαρ-τήριο και τον Παράδεισο. και ή σαλάτα αυτή έθεωρήθη ώραιό-ποιημα... Το έργο αυτό είναι γραμμένο με πολύ άλλόκοτο γούστο!”

Και ύστερ' από λίγον καιρό, ή Βολταίρος έγραψε στον αΐ ψου-μώτατο Μαντινέλλι, στη Βερόνα:

“Έκτιμώ πολύ το θάρρος με το όποιο τοιμήσατε να πείτε πως ή Δάντης ήτανε τρελλός και το έργο του σαστό τερατούρ-γημα.”

Ύστερ' από δυό περίπου αιώνας, ή Τολστόν έπανελάμβανε τα ίδια περίπου λόγια κατά του Δάντη, τον όποιο θεωρούσε... άνήθικο και διαφθορέα ψυχών!...

σελίνα, κ. και κ. Αρβυδοπούλου με μαύρο φόρεμα και έσπερο μπο-ξά, κ. και κ. Σακελλαροπούλου, κ. και κ. Σορόντη, κ. ά.

Στην Αϊδωπό έξαισθητική κίνησις. Στο ξενοδοχείον αΐ-θέο-μαι του Σέσλ-έξοχον άκόμη πολλές κόσμοις. Η ώραία ταρά-τα κάθε βράδυ είναι πλήρης. Συχνά περνούν από κει και συντρο-φίες περαστικές που έχουν ή σκοπό καμιά εύχρηστη έμμερη.

Το πόκερ και Κόνν-Κόν παρατείνεται μέχρι πρωϊώνών φ-ρών και με την πρωϊνή δροσιά συνεχίζεται ή διασκεδάσις σ' έμ-δρομές.

Γιά όλίγες μέρες ήτο έκει μιά άθηναϊκή όμορφη που θυ-μίζει έμψυχη κούκλα ή κ. Κ. Π. της όποιας κάθε εμφάνισις άν-τιστοιχούσε με περίκομψον Παριζιάνικη «Ματεκέν» τόσο άπογον-λόγω κομψότητας, γοαρμής, και ένημερότητας όσον άφορά την τε-λευταίαν λέξιν της, μύδας ήσαν ή τουαλέτες της.

Επίσης παρρησιόκοντο στο άνωτέρω ξενοδοχείον κ. και κ. Άν. Μεταξά, κ. και κ. Μακρυγιάννη, κ. και κ. Α. Μορέλλη, κ. και κ. Ψιδιή, κ. και κ. Βαλασσογιάννη, κ. και κ. Παπαναγνώστου, κ. και κ. Καμπάνη, κ. ά.

Η Μονταίν

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ σε καλή τιμή βιβλία παλαιά και βιβλιοθήκες όλόκληρες. Πληροφορία στα Γραφεία μας, Λέκκα 7.

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

ΤΟΥ ΤΖΕΪΜΣ ΣΜΙΘ

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Κατόπιν κατέβηκα με εὐγνωμοσύνη, μὰς εἶπε :
— Θεέ μου, πέστε μου, ἐξηγήστε μου πού βρίσκουμαι ; Γιατί
μ' ἔφεραν ἔδω ; Τι κακό ἔπαθα ; ...
— Ο καθηγητής κούνησε τὸ κεφάλι του μὲ θλίψη καὶ τῆς ἀπάν-
τησε :

— Δὲν μπορῶ νὰ σὰς πῶ τίποτε ἄλλο, δεσποίνε, παρὰ μόνον
ὅτι βρίσκόμαστε στὶς ὑπόγειες στοῖες ἐνὸς ἀραιομένου μοναστη-
ριοῦ, πλάι στὸν Τάμεσι. Γιατί εἴμαστε ἔδω ; Αὐτὸ δὲν λέγεται
τῇ συγκυρίᾳ αὐτῇ, οὐτε καὶ σὰς ἐνδιαφέρει ἴσως. Γιατί σὰς ἔφεραν
ἔδω οἱ κακοὶ οὗτοι ; Αὐτὸ τὸ ὑποπτεύομαι, ἀλλὰ καὶ
πάλι δὲν μπορῶ νὰ σὰς πῶ τίποτε ἄφ' ὅσον βρίσκόμαστε ἔδω.
— Ἀς βροῦμε ἀπὸ τὸ καταραμένο αὐτὸ μέρος καὶ ἔχουμε καιρὸ νὰ
ἐξηγηθῶμε.

— Εἶνε δύσκολο νὰ φύγουμε ἀπὸ δὴ ; ρώτησε ἀνήσυχη ἡ
νέα.

— Ο καθηγητής πατάλαβε τὸ λάθος του κ' ἔσπευσε ν' ἀπάν-
τησῃ :

— Δύσκολο... ὅχι. Θὰ φύγουμε σὲ λίγο. Προηγούμενος ὁμοῦ
πέστε μου μὲ δυὸ λόγια τί σὰς συνέβη.

— Ὡ ! κύριε, εἶπεν ἡ νέα μὲ φοίση, μήπως ξέρω,
μήπως μπορῶ νὰ σὰς ἐξηγήσω ; Νευρόν μου νὰ τὸ
χορδ... Ἐξαφνα τρεῖς φορτικοὶ ἄνθρωποι οἰκήσαν ἀπά-
νω μου, μὲ ὑψοῦσαν τὸ στόμα καὶ προσπαθοῦσαν νὰ μὲ
δέσουν. Ἀγωνίσθηκα νὰ τοὺς ξεφύγω, μεταχειρί-
στηκα τὰ δόντια μου καὶ τὰ νύχια μου, μὰ ἄλλοί-
μονο, ἦσαν τρεῖς καὶ οἱ τρεῖς ἀγριοὶ καὶ τρομεροί,
συχρόνως δὲ τὸ βαμπαῖο μὲ τὸ ὅποιο μοῦ εἶχαν
φράξῃ τὸ στόμα ἔβγαζε μιά φορικτὴ ὁσμὴ
ποὺ τὴν ἀνέπνεα καταναγκαστικῶς καὶ
ποὺ μοῦ φερενε ζάλη, ἐξάντλησι, ὕπνο.

— Ἐστὶ μπόρεσαν καὶ μ' ἔδωσαν σὲ μιά κα-
ρδέλλα... Δὲν εἶχα πειρὰ δύναμι οὐτε ν' ἀ-
σάδω. Καὶ ἀγὰ-αγὰ κοιμήθηκα... Ἐ-
πειτα... ἔπειτα βρέθηκα μαζὺ σας. Ὡ,
Θεέ μου, Θεέ μου !... Πόσο θ' ἀνησυχῇ ἡ
καὶ μὲν ἡ μαμά !...

— Στὸ σημεῖο αὐτὸ, ἡ νέα σταμάτησε,
ἀνάσανε βαθειὰ καὶ εἶπε :

— Εἴμαι, κύριε, ἡ μὲς Ντόλλυ Γιούγκ.

— Βλέποντας τὴν αὐτοῦ αὐτὴ νέα σκε-
πτόμουν τὴν Αἰλίαν. Θεέ μου !... Πόση
ὄψαν ἡ ἀγωνία τῆς ὅλη αὐτῇ τῇ νύ-
χτα !... Θὰ περιμένα ἀνήσυχη καὶ ἀγρυ-
πνῇ τὸ γυρισμό μου.

— Εἶνε θαῦμα, ἀλήθεια, πῶς ὁ Στήβενς
δὲν ἔκαμε σ' αὐτὴ τὸ κακὸ ποῖκαρε στὴν
νέα καὶ ὕψαμε ἑμπερὸς μας.

— Ἀπὸ τὴν τρύπα τοῦ τοίχου εἶδαμε ὅτι
ἔξω ἔπαρνε πειρὰ νὰ ξημερώσῃ.

— Πικρὴ ὁμίχλη ἀνέβαιν' ἀπ' τὸν Τάμεσι.
Τὶ θὰ γινώμαστε Θεέ μου !...

(Συνέχεια τοῦ ἡμερολογίου τοῦ ἱατροῦ
Τζώρετζ Πέτερσον)

Διέκρινα γιὰ λίγες ὥρες τὸ ἡμερολόγιό
μου. Αἰσθανόμουν μεγάλη ἀνάγκη ν' ἀ-
ναπαυθῶ. Ὁλόκληρο τὸ νευρικό μου σύ-
στημα εἶνε σὲ κακὸ χάλι !...

— Ὅπως ἔγραφα προηγούμενος, ἔξω ἀρ-
χίζε νὰ θαμπούγγη κ' ἐμεῖς εἴμαστε κλεισμένοι μέσα στὶς ἀπαί-
σιες ἐκείνες κατακόμβες, ἔχοντας μαζὺ μας τὴν μὲς Ντόλλυ
Γιούγκ, τὴν ὥραια καὶ γοητευτικὴ νέα, ποὺ τόσο ἀλόκοτες καὶ
τραγιῶδες περιστάσεις τὴν ἔφεραν στὸ δρόμό μας.

— Τὶ θὰ ἐκίναμε πειρὰ ;

— Ἐξαφνα κτύπησε τὸν καθηγητὴ καὶ τὸν εἶδα τρομερὰ ἀνή-
συχον. Κτύπησε δεξιὰ κ' ὀριστερὰ στὶς σκοτεινὲς στοῖες, σὰν νὰ φο-
βόταν καμμιὰ ἀποροπτικὴ ἐπίδοσι.

— Ἡ νέα, ἐξαντλημένη καθὼς ἦταν, εἶχε σκύψει
τὸ κεφάλι τῆς καὶ φαίνονταν σὰν νὰ κοιμόταν, μὲ
μισόκλειστα μάτια...

— Πλησίον αὐτῆς τὸν καθηγητὴ.

— Τὶ συμβαίνει Οὐίλλιαμ ; ρώτησα ταραγμένος.

— Τὸ τρομακτικὸν ὅσον, φίλε μου. Ἀπὸ στιγμὴ
σὲ στιγμὴ θάρρη ἔδω ἔκεινος.

— Ἐχστε δέηση... Πέρνει νὰ ξημερώσῃ. Καὶ πρέπει νὰ κί-
νουμε συνεπῶς. Νὰ λάβουμε τὰ μέτρα μας ἢ νὰ φύγουμε ἀμέ-
σως, ἄφ' ὅσον ἔχουμε τὴ νέα μαζὺ μας.

— Νὰ φύγουμε ; Πῶς ;

— Ψάχνοντας γιὰ τὴν ἐξοδο.

— Δὲν θὰ κατορθώσουμε νὰ τὴν βροῦμε τόσο εὐκόλο, δυσ-
χῶς...

— Τότε ;

— Ἐνας τρόπος ὑπάρχει γιὰ νὰ ἐλευθερωθῶμε ἀπὸ δὴ μέ-
— Ποιός ;

— Νὰ εὐρύνουμε τὴν τρύπα αὐτῇ
τοῦ τοίχου καὶ νὰ περῶμεν ἐντὸς πο-
μῆ. Τὰ νερὰ δὲν θάνα πολλὰ βαθειὰ σὲ
μέρος αὐτό.

— Αὐτὸ δὲν εἶνε δύσκολο.

— Δύσκολο ὅχι. Χρεάζεται ὅμως
μιστὴ ἢ μιά ὥρα γιὰ τὴ δουλειὰ αὐτῇ.

— Ἐν τῷ μεταξύ μποροῦν νὰ συμβοῦν πολ-
λά. Δὲν ἔχουμε βλέψεις καιρὸ. Ἐ-
πειτα δὲν πρέπει νὰ κάμουμε θόρυβο. Ἐ-
πειτα ἔκεινος καὶ θ' ἀνακάμψει τὴν
ἔδω παρουσίαν μας.

— Τότε Οὐίλλιαμ ;

— Ἐχὼ τὸ σχέδιό μου. Ἀρκεῖ μί-
νον νὰ δεχτῇ ἡ νέα νὰ κάμῃ ἐν τῇ
συμβουλήν μου.

— Θὰ τῆς ἐξηγήσουμε τί ἀρκεῖ
συμβαίνει ;

— Γιὰ τὸ Θεὸ ὅχι... Ἀν ἦξερε τί
συμβαίνει θὰ πέθαινε ἀπὸ τρόμο !

— Τῇ συγκυρίᾳ αὐτῇ ἡ νέα συνήλθε ἀπὸ
τὴ βαθειὰ τῆς ρέμβῃ καὶ μὰς κόνισε
παρξάνα.

— Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὅποιο ἀγορεύ-
σαμε τῆς φάνηκε ὑποκτο.

— Ο καθηγητὴς τὴν πλησίασε, κάθισε
πλάι τῆς καὶ τῆς εἶπε :

— Μὲς Γιούγκ, ἐπιθυμοῦμε νὰ βροῦ-
με ἀπὸ δὴ μέσα σώου καὶ ἀσφαλῆς ;

— Καὶ μὲ ρωτᾷτε κύριε ; Ἀλλὰ πο-
τὶ μοῦ λέτε «σώου καὶ ἀσφαλῆς» ; Ἐ-
πάρχει κανένας κίνδυνος ;

— Μὴ μ' ἔρωτατε Μὲς. Ἡ ὥρα δὲν
εἶνε καθόλου κατάλληλη γιὰ ἐξηγήσεις.
Πάντως κατὰ ἐκτακτὸ συμβαίνει βέβαιον
νὰ βρίσκόμαστε ἔδω, γιὰ νὰ σὰς ἀρ-
χίσουν ἀπ' τὸ σπῆτι σας καὶ νὰ σὰς φέ-
ρουν ἔδω πέρα...

— Μὲ φοβίζετε, κύριε καθηγητᾶ.

— Ὅχι δὴ... Ἐχστε θάρρος... Ἐ-
χστε ἐμπιστοσύνη σὲ μὰς. Τὸ πᾶν θὰ τε-
λειώσῃ κατ' εὐχὴν, ἂν ἀκούσῃτε μὲ προ-
σοχὴ τὶ θὰ σὰς πῶ, ἂν κάμειτε ἐκείνο
ποὺ θὰ σὰς ὑποδείξω. Δέχστε !...

— Μάλιστα, κύριε καθηγητᾶ, σὰς
ἀκούω.

— Ὁ Οὐίλλιαμ ἔπρηξε τὸ χεῖρ τῆς νέας
στὰ δικὰ του, τῆς χάιδεψε ἀπαλὰ, τὴν
κτύπησε μερικὰ δευτερόλεπτα μὲ πατρ-
κὴ στοργή, καὶ ἔκανε τὴν νέα νὰ συγκι-
νηθῇ καὶ τῆς εἶπε τονίζοντας τὴν κάθε του λέξι :

— Ἀκούσε, παιδί μου... Γιὰ νὰ σὲ φέρουν ἔδω στὴν κατάστα-
σιν σ' ἔφεραν, σημαίνει πῶς οἱ ἀρχεῖοι αὐτοὶ ἢ κάποιος ἄλλος,
εἶχαν κάποιον σκοπὸ. Ὁ ἄλλος αὐτὸς θάρρη, ὅπως πιστεύω κ' ἔγω-
γὴ ὁ φίλος μου κ. Πέτερσον, ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ. Ὑπομάρ-
μαι πῶς εἶνε τὸ ἴδιο πρόσωπο ποὺ ἐνδιαφέρει κ' ἐμὰς καὶ γιὰ τὸ
ὅποιο ἦρθεμα ἔδω. Μὴ σοῦ κάνει ἐντύπωση ἡ ἀσάφεια καὶ ἡ ἀρ-
στία μὲ τὴν ὁποία σοῦ μιλῶ. Τὸ πᾶν καὶ γιὰ τὸν
τρεῖς μὲς εἶνε νὰ βροῦμε νικητὰ στὴν πόλιν αὐτῇ.

— Γιὰ νὰ ἐξαπατήσουμε λοιπὸν τὸν ἄθλιο αὐτὸν καί-
θελο τὸ κακὸ σου, γιὰ νὰ μάθουμε τίς διαθέσεις
τοῦ σχετικῶς μὲ σὰς, γιὰ νὰ τὸν καταβάλλουμε,
πρέπει νὰ φανοῦμε πρὸς ποιοὶ ἀπὸ αὐτὸν...

— Κύριε καθηγητᾶ, μὲ φοβίζετε !...

(Ἀκολουθεῖ)

Θὰ περιμένα ἀνήσυχη, ἀγρυπνῇ...

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ, ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΓΟΗΤΕΙΑ...

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ

Ο ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Ἐστὶ ὁ Μοντμορανσὺ καὶ ὁ Φε-
ρουλλιάμ εἶναι μόνον. Γιὰ κάμπο-
σες στιγμὰς σιωποῦσαν κ' οἱ δυὸ.
Ἐξαφνα ὁ Κοντόσταυλος ἀρχισε νὰ
μιλᾷ πρῶτος :

— Οἱ δυὸ μας τώρα κ. Φερουλλιάμ ! εἶπε.
Ὁ Ρολάνδος ὑπελήθη ὡς γνήσιος καὶ γενναῖος ἱππότης.

— Ἐξέρετε, κύριε Ρολάνδε, ὅτι εἶσατε ἀξιὸς ἀγχόνης ! συνέχισε
ὁ δούξ :

— Τὸ ὑποπτεύομαι λιγάκι, ἀπάντησε ὁ λοχαγός, ἀλλὰ πορ-
γοῦμαι στὴ σκέψη διὰ τὸ σκεῖν δὲν εἶνε γιὰ τοὺς εὐγενεῖς καί...
— Ὅστε προτιμᾷτε νὰ παρατομήθῃτε ;

— Μὰ τίς βροντὲς τοῦ Θεοῦ, ἐκλαμπρότατε, εἶπε ὁ Φερουλλιάμ.
Αὐτὸ εἶνε προτιμώτερον γιὰ τὸ δοκιμάσαν ἄλλοτε καὶ οἱ πρό-
γονοί μου ὅπως καὶ οἱ δικοί σας. Ὁ προπάππος μου Ραούλ Φε-
ρουλλιάμ ἐκατομήθη τὴν ἴδιαν μέραν ποὺ παρατομήθηκε καὶ ὁ ὁ-
μόμας σας καὶ φίλος σας, ὁ κύριος Λουδοβίκος τοῦ Λουξεμβούρ-
γη, Κοντόσταυλος τοῦ ἀγίου Παύλου. Ἀπ' αὐτὰ ὅμως, ἐκ-
λαμπρότατε, σὰς ὁμολογῶ εὐλαμπῶς, θὰ προτιμῶμαι μιά ἡττη-
την καὶ τὴν πληρώσω, ἀλλοίμονο,
ποτὲ αὐτοὶ οἱ χυδαῖοι Οὐγενότοι !...

— Βοήξετε χυδαῖους τοὺς ὁμοεθ-
νοὺς σου ;

— Εἶπα «χυδαῖους» καὶ ὅχι «ὁμο-
εθνοὺς».

— Μὰ ἐστὶν τοὺς δικαίους !

— Ἀ ! ἐκλαμπρότατε ! Μὴν ξε-
γνίσῃτε διὰ καὶ σὺς δικαιοσύνην ἄλλοτε
ἀνταναστήτε. Μὰ αὐτὸ δὲ σημαίνει
ὅτι οἱ κ. κ. Μοντμορανσὺ εἶνε Γερμα-
νοί.

— Ἐχστε γιὰ ὅλα βλέπω ἐτοιμὴ
τὴν ἀπάντησιν.

— Οἱ πρόγονοί μου, ἐκλαμπρότα-
τε, μοῦ ἀφῆσαν κληρονομία ἑνα σπα-
θὶ γιὰ νὰ χτυπῶ καὶ λίγο πνεῦμα γιὰ
νὰ ἁρπάζω.

— Ὅστε λοιπὸν, ἀλήθεια, δὲν εἶ-
σαι Οὐγενότος ;

— Ὅπως δὲν εἶσατε καὶ σὺς Λαι-
σενέτες, ἐκλαμπρότατε.

— Ἐξέρετε ὅτι εἶσαι οσημασμένος
ὡς Οὐγενότος ; εἶπεν ὁ Κοντόσταυ-
λος. Ἰδοὺ...

Καὶ τοῦ παρουσίασε τὸν κατάλογο
τῆς προγραφῆς, ποὺ εἶχε συντάξῃ ὁ
δούξ.

— Ὡ ! τρεῖς σταυροὶ μπρὸς ἀπὸ
τὸ ὄνομά μου ! εἶπε ὁ Φερουλλιάμ.
Μὰ αὐτὸ εἶνε πολὺ κολακευτικὸν γιὰ
μένα. Ὅχι ὅμως καὶ ἀληθινόν. Κολο-
νεύει συμπαφάντως, ἐξοχῶτατε !...

— Τὶ θέλεις νὰ εἰπῇς μ' αὐτό ;
ρώτησε ὁ Κοντόσταυλος. Δὲ γνωρίζεις
τὸ Μαρκισὸ Βάτα ;

— Δὲν τὸν ἐγνώρισα ποτὲ μου, ἐκ-
λαμπρότατε. Μὰ τώρα καταλαβαίνω ὅτι μ' ἔχει συκοφαντήσει ὁ
ἐκλαμπρὸς τοῦ Ἀβινιόν.

— Καὶ τί τοῦ ἐκαμ-ς τοῦ ἐπισκόπου ; ρώτησε μ' ἐνδιαφέρον ὁ
Κοντόσταυλος.

— Τοῦ ἴδιου τίποτε. Μονάχα τοῦ διακίου τοῦ τράβηξα λιγάκι
δυνατότερον, ἀπ' ὅτι ἔπαρνε τ' αὐτὶ.

— Τὶ ἐννοεῖς λέγοντας «λιγάκι δυνατώτερον ἀπ' ὅτι ἔπαρνε»,
κύριε Φερουλλιάμ ;

— Ἐννοῶ διὰ τὸ αὐτὶ τοῦ ἐμεινε στὸ χεῖρ μου !

— Ὁ Κοντόσταυλος ἀρχισε νὰ γελά.

— Ἐ ! ὁ λοχαγὸς πέρνοντας πειρὰ ἐκφραση κοιμικῆς μετανοίας,
ἔφανε νὰ λὲθ μὲ κακομοιρικό ὕψος :

— Ἀλλοίμονο, ἐκλαμπρότατε ! Γέλασε πειρὰ. Τὰ μαλλιά μου
ἀφῆσαν ν' ἀσπρίξουν, τὰ μουστάκια μου τὸ ἴδιο. Τὰ χεῖρα μου
αἰ λίγο θὰ τρέμουν καὶ τὸ κορμί μου θὰ καμποριάζῃ. Κατὰξτε
μὰς. Εἶμαι πολὺ κουρασμένος πειρὰ, κα-
ταναγκασμένος...

Ἡ εἰκόνα τῆς κακομοιρίας, ποὺ προ-
σέβατο ὁ Φερουλλιάμ νὰ δώσῃ στὸν
ἐαυτοῦ καὶ ποὺ δὲν τοῦ ταίριαζε κα-
θόλου, ἔκαμε τὸν Κοντόσταυλο νὰ γελά-
σῃ καὶ πάλι μ' ἄλη του τὴν καρδιά.

— Μήπως δὲ μὲ πιστεύετε, ἐκλαμπρό-
τατε ; ρώτησε ὁ τυχοδιώκτης μὲ ὕψος
ἐπὶν ὀλίγον.

— Τὸ εἶχα παρακάμει καὶ σὺς, ἐξοχῶτατε !

εἶπεν ὁ Κοντόσταυλος.

— Μοῦ τὸ εἶπαν πολλὰς φορὰς αὐτό, ἐξοχῶτατε.

— Καὶ μοῦ ἀρέσει.

— Τόσο τὸ καλὸν, ἐξοχῶτατε.

— Βλέπετε λοιπὸν πῶς... οἱ κακοὶ λογαριασμοὶ κάνουν τοὺς
καλοὺς φίλους.— Ἀς μὴ κάμουμε πειρὰ κουβέντα γιὰ λογαριασμούς, ἐξοχ-
τάτε.— Ἐλεγε λοιπὸν, λοχαγέ, ὅτι δὲν σὲ κρατᾷ τίποτα μοντὰ
σκού Οὐγενότου.— Ἀπολύτως τίποτε, ἐξοχῶτατε. Ἀλλοτε τοὺς ἔχετε πάρει
ὅπὸ τὴν ἐγγύησίν σας.

— Ὁ Κοντόσταυλος χαμογέλασε μυστηριωδῶς καὶ ρώτησε :

— Θάρρη, λοχαγέ, νὰ μπῇς στὴν ὑπερηφάνειά μου ;

— Ἀν ὀρθῶς ; ὁμολογῶν εὐσεβῆ καὶ ὑπερήφανον.

— Ὅθ ἦσαν εὐχαριστήμενος ἂν γνώ-
σουν ἀρχηγὸς τοῦ στρατιωτικοῦ μου οὐ-
κὼν ;— Βροντᾷς τοῦ Θεοῦ !. Ὅθ ἦταν ὑπε-
ροχὸ !

— Μπορῶ νὰ βασίζομαι σὲ σένα ;

— Σὰς ὑπόσχομαι, ἐξοχῶτατε, ὅτι θὰ
εἶμαι τίμος, πιστὸς κ' ἀφοσιωμένος.

— Τότε εἶσαι δικός μου πειρὰ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

TOY GUILLAUME APOLLINAIRE

ΑΝΤΟΡΑΤΑ

Είχα πάει να επισκεφθώ, μία μέρα, τη μικρή έκκλησία του Στέφανου, στην Ουγγαρία. Εκεί μου έδειξαν μία λειψανοθήκη που την τιμούσαν εξαιρετικά οι κάτοικοι των περιχώρων. — Η λειψανοθήκη αυτή περιείχε, μου είπε ο οδηγός μου, το σώμα της 'Αγίας 'Αντοράτας. Πάνε τώρα καμιά εξηνταρία χρόνια από τότε που ανέκλυψαν τον τάφο της καπου έδω γύρω. Φαίνεται πως η αγία αυτή μαρτύρησε κατά τους πρώτους χρόνους του χριστιανισμού, στην εποχή της Ρωμαϊκής κατοχής. Τότε έζησε έδω το ευαγγέλιο ο διάκονος Μαρκελλίνος, ο οποίος είχε παρενταχθεί στη σταύρωση του 'Αγίου Πέτρου. Κατά κάποιον πιθανότατα, η 'Αγία 'Αντοράτα, απογονότας το πνεύμα του διακόνου, έγινε χριστιανή και, αφού μαρτύρησε γι' αυτό, το τρισμακάριστο σώμα θάφτηκε έδω από τους Ρωμαίους. Το όνομα 'Αντοράτα υποθέτουν πως είναι η λατινική μετάφραση του όνόματος που είχε όταν ακόμα ήταν ειδωλολάτρης, γιατί τέτοιο χριστιανικό όνομα δεν υπάρχει. 'Ωστόσο, ύστερ από τόσους αιώνας που πέρασαν, το σώμα, αν και στη γη χαμένο, βρέθηκε σε καλή κατάσταση και άλωτο. Αυτό φανέρωνε καθαρά πως η κορφή της 'Αντοράτας είτανε μία από τις εκλεκτές εκεινες του Θεού που τραγουδούν μέσ' στον παράδεισο τη θεία δόξα του. Αυτό έχοντας ύψ' όψει του κ' ο Πάπας την αγιοποίησε πρό δέκα χρόνων στη Ρώμη.

Ακούγα αφηρημένος τις εξηγήσεις του έδηγο μου. 'Η 'Αγία 'Αντοράτα δεν μ' ενδιέφερε υπερβολικά και ήμουν έτοιμος να βγω από την έκκλησία, όταν άξαφνα την προσοχή μου τραβήξε ένας βαθύς στεναγμός που έβγανε κοντά μου. Αυτός που είχε ανασταναίσει ήταν ένας γεροντάκος ντυμένος κομμάτι που σιηριζόταν σ' ένα μπατονέ με λαβή από κοράλι κ' ό οποίος είχε καρφωμένα τα μάτια του στη λειψανοθήκη.

Βγήκα από την έκκλησία, ενώ ο γεροντάκος έρχόταν πίσω μου. Στραβότατα ακόμα μία φορά για να δώ την κομψή και παρηγιασμένη σιλουέτα του. Εκείνος κυττάζοντάς με, μου χαμογέλασε. Τότε έγω τον χαιρετήσα.

— Πιστεύετε, κύριε, μου είπε, στις εξηγήσεις που σας έδωσε ο οδηγός σας; με ρώτησε, μιλώντας τα γαλλικά μ' έναν έντελώς ουγγαρέζικο τρόπο.

— Θέω μου! του απάντησα έγω, δεν έχω καμιά ειδικότητα στα θρησκευτικά ζητήματα. Τότε έβλεπες μου είπε:

— Είστε περαστικός από τον τόπο μας κύριε, κ' έγω επιθυμώ από κοντά να αποκαλύψω σε κάποιον όλη την αλήθεια σχετικάς με το λείψανο της 'Αγίας 'Αντοράτας. Θα την πω σε σας υπό τον όρο ότι δε θα κάνετε γι' αυτό λόγο σε κανέναν από τους ντόπιους έδω... 'Η περιέργειά μου είχε ξεθεωστή και του ύποσχεθήκα ότι ήθελε.

— Ε λοιπόν, κύριε, μου είπε τότε ο γεροντάκος, η 'Αγία 'Αντοράτα ήταν η πολυαγαπημένη μου φίλη.

Τροβήχτηκα πίσω νομίζοντας πως έχω να κάνω με τρελλό. 'Η κατάπληξίς μου τον έκανε να χαμογέλαση και μου είπε με φωνή που έτρεψε λίγο.

— Δεν είμαι τρελλός, κύριε, και σας λέω την αλήθεια. 'Η 'Αγία 'Αντοράτα ήταν φίλη μου... Τι λέω; Τι λέω;... 'Όχι μόνο φίλη μου, αλλά και μηστή μου!...

Είμουν δακρυγόνα χρόνων, όταν την άγνώρισα. Έχω περάσει σήμερα τα όγδοντα, μα δεν άγνώρισα σ' όλη μου τη ζωή όλη γυναίκα απ' αυτή.

Είμουν ο μοναχικός ένδς πλουσιού πυργοδεσπότου των περιχώρων του Στέφανου, και έσπούδασα Ιατρικά. Έκείνη την εποχή είχα απορροφηθεί τόσο με τις μελέτες μου, ώστε η ύγεια μου κλονίστηκε πολύ. Οι γιατροί τότε μ' εξανάγκασαν να ξεκουραστώ και να ταξιδέψω για ν' αλλάξω τον αέρα μου.

Ελήγα στην 'Ιταλία. Στην Πίζα συνάντησα για πρώτη φορά εκείνη στην οποία άφρασσα άμέσως όλη μου τη ζωή. Εκείνη μ' άγάπησε και μ' απολούθησε στη Ρώμη και στη Νεάπολη... Κάνανε ένα θαύο ταξίδι όπου ο έρως όμορφαινε τα πάντα γύρω μας... Άνεβήκαμε μαζί ως τη Γένοβα και σπεφτόμουν να τη φέρω έδω, στην Ουγγαρία για να την παρουσιάσω στους γονείς μου και να την παντρεφτώ, όταν, άξαφνα, ένα πρωί τη βρήκα νεκρή στο πλευρό μου...

Αντοράτα

Ο γέρος στο σημείο αυτό διάκοψε για μία στιγμή την διήγησή του. Όταν ξανάρχισε, η φωνή του έτρεψε περισσότερο από πριν και μόλις την άκουγα.

— Κατόρθωσα, εξακολούθησε, να πρήσω το θάνατο της φίλης μου από το προσωπικό του ξενοδοχείου όπου μέταμε. Μα να νά το πετύχω αυτό ένέργησα με πανουργία, σά να την είχα σε τώσε έγω ο ίδιος. Και σήμερα ακόμα όταν το σκέπτομαι δι' αυτό, ανατριχιάζω με φρίκη. Δεν υποψιάστηκα τίποτα και υπέθετα πως η φίλη μου είχε φύγει πολύ νωρίς το πρωί.

Δε θα σας περιγράψω τις φρικτές όρες που πέρασα κοντά στο σώμα της, το οποίο είχα κλείσει μέσα σ' ένα μπαλονά. 'Ωστόσο, ένέργησα με τόσο επιδεξιότητα, ώστε την έβαλα μέσα, χωρίς κανείς ν' αντιληφθεί τίποτα. Το σπέρ μ' έλα των μεγάλων ξενοδοχείων, ο μεγάλος αριθμός των ταξιδιωτών, όνουν οι κενά μια σχετική έλευθερία να κάνει διάφορα πράγματα άναρτήρητος, όπως έγω στην προκειμένη περίπτωση.

Ηθέλα να πάρω τη νεκρή μου φίλη μαζί μου στην πατρίδα μου...

Χίλιες δυό δυσκολίες μου παρουσιάστηκαν στο ταξίδι μου από τα τελευταία και τους έλέγχους, τις όποιες, χάρις στο ότι, κατόρθωσα να υπερνικήσω... 'Ω, αυτό το ταξίδι με τό σώμα της φίλης μου μέσα σ' ένα μπαλονά, ήταν ένα ταξίδι άπάντασης γι' αυτό άγνοια και φόβο... Όταν, τέλος, γύρισα σπίτι μου ήμουν τόσο χλωμός κ' άδύνατος, ώστε οι δικαί μου δυσκολεύτηκαν να με γνωρίσουν.

Περώνοντας από τη Βιέννη, είχ' αγοράσει από ένα άρχοντά πόλη μία μαρμαρίνη σαρκοφάγο, η οποία προοριζότο από μία περιφημη συλλογή κάποιου πονηρού άρχαιοφίλου. Στο σπίτι μου μ' άφηναν να κάνω ότι θέλω χωρίς ν' άνησυχούν καθόλου με τις πράξεις μου και κανείς δεν παρατηρούσε ότι για το βάρος, ούτε για τόν άριθμό των όσπεριών που είχα φέρει από την 'Ιταλία.

Χάραξα μόνος μου την έπιγραφή ΑΝΤΟΡΑΤΑ και ένα στεναρό άπάντα στη σαρκοφάγο, μέσα στην οποία έκλεισα, τυλιγμένη σε ταινίες, το σώμα της λατρεμένης μου.

Μία νύχτα κάνοντας άπεγνωσμένες προσπάθειες, μετέφερα τη σαρκοφάγο που έβλεπε την άγάπη μου σ' ένα γειτονικό κόμμο για να τη θάψω. Εκεί, πράγματι, την έθαψα σ' ένα μέρος το οποίο μόνος έγω ήξερα και μόνος, πήγαμε από τότε εκεί, κάθε μέρα για να προσευχηθώ στον πεθαμένο μου έρωτα.

Ενας χρόνος έπέρασε έτσι... Μα, μία μέρα, αναγκάστηκε να φύγω για τη Βουδαπέστη... 'Ε άπελπίσα μου ήταν άπεριόρηστη όταν ένοιγριζοντας έδω, ύστερα από δυό χρόνια, βρήκα χτισμένο ένα έργοστάσιο στην ίδια θέση όπου είχα θάψει το θησαυρό που άγαπούσα πιο πολύ κ' απ' τη ζωή μου...

Είχα γίνει σχεδόν σάν τρελλός και ανεπεί μου ν' αυτοκτονήσω, όταν, το ίδιο βράδυ, έβ' φημέριος που είχε έρθει στον πόνο μας για ν' μας επισκεφθεί, μου διηγήθηκε, πως, ένα έσπεσις, βρήκαν τη σαρκοφάγο μιάς χριστιανής μάρτυρας της ρωμαϊκής έποχής, όνομαζομένης 'Αντοράτας. Την πολύτιμη αυτή λειψανοθήκη μου είπε την είχαν μεταφέρει στην έκκλησία του χωριού.

Στην άρχή σκέφτηκα ν' αποκαλύψω στον έφημέριο του χωριού τον πλάνη. Μα άλλαξα γνώμη, σκεπτόμενος ότι, μέσ' στην έκκλησία, θα είχα όποτε ήθελα μπρός στο μάτι μου το θησαυρό μου...

Η άγάπη μου μου έλεγε ότι η αγαπημένη μου δεν ήταν ένα θάμα των θρησκευτικών τιμών που της απέδιδαν. Και ακόμα σήμερα νομίζω πως άξίζει τις τιμές αυτές για τη μεγάλη της όμορφιά, για την εξαιρετική της χάρη και για τη βαθιά της άγάπη που την έκανε ίσως να πεθάνη. Έκτος αυτών όμως, η άγαπημένη μου, ήταν πολύ, γλυκιά και εύσεβης και αν δεν είχε πεθάνει θα την είχα παντρεφτεί.

Άφησα λοιπόν τα πράγματα να εξακολουθήσουν το δρόμο τους κ' έτσι η άγάπη πήρε κ' ένα χαρακτήρα θρησκευτικής λατρείας.

Εκείνη την όποια τόσο είχα άγαπήσει, την έβρισκα τώρα όλοι. Έπειτα την άνακρήσαν μακαρία και, πενήντα χρόνια μετά την ένεύρωση του σώματός της, ο Πάπας την συγκατέλεξε μεταξύ των άγιων. Ελήγα μ' έγω τότε στη Ρώμη για να παρενταχθώ στην τελετή, η οποία ήταν το όραότερο θέαμα που είδα στη ζωή μου.

Με την αγιοποίηση αυτή η άγάπη μου είχε μηή στον ούρανό. 'Ημουν εύτυχής σάν ένας άγγελος που παραδίδω. Από τη Ρώμη έγύρισα γρήγορα έδω, γεμάτος από την πιο μεγάλη κ' από την πιο άλλοκοτη εύτυχία που ύπαρχε στον κόσμο για να προσευχηθώ μπρός στο βωμό της 'Αντοράτας...

ΣΕΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

THE HUGUETTE GARNIER

ΤΟ ΣΚΙΑΧΤΡΟ

Είστε πολύ καλή, κυρία Δελουά, που θέλετε να με πάρετε με τις πόρες σας στο χορό. 'Ο χορός όμως δεν με τραβά. Δεν έχω όρεξη ούτε να χορέψω ούτε να βλέπω τους άλλους να χορεύουν. Βρίσκα μ' εύχρησται πολύ να βγαίνω με τη Χριστιάνα και τη Μαργαρίτα. Υπάρχουν όμως στιγμές που προτιμώ να μένω σπίτι μου.

Δεν είναι πολύ εύθυμο το σπίτι μου, είμαι όμως εύχρηστημένη. Άλλοι δεν έχουν ούτε αυτό... Έχω έγω τουλάχιστον ένα κορβότσιο κρεβάτι, μία σάις-λόγη, ένα κομψό τραπέζι στη μέση, λίγα νόσσημα καθράκια στους τοίχους... Όταν γυρίζω απ' τα μαθήματα που δίνω, καθόμαι εκεί, κοντά στο παράθυρο, παίρνω ένα βιβλίο ή ένα έργόχειρο όπως έσκυψε η δυστυχισμένη μου ή μαμά, και μένω ήσυχη. Κανείς δεν με πετάζει. Είμαι εύχρηστημένη έτσι...

Σας φαίνεται μεγαλογλωσσό αυτό; 'Όχι, σας βεβαίω. Πρέπει μόνο να συνηθίσει κανείς. Άσχημη, φτωχή, κακοφτιαγμένη καθώς είμαι, τί την θέλω την κτήνη; Ποιος νέος θα μου έκανε πο- τί την έλπιμωσύνη να μου ρίξει έστω και μία ματιά;

Είμαι υπερβολική; Δεν είμαι τόσο άσχημη λέτε... όταν περιμεθώ τον έαυτό μου; Μη χάνετε άδικα τα λόγια σας για να με παρηγορήσετε. Ξέρω πολύ καλά τα γούλα μου και ότι κ' αν μου πήτε, δεν μπορώ να έσπα- λάσω τον έαυτό μου και να πιστέψω ότι δεν είμαι άσχημη. Καλύτερα να ξέρω κανείς καλά τον έαυτό του. Έτσι γίνεται λογικός και δεν χάνεται σε όυτοπίες.

Μόλις κανένας νέος άρχίζει να μ' ενδιαφέρει λιγάκι, πηγαίνω στον καθρέφτη μου. Αυτό μου φτάνει. Βλέπω όμως ότι δεν πρέπει να έμμαινω. Φοβούμαι τόσο τη γυμναστική! Γυρίζω στην γωνία μου δίχως να έχω καμιά άξιαση για τη ζωή και τον έρωτα.

Η μητέρα μιάς μαθητριάς μας θέλησε κάποτε να με άπορηφί. Μου είπε μία μέρα με μεγάλη ευγένεια και λεπτότητα: «Δεν έξέρετε να χρενιτσάτε, δεσποινίς. Άνέ- τα, θυρέστε το καπέλό σας, θα σας πάω στο κουρείο του Λεονάρ. Έλάτε».

Πήγαμε στο κουρείο. Μπήκαμε σ' ένα μπλέ σαλόνι. Είδη ένα πλήθος γυναίκες κάτω από τις μασιές και τα γυαλιά των κουρέων με τις άσπρες ποδιές. 'Η άτιμότητα ήταν γεμάτη κ' ένα έλαστρο άσπρου. Κάθισα κ' έ- γω σέ μία καρέκλα με περίεργα τη σειρά μου. 'Η κυρία που κυρομολούσε αν τ'ω μετοξυ με τον Λεονάρ, σέ λίγο με φώναξε. Πλησίασα. 'Ο κουρέας με κούταξε από πάνω ως κάτω. 'Ω, δεν θα έρχόσασ ποτέ το βλέμμα του έλπιω που έλεγε καθαρά:

Τι θέλετε να την κάνουμε; Μπορεί να όμορφήνη κανείς ένα τέτοιο τέρας;

Και πράγματι δεν έκανε τίποτα. Φοβόμουν τότε μήπως άρχισή ο έρως να γέλι μαζύ μου... Κανείς όμως δεν γέλασε—προκαλούσε μάλλον τον όλκο.

Απολούθη; 'Ω! καθόλου!... Παρ' όλα αυτά δεν έχανα τις έλπίδες μου. Πίστευα κάποτε ότι θα μου τύχη καμιά συνάντηση, καμιά σύμπτωση, καμιά «εκλεκτή ψυχή» που δεν θάδινε σημασία στην όμορφή μου, αλλά θα πρόσχε στα ψυχικά μου χαρίσματα... 'Η έλπίδα όμως αυτή δεν βάστηξε πολύ. Σε μία έποχή που τόσο όμορφα κορίτσια του πάκου ζητούν γαμπρούς, τι θέλαμε να γίνει έγω; Έχω την άτυχία να βλέπω καθαρά. Τίποτα δεν μου έπεται. Δεν είμαι κουτή. Ξέρω ακόμα γιατί με προσκαλούν τόσο συχνά στις είκογόνειες που έχουν κορίτσια για παντρεία.

Να έξηγηθώ; Μου φαίνεται ότι με καταλάβετε καλά. Άλλωστε σε αυτό θα σας ψύχραινε. Έπιμένετε; Τόσο το χειρότερο λοιπόν!

Με προσκαλούν δήθεν για να μ' εύχρηστηθούν, κυρίως όμως για να με πείσουν να μείνω σπίτι μου.

Με δάκρυα στα μάτια, ο γεροντάκος με το κομμάτι ντύσιμο, άποκαρτώνει πτυφώντας το έσπερος με το μπατονέ του, με την περιόλη λαβή κ' έπαναλαμβάνοντας διαρκώς: «Άγία Άντοράτα... Άντοράτα... Άντοράτα...»

Με δάκρυα στα μάτια, ο γεροντάκος με το κομμάτι ντύσιμο, άποκαρτώνει πτυφώντας το έσπερος με το μπατονέ του, με την περιόλη λαβή κ' έπαναλαμβάνοντας διαρκώς: «Άγία Άντοράτα... Άντοράτα... Άντοράτα...»

Με δάκρυα στα μάτια, ο γεροντάκος με το κομμάτι ντύσιμο, άποκαρτώνει πτυφώντας το έσπερος με το μπατονέ του, με την περιόλη λαβή κ' έπαναλαμβάνοντας διαρκώς: «Άγία Άντοράτα... Άντοράτα... Άντοράτα...»

με προσκαλούν για να φαίνονται ή άλλες κοντά μου όμορφότερες. Μή διαμαρτύρεστε!... Σεις ή ίδια δεν είναι δυνατόν να μην παρατηρήσετε ότι όταν καθίση δίπλα μου ή Χριστιάνα φαίνεται πιο όμορφα, πιο έαυδιά. 'Η Μαργαρίτα κοντά μου είναι τρισμακάριστη. 'Ω! με συγχωρήστε... Το ίδιο συμβαίνει και με τις μικρές Γκερμινέν, τις άδελφές Νιβεργέ, τις δεσποινίδες Ρικουά... Χάρις σε μένα οι άντρες τις προσέχουν. Όταν ρίξουν τα μάτια τους σε μένα γυρίζουν άμέσως να βρουν κείν λιγότερο άηδιστικό. Αυτή είναι ή μαυρή αλήθεια.

Στην άρχή, όταν έβλεπα κανένα χορευτή να προσηλάνη τα μάτια στην κορφή μας δεν καταλάβαινα. Έπειτα ότι κάποτε θα έρχόταν επί τέλους και ή δική μου σειρά. Δεν ήμουν πάντα τριαντα- τριών έτών... Τώρα δεν σκέπτομαι πια τίποτα, σάς το όρκίζου- μαι, φτάνει να μένω σπίτι μου... Έπει είμαι λιγότερο μόνη, άνά- μωσα στους τέσσερες τοίχους, παρά με τη συντροφιά των κοριτσιών που προσπαθούν ν' άρδύσουν. Κοντά τους μου φαίνεται ότι είμαι έβνη. 'Η άσχημία μου με άπομονώνει. 'Η μουσική μπορεί να σκορπίσει τις εύθυμες ή τις λυπητερές νότες της. Δεν θα μ' έμποδίσουν ν' άκούσω τη φωνή αυτή που κλαίει μέσα μου: «Δεν υπάρχει τίποτα για σένα στον κόσμο... είσαι άσχημη... άδέκαρη... χωρίς κομμάτι χάρη... Πήγαινε να κούψης τα μούστια σου... Γύρισε στο σπίτι σου... Τι περιμένεις;»

Δεν περιμένω τίποτα. Απολότως τίποτα. Είμαι καταδικασμένη να ρήν άγαπήσω κανένα, αφού κανείς δεν μπορεί να μ' άγαπήσει. Την άγάπη που χαρίζει ή φύσις και στα πιο φτωχά πλάσματα της τής έχει στερήσει από μένα. Έχω μαύρες ιδέες; Μα χίλιες μικρολε- πτομέρειες με δικαίοναν: όταν με κυττάζουν οι μισόσκι- χιμες παίρνουν θάρρος απ' τη δική μου άσχημία. Το νοι- θώσ αυτό απ' τις ματιές που ρίχνουν στον καθρέ- φτη, από ένα χαμόγελό τους, απ' την έλπιμωσύνη που έζωγραφίζεται στα πρόσωπά τους. Όλες φαίνον- ται σάν να λένε μέσα τους:

«'Ό, τι κ' αν είμαι δεν έχω τα χάλια αυτήνης!

Μή νομίζετε όμως ότι όλη την ήμερα τυροννίε- μαι μ' αυτές τις σκέψεις. 'Η ζωή έχει και για μέ- να άκόμη τις καλές της στιγμές. Τις Κυρια- κές πηγαίνω και καθόμαι στο πάρκο Μον- σουρί. Κυττάζω τους κύκνους, τα πατάκια, τα πεσμένα φύλλα του φθινοπώρου. Άοίγω να διαβάσω κανένα βιβλίο. Πόρες περιπέτειες μπορώ να τύχουν σε μία όμορφη που δια- βάσει το ρομάντζο της στο παγκάκι ενός πάρ- κου!... Τίποτα δεν συμβαίνει σε μένα. Ζευγάρια έρωτευμένα περ- νούν σφιχταγκλισμένα. Ξέρω από την πείρα των άλλων, ότι ή εύτυχία είναι άβυσσος. Τός άκολουθώ με τα μάτια, τός κορο- ρώζω, ίσως και να τός έλίσσω άπκο... και γυρίζω στη σελίδα. Μουάω μ' έβλεπουν που λαχταρώ να μεγάλα ταξίδια και πη- γαίνουν στο σταθμό να δουν άγνώστους που παίρνουν το τραίνο. Έγώ δεν έχω δικαίωμα να βρω έστω απ' την αίσθηση άναμονής...

Τι χλωμή που είστε. Έλάτε δά, μη στενοχωριέστε κυρία Δε- λουά, δεν είναι τα πράγματα τραγικά! Είναι κανείς έβελιο που είναι! Μόνο όταν έχω τα χάλια τα δικά μου προτιμώ να τα έ- χω, καταλαβαίνετε; Τώρα λοιπόν που σας έρωτα την έξομολο- γησί μου, ύποσχεθήτε μου ότι δεν θα μου έπαναλάβετε τις εύγε- νικές προσλήψεις σας...

Άς μ' άφίσουν πια ήσυχη. Άς μου λείψουν ή γιοιές. Άρ- κωτά με είδαν τα φώτα. Άρκετά γέλασα. Άρχισε με στην έση- μή της καμαρούλας μου. 'Η μόνη εύχρηστική για μένα είναι όταν έξωμ ότι είμαι μόνη, ότι κανείς δεν με βλέπει, κανείς δεν γυρί- ζει με άηδία το κεφάλι του. Έλάτε, μνή κλαίτε, κυρία Δελουά, γιατί θάχισω να κλαίω κ' έγω. Και τότε θα γίνω άκόμη πιο άσχημη...»

Γαρνιέρ Ηuguette

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Τα έρωτικά γράμματα των γυναικών είναι προορισμένα ή να φωνάζουν από έμεινον στον όποιον άπευθύνονται, ή να έπιστρέ- φονται σ' αυτές που τα έγραψαν, ή να άποσφραγίζονται και να διαβάζονται από κάποιον που δεν άνηκε να τα διαβάσει. ή να κλέβονται από τις θηρέτριες, ή τέλος να δείχνονται σ' ό- λον τον κόσμο, ή να εί- ναι εις τα- νύματα.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

Η Κ. ΜΠΑΚΑΛΙΑΡΟΥ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΥΡΩΠΑΣ

«Όλη η χώρα το έμαθε, πως η κ. Μπακαλιάρου θα έβρισκε ένα... ετήσιον ταξίδι στην Ευρώπη, όπως όλες η... πολύ καλώς έμπειροι... έβγαζαν ναυτοκυρία, που πλήττον και στενοχωρούνται στην Ελλάδα!»

— Κάλι προσηύχαι, καλά έδω!... Τι λήξεις!
— Και ποιά θα πάτε; Έρωτες με ταπεινή γειτονίσα τη δεσποινίδα Όρεντοσιάν Μπακαλιάρου.
— Στους Παρισίους, στας Έλβετίας, στας νοτίους Ιταλίας, όπου θέλει ο μπαμπάς!

Ο κ. Μπακαλιάρου

— Και είνε όμορφα εκεί!
— Νά ίδης και να θαυμάσης! Τοπεία ευμορφία καλύτερα και από χαλκομαλίες!...

Σε όλον όμως αυτόν τον συναγερομένο και την διαφήμιση του «ετήσιον ανά τας Ευρωπαϊκάς Ενώσεις» ταξιδιού, ο πέρε Μπακαλιάρου δεν φαινότανε διόλου ευχαριστημένος.

— Μπορούμε να μη πάμε! Διαμαρτυρότανε η κ. Μπακαλιάρου. Τη άπαιτεί η τάξις που ανήκουμε!...

— Μα μήπως πήγαμε και πέρισυ;
— Καλέ και τι θα πη ο κόσμος!

— Τι θα πη; Θα πη πως έχουμε μυαλό και δεν πάμε να πετάξουμε τα λεφτά μας στην Ευρώπη.

— Πώς; Στά Μάθαν; Θέλεις να μην έχουμε πρόσωπο να βγούμε στο πατάρι;

— Τι να κνάν κι αυτός! Υποψήφιος δημοτικός Πάρεδρος ήταν... Μάλλον γεροασαφής ήσαν... το πήρε προκαταβολικός μάλιστα το χρίσμα—ποιός ξέρει ίσως και Υπουργός και Πρωθυπουργός να γίνονταν μιά μέρα! Γιατί όχι λοιπόν; Σά τοιούτον τον κόσμο όλα είνε δυνατά. Ποιός τολμεί, πως το φτωχό παληόπαιδο, που έπλενε ποδιάς ο' ένα μπακαλίκιο στην Αλεξάνδρεια, θα ήταν σήμερα μέγας και πολυτάλαντος, λοχίον ή λοχουρός, λάμπων εν κατωφότοις, σελαγιζών μέσα σε καταβρόχυντας και ακτινοβολούντες! Η αλήθεια είνε ότι τα λεπτά του τα έβανε «με πόχθους και με μόχθους», όπως ήλεγε. Η ντάρα—πεντάρα τα μάστε, σκαγάκια έτρωγε, για να φρουκώνη πίνοντας νερό και να χορταίνει χωρίς φαγητό. Έτσι ανεβύθη δλοχρυσός μιά μέρα μέσα από ένα σαρωλελοβάρελο και λάμπων έδέσσερε στην πατρίδα του, όπου Μπακαλιάρου έφυγε κοινός και Μπακαλιάρου πλούσιος γύριζε με χρυσόσκόλια γαστέρα και ποθητό στα γαντωμένα δάχτυλά του, και σόζυο στον δεξιά βραχίονα. Σόζυον πλαδαρόσαρκα όπως αυτός, πολύσαρκα, παχύσαρκα, με κρεάτων κατασάρκα, σαν προθήκη προεπολέιου λοκού! Ήταν κόρη του πρώην αφέντη και πατόνιν συνταξιούρου του, καυχούμενα μέσα στο Αλεξάνδρινό μπακαλίκιο, όπου γύριζε γλύφοντας ευρία και τραγανίζουσα παρόδια, βουτώντας παξημαδάκια στο μέλι των άσπιδων και καμψίζουσα νόστιμες έλθες και τουρσιά ευδάτα. Έκει έπαχυνθη σαν μούγα η έκει την άγάπησε ο κ. Μπακαλιάρου, θελχθείς από τα πάχη της τα άνακινούμενα και παφλάζοντα, και τις χονδρές και τορνευτές σαν βαρελόκια με κρεάτι «μυροπόκο» ποδιάς της!...

Αποτέλεσμα της πολύ εύτυχισμένης αυτής ένωσης ήταν βγήκε από την άφρονία έσείνη των σαρκών, ως άβραστο μακαρούνιον μέσα από όρεκτικότατο γιομβέτσι...

Πλουσιάντες οι Μπακαλιάρου αποφασίσανε να εγκατασταθούν στην Αθήνα, όπου η κ. Μπακαλιάρου, χωρίς ν' άργηση έβιασε σχέσεις με όλες τις μεγάλες οικογένειες. Έτσι, όπως και όλη η Αθηναϊκή άριστοκρατία, πήγαιναν ο' όλες τις πρώτες των θεάτρων, είχαν φοιμήμενες ημέρες για το Φάληρο και ήταν πάντοτε παρόντες σε όλα τα... «μπαίν-μίζε» κ.τ.λ.

Λέγεται μάλιστα, πως μιά φορά, που πρωτοπήγε η κ. Μπακαλιάρου ο' ένα θέατρο, όπου παιζότανε μιά κομωδία βαρειά Γερμανική, και ενώ άκουγε μιά ύπεροχη ψυχολογική σκηνή μεταξύ άνδρουγούνο άπάνω στη σκηνή, έγύρισε και ρώτησε τον λοχαγό της σόζυο:

— Και πόσε ο' άρχίζουνα να παίζουνα, καλέ;

— Μά δεν τους βλέπεις; Παίζουνα!

— Καλέ παίζου!

— Και είνε όμορφα εκεί!

— Νά ίδης και να θαυμάσης!

— Τοπεία ευμορφία καλύτερα και από χαλκομαλίες!

— Σε όλον όμως αυτόν τον συναγερομένο και την διαφήμιση του «ετήσιον ανά τας Ευρωπαϊκάς Ενώσεις» ταξιδιού, ο πέρε Μπακαλιάρου δεν φαινότανε διόλου ευχαριστημένος.

— Μπορούμε να μη πάμε! Διαμαρτυρότανε η κ. Μπακαλιάρου. Τη άπαιτεί η τάξις που ανήκουμε!

— Μα μήπως πήγαμε και πέρισυ;

— Καλέ και τι θα πη ο κόσμος!

— Τι θα πη; Θα πη πως έχουμε μυαλό και δεν πάμε να πετάξουμε τα λεφτά μας στην Ευρώπη.

— Πώς; Στά Μάθαν; Θέλεις να μην έχουμε πρόσωπο να βγούμε στο πατάρι;

— Τι να κνάν κι αυτός! Υποψήφιος δημοτικός Πάρεδρος ήταν... Μάλλον γεροασαφής ήσαν... το πήρε προκαταβολικός μάλιστα το χρίσμα—ποιός ξέρει ίσως και Υπουργός και Πρωθυπουργός να γίνονταν μιά μέρα! Γιατί όχι λοιπόν; Σά τοιούτον τον κόσμο όλα είνε δυνατά. Ποιός τολμεί, πως το φτωχό παληόπαιδο, που έπλενε ποδιάς ο' ένα μπακαλίκιο στην Αλεξάνδρεια, θα ήταν σήμερα μέγας και πολυτάλαντος, λοχίον ή λοχουρός, λάμπων εν κατωφότοις, σελαγιζών μέσα σε καταβρόχυντας και ακτινοβολούντες! Η αλήθεια είνε ότι τα λεπτά του τα έβανε «με πόχθους και με μόχθους», όπως ήλεγε. Η ντάρα—πεντάρα τα μάστε, σκαγάκια έτρωγε, για να φρουκώνη πίνοντας νερό και να χορταίνει χωρίς φαγητό. Έτσι ανεβύθη δλοχρυσός μιά μέρα μέσα από ένα σαρωλελοβάρελο και λάμπων έδέσσερε στην πατρίδα του, όπου Μπακαλιάρου έφυγε κοινός και Μπακαλιάρου πλούσιος γύριζε με χρυσόσκόλια γαστέρα και ποθητό στα γαντωμένα δάχτυλά του, και σόζυο στον δεξιά βραχίονα. Σόζυον πλαδαρόσαρκα όπως αυτός, πολύσαρκα, παχύσαρκα, με κρεάτων κατασάρκα, σαν προθήκη προεπολέιου λοκού! Ήταν κόρη του πρώην αφέντη και πατόνιν συνταξιούρου του, καυχούμενα μέσα στο Αλεξάνδρινό μπακαλίκιο, όπου γύριζε γλύφοντας ευρία και τραγανίζουσα παρόδια, βουτώντας παξημαδάκια στο μέλι των άσπιδων και καμψίζουσα νόστιμες έλθες και τουρσιά ευδάτα. Έκει έπαχυνθη σαν μούγα η έκει την άγάπησε ο κ. Μπακαλιάρου, θελχθείς από τα πάχη της τα άνακινούμενα και παφλάζοντα, και τις χονδρές και τορνευτές σαν βαρελόκια με κρεάτι «μυροπόκο» ποδιάς της!...

Αποτέλεσμα της πολύ εύτυχισμένης αυτής ένωσης ήταν βγήκε από την άφρονία έσείνη των σαρκών, ως άβραστο μακαρούνιον μέσα από όρεκτικότατο γιομβέτσι...

Πλουσιάντες οι Μπακαλιάρου αποφασίσανε να εγκατασταθούν στην Αθήνα, όπου η κ. Μπακαλιάρου, χωρίς ν' άργηση έβιασε σχέσεις με όλες τις μεγάλες οικογένειες. Έτσι, όπως και όλη η Αθηναϊκή άριστοκρατία, πήγαιναν ο' όλες τις πρώτες των θεάτρων, είχαν φοιμήμενες ημέρες για το Φάληρο και ήταν πάντοτε παρόντες σε όλα τα... «μπαίν-μίζε» κ.τ.λ.

Λέγεται μάλιστα, πως μιά φορά, που πρωτοπήγε η κ. Μπακαλιάρου ο' ένα θέατρο, όπου παιζότανε μιά κομωδία βαρειά Γερμανική, και ενώ άκουγε μιά ύπεροχη ψυχολογική σκηνή μεταξύ άνδρουγούνο άπάνω στη σκηνή, έγύρισε και ρώτησε τον λοχαγό της σόζυο:

— Και πόσε ο' άρχίζουνα να παίζουνα, καλέ;

— Μά δεν τους βλέπεις; Παίζουνα!

— Καλέ παίζου!

— Και είνε όμορφα εκεί!

— Νά ίδης και να θαυμάσης!

— Τοπεία ευμορφία καλύτερα και από χαλκομαλίες!

νε αυτός η συζητούν τα οικογενειακά τους!

Και όταν έφυγαν από το θέατρο η κ. Μπακαλιάρου μονολογούσε στο δρόμο:

— Τι άνθρωποι και αυτοί οι θεατρίνοι. Βγάνουν τα δάχτυλά τους έμπρός σε τόσο κόσμο!...

Μιά μέρα η κ. Μπακαλιάρου, καθώς γύριζε από μιά επίσκεψη στην κ. Απλουτοπούλου, ελπεν στον άντρα της, σχετικά με το σπίτι των νέων της έκείνων φίλων.

— Τι όμορφο σπίτι! Έχει και ηλεκτρικά κουδούνια.

Τρυφερός και ιπποτικός ο κ. Μπακαλιάρου, έτρεξε να έφοδιάσει και το δικό του σπίτι με κουδούνια.

— Δύο να βάλανε στην δική μου κάρνα, ελπεν η κ. Μπακαλιάρου.

— Μα ένα άρκει, της ελπεν ο έργάτης.

— Ένα έχουν οι Άπλουτοπούλοι, ένα θα έχουμε και μες!...

Και την άλλη μέρα, που η κ. Μπακαλιάρου έδεχθηκε μιά φιλική επίσκεψη, διάταξε να χτυπήσουν όλα τα κουδούνια έκει μέσα και κατόπιν κάλεσε την υπηρέτριά της και της ελπεν άπτακτικώς και ύπερφάνως:

— Άκουσε έδω, Μαρία, άμα σου χτυπή το ηλεκτρικό κουδούνι, κάθε πρωί, να έρχεσαι να με ξυπνάς όμοσας!

Έτσι οι Μπακαλιάρου άρχισαν να γίνονται φοβερά γολαζοίματοι. Και μιά μέρα ενώ η Δίς Όρεντοσιάν καθόριζε τη γολαζομυρία από τα κινέλα της και σκοπούστηκε με το «μουσούρι» της ή μωρά μάλιστα είνε το καταγαλαζωμένο μαντηλάκι, άνέκραξε άρπας σε σεβαστό άρριμό φίλων και γνωστών:

— Καλέ Όρεντοσιάν μου, τί αίματα είνε αυτά! Μπα, μωό κόπηκες!...

Και έπειτα στραφίσα στις φίλες της, ελπε τη Γαλιτ φράσι, την όποια σε άπτακτικώς περιτάσεις μόνον έλεγε γιατί την είχαν άκούσει από κάποιον διπλωμάτη.

— Σέν άπότα!

Είχε άρκατη συλλογή Γαλλικών λέξεων η κ. Μπακαλιάρου, που τις φύλαγε, σαν θησαυρό πολύτιμο, για να σολίζεσαι με αυτές, όπως και με τα διαμαντικά της, σε περιστάσεις καλλιήλες και έξοικες.

— Δεν πρέπει να μιλεί κανείς Γαλλικά στην Ελλάδα. Προστυχαίνουν! Προστυχαίνουν φοβερά! Έλενε.

Έτσι ήξερε τις λέξεις «άμπρι» (ή... μπέρρο), «ετούλέ μόν» (το λεμόνι δηλαδή) και άλλες τέτοιες και παραλήψεις, που τις έξηγουσε όπως αυτή νόμιζε πως πρέπει να έξηγηθούν.

Τέτοιον λοιπόν που ήταν και καλύτερο δεν μπορούσαν να μην γύγουνε για την Ευρώπη.

Επήγαν λοιπόν και έγύρισαν.

— Όλοι οι φίλοι και οι γνωστοί και οι γνωστές, όλοι οι «Πολιτείας», ύπερπονογοί, τμηματάρχαι, βουλευταί, μέλλοντες έρουσιασταί έχοντες το χρίσμα έξοφελισμένο, έκλήθησαν για να άκούσουν τ'... άπομνημονεύματά τους.

Η κ. Μπακαλιάρου διηγότανε τις έντυπώσεις της από το Μουσείο, το όποιο είχε άπισκεφθή:

— Έπληγαμε και στο Μουσείο. Κυρία όμορφο στο όνομα! Μουσική δεν είχε!

— Και σός ήρεσε;

— Χμ! Είχε αγάλματα άρχαία μέσα. Τα περιέγραφε άληθεια! Οι άρχαίοι Έλληνες έφκιαναν τ' αγάλματα τους... χωρίς μύτες και πόδια!

— Και στας Βερσαλλίας πήγατε κ. Μπακαλιάρου;

— Τι όμορφα!... Τι όμορφα!... Κάτα δέξέτένδρα; Πρόσθεσε η δεσποινίδα Όρεντοσιάν, γλαρώνουσα τα μικρά της μάτια.

— Μάλιστα δένδρα... Δωροκού ευθύμο! Συνεπλήρωσε η μήτηρ.

— Δεν ήτο όμως η σαιζόν των Παρισίων τώρα, διέκοψεν η κ. Φασουλιόπου.

— Ναι, όλο έβρεχε!

— Και σός ήρεσε;

— Χμ! Είχε αγάλματα άρχαία μέσα. Τα περιέγραφε άληθεια! Οι άρχαίοι Έλληνες έφκιαναν τ' αγάλματα τους... χωρίς μύτες και πόδια!

— Και στας Βερσαλλίας πήγατε κ. Μπακαλιάρου;

— Τι όμορφα!... Τι όμορφα!... Κάτα δέξέτένδρα; Πρόσθεσε η δεσποινίδα Όρεντοσιάν, γλαρώνουσα τα μικρά της μάτια.

— Μάλιστα δένδρα... Δωροκού ευθύμο! Συνεπλήρωσε η μήτηρ.

— Δεν ήτο όμως η σαιζόν των Παρισίων τώρα, διέκοψεν η κ. Φασουλιόπου.

— Ναι, όλο έβρεχε!

— Και σός ήρεσε;

— Χμ! Είχε αγάλματα άρχαία μέσα. Τα περιέγραφε άληθεια! Οι άρχαίοι Έλληνες έφκιαναν τ' αγάλματα τους... χωρίς μύτες και πόδια!

— Και στας Βερσαλλίας πήγατε κ. Μπακαλιάρου;

— Τι όμορφα!... Τι όμορφα!... Κάτα δέξέτένδρα; Πρόσθεσε η δεσποινίδα Όρεντοσιάν, γλαρώνουσα τα μικρά της μάτια.

— Μάλιστα δένδρα... Δωροκού ευθύμο! Συνεπλήρωσε η μήτηρ.

— Δεν ήτο όμως η σαιζόν των Παρισίων τώρα, διέκοψεν η κ. Φασουλιόπου.

— Ναι, όλο έβρεχε!

— Και σός ήρεσε;

— Χμ! Είχε αγάλματα άρχαία μέσα. Τα περιέγραφε άληθεια! Οι άρχαίοι Έλληνες έφκιαναν τ' αγάλματα τους... χωρίς μύτες και πόδια!

— Και στας Βερσαλλίας πήγατε κ. Μπακαλιάρου;

— Τι όμορφα!... Τι όμορφα!... Κάτα δέξέτένδρα; Πρόσθεσε η δεσποινίδα Όρεντοσιάν, γλαρώνουσα τα μικρά της μάτια.

— Μάλιστα δένδρα... Δωροκού ευθύμο! Συνεπλήρωσε η μήτηρ.

— Δεν ήτο όμως η σαιζόν των Παρισίων τώρα, διέκοψεν η κ. Φασουλιόπου.

— Ναι, όλο έβρεχε!

— Και σός ήρεσε;

— Χμ! Είχε αγάλματα άρχαία μέσα. Τα περιέγραφε άληθεια! Οι άρχαίοι Έλληνες έφκιαναν τ' αγάλματα τους... χωρίς μύτες και πόδια!

— Και στας Βερσαλλίας πήγατε κ. Μπακαλιάρου;

— Τι όμορφα!... Τι όμορφα!... Κάτα δέξέτένδρα; Πρόσθεσε η δεσποινίδα Όρεντοσιάν, γλαρώνουσα τα μικρά της μάτια.

— Μάλιστα δένδρα... Δωροκού ευθύμο! Συνεπλήρωσε η μήτηρ.

— Δεν ήτο όμως η σαιζόν των Παρισίων τώρα, διέκοψεν η κ. Φασουλιόπου.

— Ναι, όλο έβρεχε!

— Και σός ήρεσε;

— Χμ! Είχε αγάλματα άρχαία μέσα. Τα περιέγραφε άληθεια! Οι άρχαίοι Έλληνες έφκιαναν τ' αγάλματα τους... χωρίς μύτες και πόδια!

— Και στας Βερσαλλίας πήγατε κ. Μπακαλιάρου;

— Τι όμορφα!... Τι όμορφα!... Κάτα δέξέτένδρα; Πρόσθεσε η δεσποινίδα Όρεντοσιάν, γλαρώνουσα τα μικρά της μάτια.

— Μάλιστα δένδρα... Δωροκού ευθύμο! Συνεπλήρωσε η μήτηρ.

— Δεν ήτο όμως η σαιζόν των Παρισίων τώρα, διέκοψεν η κ. Φασουλιόπου.

— Ναι, όλο έβρεχε!

— Και σός ήρεσε;

— Χμ! Είχε αγάλματα άρχαία μέσα. Τα περιέγραφε άληθεια! Οι άρχαίοι Έλληνες έφκιαναν τ' αγάλματα τους... χωρίς μύτες και πόδια!

— Και στας Βερσαλλίας πήγατε κ. Μπακαλιάρου;

— Τι όμορφα!... Τι όμορφα!... Κάτα δέξέτένδρα; Πρόσθεσε η δεσποινίδα Όρεντοσιάν, γλαρώνουσα τα μικρά της μάτια.

— Μάλιστα δένδρα... Δωροκού ευθύμο! Συνεπλήρωσε η μήτηρ.

— Δεν ήτο όμως η σαιζόν των Παρισίων τώρα, διέκοψεν η κ. Φασουλιόπου.

— Ναι, όλο έβρεχε!

— Και σός ήρεσε;

— Χμ! Είχε αγάλματα άρχαία μέσα. Τα περιέγραφε άληθεια! Οι άρχαίοι Έλληνες έφκιαναν τ' αγάλματα τους... χωρίς μύτες και πόδια!

— Και στας Βερσαλλίας πήγατε κ. Μπακαλιάρου;

— Τι όμορφα!... Τι όμορφα!... Κάτα δέξέτένδρα; Πρόσθεσε η δεσποινίδα Όρεντοσιάν, γλαρώνουσα τα μικρά της μάτια.

— Μάλιστα δένδρα... Δωροκού ευθύμο! Συνεπλήρωσε η μήτηρ.

— Δεν ήτο όμως η σαιζόν των Παρισίων τώρα, διέκοψεν η κ. Φασουλιόπου.

— Ναι, όλο έβρεχε!

— Και σός ήρεσε;

— Χμ! Είχε αγάλματα άρχαία μέσα. Τα περιέγραφε άληθεια! Οι άρχαίοι Έλληνες έφκιαναν τ' αγάλματα τους... χωρίς μύτες και πόδια!

— Και στας Βερσαλλίας πήγατε κ. Μπακαλιάρου;

— Τι όμορφα!... Τι όμορφα!... Κάτα δέξέτένδρα; Πρόσθεσε η δεσποινίδα Όρεντοσιάν, γλαρώνουσα τα μικρά της μάτια.

— Μάλιστα δένδρα... Δωροκού ευθύμο! Συνεπλήρωσε η μήτηρ.

— Δεν ήτο όμως η σαιζόν των Παρισίων τώρα, διέκοψεν η κ. Φασουλιόπου.

— Ναι, όλο έβρεχε!

— Και σός ήρεσε;

— Χμ! Είχε αγάλματα άρχαία μέσα. Τα περιέγραφε άληθεια! Οι άρχαίοι Έλληνες έφκιαναν τ' αγάλματα τους... χωρίς μύτες και πόδια!

— Και στας Βερσαλλίας πήγατε κ. Μπακαλιάρου;

— Τι όμορφα!... Τι όμορφα!... Κάτα δέξέτένδρα; Πρόσθεσε η δεσποινίδα Όρεντοσιάν, γλαρώνουσα τα μικρά της μάτια.

— Μάλιστα δένδρα... Δωροκού ευθύμο! Συνεπλήρωσε η μήτηρ.

— Δεν ήτο όμως η σαιζόν των Παρισίων τώρα, διέκοψεν η κ. Φασουλιόπου.

— Ναι, όλο έβρεχε!

— Και σός ήρεσε;

— Χμ! Είχε αγάλματα άρχαία μέσα. Τα περιέγραφε άληθεια! Οι άρχαίοι Έλληνες έφκιαναν τ' αγάλματα τους... χωρίς μύτες και πόδια!

— Και στας Βερσαλλίας πήγατε κ. Μπακαλιάρου;

— Τι όμορφα!... Τι όμορφα!... Κάτα δέξέτένδρα; Πρόσθεσε η δεσποινίδα Όρεντοσιάν, γλαρώνουσα τα μικρά της μάτια.

— Μάλιστα δένδρα... Δωροκού ευθύμο! Συνεπλήρωσε η μήτηρ.

— Δεν ήτο όμως η σαιζόν των Παρισίων τώρα, διέκοψεν η κ. Φασουλιόπου.

— Ναι, όλο έβρεχε!

— Και σός ήρεσε;

— Χμ! Είχε αγάλματα άρχαία μέσα. Τα περιέγραφε άληθεια! Οι άρχαίοι Έλληνες έφκιαναν τ' αγάλματα τους... χωρίς μύτες και πόδια!

— Και στας Βερσαλλίας πήγατε κ. Μπακαλιάρου;

— Τι όμορφα!... Τι όμορφα!... Κάτα δέξέτένδρα; Πρόσθεσε η δεσποινίδα Όρεντοσιάν, γλαρώνουσα τα μικρά της μάτια.

— Μάλιστα δένδρα... Δωροκού ευθύμο! Συνεπλήρωσε η μήτηρ.

— Δεν ήτο όμως η σαιζόν των Παρισίων τώρα, διέκοψεν η κ. Φασουλιόπου.

— Ναι, όλο έβρεχε!

— Και σός ήρεσε;

— Χμ! Είχε αγάλματα άρχαία μέσα. Τα περιέγραφε άληθεια! Οι άρχαίοι Έλληνες έφκιαναν τ' αγάλματα τους... χωρίς μύτες και πόδια!

— Και στας Βερσαλλίας πήγατε κ. Μπακαλιάρου;

— Τι όμορφα!... Τι όμορφα!... Κάτα δέξέτένδρα; Πρόσθεσε η δεσποινίδα Όρεντοσιάν, γλαρώνουσα τα μικρά της μάτια.

— Μάλιστα δένδρα... Δωροκού ευθύμο! Συνεπλήρωσε η μήτηρ.

— Δεν ήτο όμως η σαιζόν των Παρισίων τώρα, διέκοψεν η κ. Φασουλιόπου.

— Ναι, όλο έβρεχε!

— Και σός ήρεσε;

— Χμ! Είχε αγάλματα άρχαία μέσα. Τα περιέγραφε άληθεια! Οι άρχαίοι Έλληνες έφκιαναν τ' αγάλματα τους... χωρίς μύτες και πόδια!

— Και στας Βερσαλλίας πήγατε κ. Μπακαλιάρου;

— Τι όμορφα!... Τι όμορφα!... Κάτα δέξέτένδρα; Πρόσθεσε η δεσποινίδα Όρεντοσιάν, γλαρώνουσα τα μικρά της μάτια.

Η ΠΕΡΙΦΗΜΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΜΑΡΙΟΝ ΝΤΕ ΛΟΡΜ

Η αθηνική της ιστορία. Φεύγει απ' το πατρικό της σπίτι διότι μισεί το γάμο. Τό μόνο της πλεονέκτημα και οπατάλη. Ήρπαιετα ανέκδοτα. Ο καρδινάλιος Ρισελιέ στα πόδια της. Ώστερο εναντίον πάντοτε το σεβασμό. Ο συγκλητικός της θάνατος.

Η Μαριόν ντε Λόρμ είχε μια από τις σπουδαιότερες γυναίκες που αναφέρει η ιστορία. Έζησε στην εποχή του Λουδοβίκου δεκάτου τετάρτου, στον χρυσό αιώνα της Γαλλίας. Η όμορφιά της ήταν ασύγκριτη. Αν η Μαριόν ντε Λόρμ είχε μονάχα την όμορφιά της, δεν θα μπορούσε να γίνει τίποτε περισσότερο απ' ότι έγιναν πολλές όμορφες αβλικές πριν απ' αυτήν, φίλες αριστοκρατών και άρχοντων, χωρίς να παίξουν ένα γενικότερο ρόλο στην ιστορία της. Η ντε Λόρμ είχε ένα άλλο χάρισμα, ανώτερο κι από την όμορφιά: είχε μεγάλο πνεύμα.

Γύρω από το όνομα της Μαριόν ντε Λόρμ γράφονταν τόσα πολλά, ώστε η πραγματική της μορφή να έχει παραποιηθεί μέχρι του βαθμού να γίνει αγνώστη. Η αθηνική της ιστορία είναι αυτή που θα διηγηθούμε ποικιλά:

Η Μαρία ντε Λόρμ γεννήθηκε από πλούσιο πατέρα, θα μπορούσε λοιπόν να παντρευτεί και να αποκατασταθεί καλά. Άλλα η μοίρα της δεν της είχε γραφτεί να γίνει μια καλή και ήσυχη νοικοκυρά, ευτυχισμένη με τον άντρα της κι' αγάμεσα στα παιδάκια της. Ήταν γραφτό στη ντε Λόρμ να ζήσει την ελεύθερη ζωή της όμορφης γυναίκας, να λάμψει με την όμορφιά της και με το πνεύμα της, να γίνει μια φημισμένη αβλική με μεγάλη επιρροή στην εποχή της.

Ένα τυχαίο επεισόδιο έκανε τη Μαρία ντε Λόρμ να εγκαταλείψει το πατρικό της σπίτι. Το επεισόδιο όμως αυτό μας δίνει να καταλάβουμε εύθες άμεσως το χαρακτήρα της. Η Μαρία ντε Λόρμ ήταν μόλις δεκαεφτά χρονών, όταν ο πατέρας της έδωσε άδελφο στο σπίτι του σ' ένα νέο ονομαζόμενο Ντεμαρρίν, ο οποίος καταδικώμενος τότε για πολιτικά ζητήματα. Ο Ντεμαρρίν αυτός ήταν παιδί του ύπουρου των Οικονομικών του βασιλέως. Έργον τετάρτου, ο οποίος έβαλινε πριν από το Λουδοβίκο δέκατο τέταρτο. Η Μαρία ήταν λοιπόν υποχρεωμένη να παρουσιάζει τον καταδικωμένο μέσα στην κρυψώνα του και αυτός, καταγοητευμένος από τα θέλημά της, την έζητησε εις γάμον από τον πατέρα της, ο οποίος δέχθηκε με μεγάλη του χαρά.

Η Μαρία ανατρίχασε όταν της είπαν να παντρευτεί, αν και στην αρχή ο νέος της άρεσε. Τώρα όμως, η σκέψη πως θα γινόταν άντρας της σ' όλη της τη ζωή, τον έκανε αποτρόπαιο στα μάτια της. Έπλεψε και πορεύετο, άλλ' ο πατέρας της δεν ήθελε ν' ακούσει τίποτε. Και τότε η Μαρία ντε Λόρμ έπρεπε τη μεγάλη απόφαση: εγκατέλειψε το πατρικό της σπίτι και έβηκε μόνη στους δρόμους του Παρισιού, διαβατόριο και άλαφρο ποτάκι. Από εκείνη την ημέρα η Μαρία έγινε Μαριόν.

Η Μαριόν ντε Λόρμ άλλαξε πολλούς φίλους. Στην αρχή φίλους της καρδιάς, έπειτα φίλους για το χρήμα, αργότερα φίλους πολιτικούς και στο τέλος φίλους που της ήταν ύπηρέτες της. Η θλίψη της και η αξίωσής της μεγάλωναν όσο περισσότερο άσπραζε η καλλονή της κι' όσο μεγαλώνει η φήμη και η επιρροή της.

Μία φορά μονάχα η Μαριόν αγάπησε στη ζωή της. Η γυναίκα αυτή, στα πόδια της οποίας οι μεγαλύτεροι ευγενείς της Γαλλίας κατέβηκαν τους τίτλους των, οι πλουσιότεροι πολιτικοί ήταν έτοιμοι να θυσιάσουν και τη θέση τους και τη δόξα τους, η γυναίκα αυτή έτρεχε σαν τρελλή πίσω από τον άνδρα που αγάπησε, πρόθυμη να γίνει σκλάβο του, χέριμα του που έλεγαν να το διαθέτει όπως θά του άρεσε. Ο άνθρωπος αυτός λεγόταν Μοσσέν και αν έκανε κάτι για τη Μαριόν, ήταν ότι αυτός έγινε άφορμή να κλείσει εκείνη παιδί την καρδιά της στον έρωτα και να διαλέξει το σκάδιό που την ανέδειξε.

Η Μαριόν κατάλαβε πως για να διακριθεί θα έπρεπε να έχει χρήματα, και χρήματα πολλά. Οι δυο άνθρωποι, που είχαν στη διάθεσή της όλη τους την κλοσσιαία περιουσία, ήταν ο Έμερν και ο Σεβρύ, οι πλουσιότεροι άνθρωποι της Γαλλίας στην εποχή εκείνη. Ο πρώτος ήταν παιδί ενός τραπεζίτη που λεγόταν Παριετέλι. Ο Παριετέλι αυτός έχρησκόνησε και η χρησκόνη του έφερε τόσο μεγάλο θόρυβο, ώστε ο υιός του αναγκάστηκε ν' αλλάξει τ'ονόμα του. Ήταν ο πιο διεφθαρμένος άνθρωπος της Γαλλίας, γρήγορα όμως έκανε μεγάλη περιουσία και ο βασιλέας τον έκανε ύπουργό των Οικονομικών. Ο σον άφορμ το Σεβρύ, το ποινόν του φαίνεται από τα

απόλυτα λόγια του τά οποία επανέλαμβανε όλοένα:

— Αν κανένας με γελάει μια φορά, καταραμένος είναι! Αν με γελάσει δυο φορές, καταραμένος νάμωστε κι' αυτός! Αν όμως με γελάει τρεις φορές, τότε καταραμένος νάμω κι' εγώ μαζί με τον κανέναν άλλος!

Τό βέβαιον είναι ότι εξαπατούσε όλον τον κόσμο, έκτος από τη Μαριόν ντε Λόρμ. Ο Σεβρύ αυτός είχε ένα έλαττωμα: όταν μελοόσε άνακτασε πάντοτε στα λόγια του τη φρόση: που να με φράξ ο λίκος. που να με φράξ ο σκύλος. Ο καρδινάλιος Ρισελιέ νόταν έξω φρενών με τό έλάττωμα του αυτό και ο τραπεζίτης παπαδοφύσε, τουλάχιστο όταν μιλούσε μαζί του, να μην πρηγεί αυτές τις καταραμένες λέξεις, που τις είχε σαν καρυκάλλο στο στήμα του. Μία μέρα όμως έχαστηκε πάλι και μόλις είπε τό: που να με φράξ ο λίκος... δαγκώθηκε.

Με συγκαταίρετα, ξεχωρίζατε, είπε τότε κατακόνοντας από τον παραχρή, ο λίκος μου έβγαλε πάλι.

— Απόλυτος λοιπόν και τό σκύλο, του λέγει γελώντας ο Ρισελιέ, κι' αν είναι από καλή ράτσα θά τον κυνηγήσει άρκετά μακριά, ώστε να γλυτώσουμε και κι' από τον ένα κι' από τον άλλον.

Αυτοί ήταν οι δυο φίλοι για τό χρήμα της Μαριόν ντε Λόρμ.

Η φήμη και η επιρροή της Μαριόν έμεγάλωναν όλοένα. Ο καρδινάλιος ντε Ρισελιέ, ο φοβερός καρδινάλιος που έδενε στη Γαλλία της μοναρχικής περιόδου τη δόξα και τη δύναμη, ο πολιτικός στο χέρι και όλοίου ο Λουδοβίκος δέκατος τέταρτος έμπιστευόνησε τριπλά την τύχη του όθρονου του, ο πανίσχυρος καρδινάλιος που καθυπέταξε στη βασιλική έξουσία όλόκληρη τη γαλλική άριστοκρατία, τους δούκεις και τους κόμητες και τους έκανε από άνεργούς τήτους φεουδάρχες άπλους ύποτακτους σάλικους, το βασιλέως, ο δαιμόνης αυτός άνθρωπος έπρεσε κι' αυτός με τη σειρά του σ'α γόνατα της Μαριόν ντε Λόρμ.

— Ύστερ' από τους τραπεζίτες που έβασαν πλούτη και μέγαρο στην άρσση του, χολώκρια, από τους φίλους που είχε εμολούθησε μόνο και μόνο για τη χαρά της ζωής, η ντε Λόρμ δέχεται ως θύλακός μονάχα τους λοχρούς της ημέρας. Μά τη βοήθεια αυτών, έγινε η πανίσχυρη αβλική που μάς έγνωρίσαν οι ιστορικοί της αρχής εκείνης, η γυναίκα που έπαιξε ένο ρόλο στην τύχη της πατρίδας της.

Ο Ρισελιέ ήταν τρελλός από αγάπη για τη Μαριόν. Άλλ' έχε την κακή έμπνευση να της συμπεριφερθεί σαν προς μια χυδαία γυναίκα. Μία μέρα της έπεσε κι' ένα χρηματικό ποσό. Η ντε Λόρμ πειρώθηκε. Ήταν πλουσία, δεν είχε ανάγκη από τό χρήματα. Άντα έφρενών την κόρη, έβγαλε στο δρόμο τό χρηματικό και το πέταξε στα μούτρα του πονγγί με τό χροαό Λουδοβίκο που σκορπίζονταν στο λιθόστρωτο.

Ήταν ένα μεγάλο σκάνδαλο. Ποτέ άλλους δεν είχε καμάρω να προσβάλει τον παντοδύναμο Ρισελιέ. Άλλ' ο καρδινάλιος δεν έξοργίστηκε, έταπεινώθηκε!

Έπληξε και βήθηκε στο μέγαρό της τη ντε Λόρμ. Της έζητησε συγγνώμη για τη συμπεριφορά του. Έβγαλε από τη τσέπη του ένα μεγάλο διαμάντι κλοσσιαίας αξίας. Η Μαριόν έχλωμασε από άγανάκτηση όταν είδε ότι ο Ρισελιέ έπήγαινε να έπανάλθει μια πράξη για την οποία πρό όλίγου άκόμη της είχε ζητήσει συγγνώμη.

— Εύγενοστάτη, της λέει ο καρδινάλιος, τό κόσμημα αυτό που σ' έ παρακαλώ ταπεινά να δεχθής, τό έφορτισε η καρδιά μου!

— Η καρδιά μου! Αιγυγιόν ήταν η μόνη γυναίκα που είχε γνωρίσει τόσμε τότε ο Ισχυρός καρδινάλιος.

— Αν είναι έτσι, λέγει τότε η ντε Λόρμ, τό δέχομαι ως τμήμα της νίκης μου!

Όλη η ματαιοδοξία της όμορφης Μαριόν έγινε χυμένη στις λέξεις αυτές, που έκαναν τον καρδινάλιο να θαυμάζει τον έαυτό του για τον πιο ευτυχισμένο άνθρωπο της Γαλλίας.

Τι περισσότερο μπορούσε πειά να έπιθυμήσει η όμορφη γυναίκα! Στά χέρια της ο Ισχυρότερος άνθρωπος της Γαλλίας νόταν παιδάκι. Μπορούσε να έπηρεσθή της σκέψης του, να έπιτύχ ό,τι ήθελε, να γκρεμίζει και να άνοικοδομείση μέσα στο ένδοξο αυτό κρότος.

Η Μαριόν είχε παιά τη φιλοδοξία να την ύπηρετούν. Την εποχή αυτή ο νεαρός ύποκόμης Κλαύδιος ντε

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ 21

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

Ο τσάμικος. Ο Μουχτάρ θυμάμαι. Καραϊσκάκης και Άλφ Πασάς. Η γλώσσα του Καραϊσκάκη. Τό καλό τό παλληκάρι. Τά χαρίσματα του Άρχηγού. Ο Καραϊσκάκης για τους νέθους. Η Μαριώ. Όπου ή κυρά Γκιόλφν θυμάμαι. — Ε-γνοια σου βρέ...

Δημοσιεύουμε έδώ μερικά από τό πιο χαρακτηριστικά ανέκδοτα του ήρωος της Έπαναστάσεως Γεωργίου Καραϊσκάκη:

Στα Γιάννενα, τον παρτό του Άλφ Πασά, ο Καραϊσκάκης, νέος άκόμο, χόρευε μία φορά κι' άλλα μαζί παλληκάρια. Ένώ έσεργε, μπροστινός, τον τσάμικο κι' έκανε πολλούς γύρους — στον τόπο, όπως λένε, πέρασε από εκεί κι' ο Μουχτάρ Πασάς, γυιός του Άλφ Πασά. Τη στιγμή αυτή άκριβώς ή φουτανέλλα του στραφουρίζοντας Καραϊσκάκη σηκώθηκε τον άνήφορο και φάνηκαν τά κοινοβόκια του. Ο Μουχτάρ Πασάς περάθηκε. Πήγε στον πατέρα του και παραπονέθηκε. Τότε ο Άλφ Πασάς φωνάζει τον Καραϊσκάκη, και θυμωμένος του λέει:

— Τι έκανες βρέ παληόγυφτε, στ' γυιό μου;

— Τίποτα, Πασά μου, λέει ο Καραϊσκάκης. Δεν τό ήθελα. Χόρευα κι' έκανα έτσι μία φορά... (κι' έσεργε μία γύρα) Τότε πέφονα ο γυιός σου, ο Μουχτάρ Πασάς, είδε... ό,τι είδε και θυμπος. Τι φταίο έγώ ο μαύρος;

Ο Άλφ Πασάς έσκισε στα γέλια.

— Πώς έκανες, όρδ μπέρδ; Κάνε το πάλι όρέ! του φώναξε.

— Έτσι, Πασά μου...

— Κάνε το άλλη μία φορά, όρέ Γιώργε!... Μπάρδο, όρέ Γιώργε!

— Άίντε τάρα.

Και τον άφησε να φύγει, χωρίς να τον τιμωρήσει.

Κάποτε ο Μεγαπάνος, άρχοντας από τό Κάρλελι της Ά-μαρνανίας, διαβόητος για τις έρωτικές του περιπέτειες, είπε στον Καραϊσκάκη:

— Βρέ Καραϊσκάκη δεν μαζεύεις λίγο τη γλώσσα σου;

— Άμα μαζέψης, έσύ τη βρακοζώνια σου, θά μαζέψω κι' έγώ τη γλώσσα μου, του είπε ο Καραϊσκάκης.

Κι' ο Μεγαπάνος που κατάλαβε τό πείραγμα έλούφανε.

Ρώτησαν κάποτε τον Καραϊσκάκη πως, ένας άνθρωπος του πολέμου, μπορεί να γίνει μεγάλος και ν' άποκτήσει όπόληψη. Κι' ο Καραϊσκάκης άποκρίθηκε:

— Φρόνιμος και παλληκάρι, πλούσιος και γαλαντόμος, μέγας γίνεται στον κόσμο.

Ρώτησαν μία φορά τον Καραϊσκάκη ποιά πράξη να είναι τό χαρίσμα του άρχηγού. Κι' αυτός άπάντησε:

— Ο καλός ο καπετάνιος πρέπει να έχει φρονήματα πετεινού (για να έξουσιάζει), καλοσύνη σκύλου (για να τον αγαπούν), παλληκάρια και θεωρία λιονταριού (για να τον σέβονται και να τον φοβούνται), ύπνο και περπάτημα λαγού (για να είναι άγρυπνος και γρήγορος), και πορησία γι' ναίκα (για να έγευλάει και να σέρνει τους ανθρώπους του)...

Ο Καραϊσκάκης, ο όποιος ως γνωστόν ήτο νέθος, έλεγε για τους νέθους:

— Καθώς ή φύση δέχεται τό κεντρώματα και δείχνει τα υπολισμένα δένδρα πιο καλά από τ' άγρια, έτσι κι' ο Θεός κάνει πολλές φορές τό νόθο παιδί πιο άξια απ' τ' άλλα, τό γνήσιο!

Ο Καραϊσκάκης στις έπιστολές του είχε πάντα μαζί του μία Τορκοπούλα βαφτισμένη, που την έλεγαν Μαριώ. Απλή ήταν ντυμένη φορεανέλλες, σαν άνδρας, κι' είχε κι' όνομα Ζαφείρης ανάμεσα στα παλληκάρια. Κάποτε ο Καραϊσκάκης κατάλυσε στο σπίτι του, με κάμπος απ' τα παλληκάρια του. Πάει τότε ο Ζαφείρης στο μαγαρείό και ρίχνεται στις δουλειές και τις άρχίζει στα φίλα! Βάνουν τις φωνές εκείνες και τρέχουν στην καπετάνισσα. Τρέχει κι' η κυρά Γκιόλφν, η Καραϊσκάκισσα, στο στρατιγγο καταθωμμένη:

— Τι πράγματα είπε αυτό; του λέει, τα παλληκάρια σου παλεύουν τις ψυχούρες μου!

— Έγνοια σου, βρέ, της λέει ο στρατηγός, είμαι κι' έγώ για σένα έδω... Μή θυμώνεις.

Και την άγαλιάσε και τη φίλησε...

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Η συκοφαντία όμοιάζει με τό κ' βδηλο νόημα, τό όποιο δεν τολμάς πέναντος να κατασκευάση μόνος του. Όταν όμως πέσει στα χέρια του τό όθελι σε κυκλοφορία χωρίς καμμία ντροπή.

Γεννή έπίστρεψε από την Ίταλία ένδοξος για τους ήρωισμούς που είχε έπίδειξει στους πολέμους που έγιναν εκεί. Ήταν ένας νέος με άσημνο και άτίθασσο χαρακτήρα και άπελάμβανε την ιδιαιτερή εντοα του βασιλέως και της βασιλίσσης.

Από την πρώτη στιγμή που είδε τη ντε Λόρμ, ο χαρακτήρας του άλλαξε, έγινε άγνώριστος. Κατήντησε ή σία της που την παρακολούθησε παντού, έμονομάχησε δυο φορές για χάρη της, ήταν πρόθυμος να της εινε κυριολεκτικά σκλάβος. Και έγινε πραγματικά σκλάβος της, χωρίς ποτέ να δείχνει τίποτε από μέρους της, αλλά και χωρίς ποτέ να παύση να έλπίζει ότι μία μέρα θά έπιτύχαινε κάτι. Και πραγματικά ο φτωχός ήρωας τό έπέτυχε όλα μονά της, την οικειότητα, τη φίλτα, έκτος μονάχα από εκείνο που άκριβώς έπιθυμούσε περισσότερο από κάθε τι: έκτος από τον έρωτα...

Υπόγειο μία παράδοση, σύμφωνα με την όποια η Μαριόν ντε Λόρμ παντρεύθηκε τρεις φορές. Η παράδοση αυτή εινε έσφαλμένη. Η ντε Λόρμ δεν παντρεύθηκε ποτέ της. Έζησε ζωή ελεύθερη, έγγαμσε πολλούς άνδρες, από όλα τα κοινωνικά στρώματα, ήταν σπάταλη, άγαπώσε την πολυτέλεια, είχε μεγάλες φιλοδοξίες, έπαιλάμβανε τη ζωή από όλες της τις άπόψεις.

Έν τούτοις, κι' όλο που έπερνούσε μία τέτοια ζωή, κι' όλο που πηλά σπάνιά δεν έλειψαν γύρω από τό θύμα της, όστόσο, η Μαριόν ντε Λόρμ άκρατούσα όλους γύρω της σε άπόσταση και έίνεσε πάντοτε τό σεβασμό. Έπληχαν και τότε στη Γαλλία, στον όλονα έμεινον τών άπολαύσεων και τών ελεύθερων ήθων, άνθρωποι με αυστηρές ήθικες άρχές, αυστηροί και για τους άλλους και για τον έαυτό τους. Ένας τέτοιος άμπερτος και αυθέβαστος πρεσβύτες ήσαν ο Πρόεδρος της Μέσης, ο άνώτατος δικαστικός της Γαλλίας.

Μία μέρα η Μαριόν έπήγε στο Προέδρον για να του ζητήσει μια χάρη. Ο άδελφος της βρισκότανε στη φυλακή για τό χρέος που είχε κάνει. Η ντε Λόρμ, που ποτέ δεν έπαυσε να άνδιαφύρειται για τους δικούς της, παρακάλεσε τον ν. ντε Μέση να τον άπορλατίσει.

Ο σεβαστός δικαστικός έβλεπε για πρώτη φορά τη γυναίκα αυτή για την όποια έβουίξε όλόκληρη η Γαλλία. Έμεινε καταγοητευμένος από τους τρόπους και τό πνεύμα της, συνωμίλησε άρκετά όρα μαζί της και στο τέλος τη συνάδενσε ώ, τό δρόμο και την έβρήθηκε σ' άνετή στο άμύδι της κρητώντας τό καπέλλο στο χέρι του.

— Δεσποίνις, της είπε φιλώντας τό λεπτό της χέρι, πως μπορείς να ζήσας ως αυτήν την ώρα χωρίς να σ' έχω ιδή!...

Και την ίδια μέρα ο άδελφός της ντε Λόρμ ήταν έλεύθερος.

Η δάσημη αυτή γυναίκα απέθανε σε ήλικία τριάντα έτνια χρονών, άραιότερη παρά ποτέ. Υπόγειο η παράδοση πως τόχα η Μαριόν έζησε έκατόν τρία χρόνια. Θά έξοτσε άσφαλώς αν ή ίδια δεν έσκότωνε τον έαυτό της με μία άπρονοησία που της έσκότωνε τη ζωή. Έδινε τη μεγαλύτερη σημασία στην όμορφιά της και μετοχειριζότανε άπειρα φάρμακα για να τη διατηρή. Μία μέρα έπήγε μία μεγάλη δόση από ένα φάρμακο που της είχε δώσει ένας γιατρός κι' αυτός που έχον ως έπαγγελμα τους να εξαπατούν τον κόσμο, και δηλητηριάσθηκε. Έμεινε τρεις μέρες στο κρεβάτι και έξιμολογήθηκε περιούστερος από δέκα φορές: ή πακομοίρα μόλις την άφησε ο πνευματικός της, θυμόταν πάντοτε μια μιάν άμαρτία της που είχε έχασει προητέρω να έξιμολογήθ...

Επί είκοσι τέσσερες ώρες κόσμος άπειρος μπαινόβγαине στο σπίτι της για να την ιδή έπαλωμένη στο νεκρικό της κρεβάτι με ήτο παρθενικό διάδημα γύρω από τό μέτωπό της.

Η καλύτερη άριστοκρατία συνάδενσε την κηδεία της.

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

Η ΠΟΝΗΡΙΑ ΤΟΥ ΚΑΠΟΥΤΣΙΝΟΥ

Ένας άγράφματος μαπουτσίνος μοναχός κατώρθωσε ν' άποσπείνη κάποια θερησκευτική όμιλία, την όποιαν άπήγγελλε—πόντες την ίδια—περιφερόμενος στα διάφορα μέρη.

Έκαστε, που την όμιλία του αυτή άπήγγελλε και σε μία κομπόλη άπ' παρουνός και τών άρχόντων του τόπου, τόσος ήταν ο ήθουσιασμός τους, ώστε ο δήμαρχος τον παρακάλεσε να μείνει για τό τους μίσησ και την έκομμένη.

Ο μαπουτσίνος δεν μπορούσε βέβαια να πη ούτε λέξη έκτος από εκείνα που είχε συνηθίσει να παπαγαλίζει. Δεν άχάσε όμως. Την άλλη μέρα συνταφισμένος και έρεβρόχοντας, ανέβηκε στο θύμα και άρχισε την όμιλία του έτσι:

— Άδελφοι, λέει προς τό έκκλησίασμα, έπειδή έπληροφορήθην τα διάφορα κακόβουλοι διέσπειραν τη φήμη ότι είμαι άθεος και όμιλώ πάντοτε έναντίον έσταντός της θερησκείας μου, είμαι ύποχρεωμένος να έπαναλάβω όλα σ'α: είπα χθές.

Και επανέλαβε το συνηθισμένο του λόγο, τον όποιον είχε άπαγγείλει και την προηγούμενη.

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΕΝΑΣ ΔΙΒΕΛΛΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑΣ

Πώς οι γάλλοι δημοκρατικοί υλοποιούσαν τις νέες βασιλίες των Οίαντων; Ένας περίφημος λιβελλος κατά της Μαρίας 'Αντουανέτας. Ο διάλογος της με τον βασιλιά της γαλλίας.

«Η Γαλλική επανάσταση, κρινόμενη σήμερα αντικειμενικά και αμερόληπτα, μπορεί να εληφθεί ως μια από τις πιο εντονούς επιδράσεις της μεγάλης ψυχασθενείας, που λέγεται δημοκρατική παραφροσύνη. Οι γάλλοι δημοκρατικοί εκείνης της εποχής—δηλαδή διόκληρος σχεδόν ο γαλλικός λαός—είχαν κυριευθεί από μανία καταστροφής, από λύσσα εκδικήσεως, από δίψα σφαγών και λεηλασιών. Ο Γαλλικός λαός—δεν ενθουσιώθηκε με εὐέλικτους λαούς του κόσμου—από τη στιγμή που απέφασε να καταλύσει τη βασιλεία, λησμονήσε άμεσως και την παλαιά δόξα των βασιλέων του και τα καλά που είχε η χώρα του επί βασιλείας, και άρμεσε σάν λυσσαλέος ταύρος να γκρεμίσει τα εδάφη, τα οποία με τόσο φανατισμό προσκυνούσε ως τότε.

Επόμενο ήταν συνεπώς η όλη του λαού να στραφεί κατά των κεφαλών του παλαιού καθεστώτος: ο βασιλεύς Λουδοβίκος ΙΣΤ΄ και η βασίλισσα Μαρία 'Αντουανέτα επιλήρωσαν με τον κεφάλι τους το τρομερό έγκλημα που έκαναν... ανεβάζοντας στο θρόνο της Γαλλίας. Το τρομερό δὲ με τη βασίλισσα έγινε πως και να μη την άφηναν ήσυχη. 'Αμέσως ύστερ' από το θάνατό της, άρχισαν να κυκλοφορούν—στη δημοκρατική παιδεία Γαλλία—ένα σωρό λιβελλοί κατά της τέως βασιλείας, οι οποίοι σκοπεύον είχαν να δυσφημήσουν τη Μαρία 'Αντουανέτα στα μάτια του λαού, να την παρουσιάσουν ως ανήθικο, ως άσεμνο, ως άκαρδο, άπιστη, προδοτική, αυταρχική κλπ. Οι λιβελλοί αυτοί είνε γραμμένοι με τό φαρκάκι του μίσους. Μά δ' λαός τους διάβηκε τότε με δίψα και χαρά, έπειδή διατελούσε άκόμα υπό την επίδραση των προσφάτων γεγονότων.

Όλοι αυτοί οι λιβελλοί συγκεντρώμενοι αποτελούν σήμερα έναν άγκυρό τόμο. 'Απ' αυτούς διαλέγουμε τον παρακάτω διάλογο που μπορεί να διαβαστεί απ' όλον τον κόσμο. (Οι περισσότεροι από αυτούς τους λιβελλους είνε γεμάτοι βοκολογίες και αίσχρολόγια εις βάρος της τιμής της Μαρίας 'Αντουανέτας). Στο σατυρικό αυτό διάλογο, βλέπουμε την τέως βασίλισσα της Γαλλίας, φυλακισμένη, να βρίζεται κατηλιώντατά από ένα μάγερα, έπειδή έχει να του πληρώσει δέχτην εκείνα που του χρωστάει:

«ΜΕΓΑΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΝΟΣ ΚΑΥΓΑΣ

ΜΕΤΑΞΥ

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ ΤΗΣ ΕΠΕΙΔΗ Ο ΜΑΓΕΡΑΣ ΤΗΣ Ο ΡΑΦΤΗΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΠΟΛΛΟΙ ΚΕΒΑΛΑ ΝΑ ΠΑΡΕΘΟΥΝ, ΕΝΩ ΕΚΕΙΝΗ ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΠΕΤΑΡΑ, ΑΟΥ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΚΩΤΕ ΤΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—Σας εύχομαι, Μεγαλειότητα, την καλή μέρα και, συγχρόνως, σάς παρακαλώ να εύρεστέχθε να ρίξετε μια ματιά στο λογαριασμό αυτόν...

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—'Α! έστις 'Ο Λουδοβίκος Ιθός, ή Μαρία 'Αντουανέτα και δ' μικρός διάδοχος

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—Σας εύχαριστώ πολύ, Μεγαλειότητα, για τα καλά σας λόγια. Σας παρακαλώ όμως και πάλιν να λάβετε τον κόπο να ρίξετε μια ματιά στο λογαριασμό των φαγητών που έχω την τιμήν να σάς σερβίρω από τον καιρό που σάς κρατάνε κλεισμένη εδώ μέσα. Έχω μεγάλη ανάγκη χρημάτων, Μεγαλειότητα, βρίσκομαι σε πολύ δύσκολη οικονομική θέση.

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—Τό έρω, καλέ μου φίλε, τό έρω πολλά καλά πώς είνε τρομερά, έξαιρετικά, φρικτά δύσκολο να βρή κανείς λίγα χρήματα. Η μεγαλύτερη παραφροσύνη του ανθρώπου είνε να θέλη ν' αποδώ τόση σημασία σ' ένα στερογγυλό κομματάκι χρυσού ή αργύρου. 'Ας είνε όμως... καλύτερα να μη μιλάμε για τέτοια μηδαμινά πράγματα. Βλέπω μ' εύχαρίστηση, άγαπητέ μου φίλε, πώς είσαι πολύ καλά στην ύγεια σάς! Έχετε ένα χρώμα θαυμάσιο. Τι όμορφα που σάς πάει! τί όμορφα!

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—Μεγαλειότητα δεν έρω πώς να σάς εύχαριστήσω για τα καλά σας λόγια. 'Αν όστόσο ή 'Υψηλότητα καταδεχόταν να ενδιαφερθή λίγο για τό ζήτημα που μ' έφερε εδώ, θά της ήμουν περισσότερο υπόχρεος...

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—'Εννοια σάς, άγαπητέ μου φίλε, δεν τό λησμόνησα όόλου... Νά έρρετε όμως σε τί δύσκολη οικονομική θέση μάς έφεραν αυτοί οι κακοήγοι, που μάς πέταξαν στη φυλακή.

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—'Όλα τα τρόφιμα έχουν ακριβή, Μεγαλειότητα, από τό πώς ως τα λαχανικά. Τά χρήματά μου δὲν φτάνουν ούτε για τ' απαραίτητα φαίνα και δεν έρω πώς να βγάλω πέρα.

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—Σας πιστεύω, άγαπητέ μου, τί έρω καλά αυτό και πολύ καλά μάλλον... Τι τό θέλετε άρα, πρέπει να πάνε υπομονή...

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—'Ολο δ' λογαριασμός, Μεγαλειότητα, από της 14 Αυγούστου: «Λογαριασμός των φαγητών των τριών μεγαλειότητων, του κυρίου και της κυρίας Βουβών»...

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ, (διακρίνοντας τον)...—Μά τ' είνε αυτό που λέτε: τώς Μεγαλειότητες... Νά γράψετε σάς παρακαλώ: τών Αὐτῶν Μεγαλειότητων, τών βασιλέων της Γαλλίας.

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—'Επιτηρώ με μου όμως να σάς παρατηρήσω. ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—Περὶ τίνος... Έρω πολύ, πού ν' νοίξετε τό στόμα σας, τί θά μου πείτε. 'Ελάτε τώρα, πατήρ άθις, μπροστά μου και διαβάστε τό λογαριασμό σας. Τό έρω καθιέρωσε την Ισοπλοκεία, έφ' όμως δεν μπορώ να παρατήρησω πότε πώς είμαστε ίσοι. Ο κοδόνας πρέπει να σέκεται στή θέση του.

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—'Εχουμε λοιπόν και λέμε: 'Από της 14 Αυγούστου, από την ήμερα δηλαδή που τιμήσατε τις πολίες αυτές διά της επισκέψεώς σας μέχρι σήμερα, σάς έφερα φαγητό από τό όλον 9.180 λίτρων.

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—Τόσο λίγα; 'Η αλήθεια είνε πώς δεν τρώω σχεδόν καθόλου τώρα τελευταία. Δέν μου πάει μπουκιά κρέας. 'Ας είνε... έρω φρονέτε όμως, καλέ μου φίλε, σάς είνε παρατιμωμένο. ν' αφήσετε να περάσουν όόμοι γευς μέρας για να συμπληρωθώ δ' λογαριασμό σ' ένα στερογγυλό ποτόν, σίς δέκα πλιλάδες λίρες;

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—Θά ήθελα πολύ να φτά εύχάριστος στη Μεγαλειότητα, μά...

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—Τι μ' αρέσει ξανά;

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—Τά μέσα μου δεν μου επιτρέπουν δυστυχώς να σάς κάνω άλλη πίστωση.

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—(άλλοιόνας τον)...—Νά δανειστής τότε, άγαπητέ μου, λίμ μπορώ βέβαια να πιστώσω πώς ένας εταίρος ληκτός καταστηματούχος είν και σάς δὲ β-σκολευτή να βρή άνθρωπο να του δανείσει λευκά... 'Εξάλλου, στάσου. Έχω έτοιμη την απόδειξη για να εισπράξω από τό ταμείο τη βασιλική επιχορήγηση.

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—'Αστένευσθε, βέβαια, Μεγαλειότητα!... 'Η απόδειξη αυτή είναι μάλλον για να ταυλίσετε μέσα σας δόλεις!

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—Τι θέλετε να πείτε;

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—Θέλω να πώ ότι τό Δημόσιο ταμείο δεν έδ έξοφλήση.

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—'Αλλη συμφορά που με βρή! Μά, αν είνε έτσι, βγάλετε απ' τό νού σου πώς θά σέ πληρώσει.

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—Αυτό δεν είνε στο χέρι σας. Σας έδωνα τόσο καιρό και τρώγατε. Πρέπει τώρα να πληρωθώ!

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—Καλά, και με τί λευτά; εταν δάν έχει κανείς να πληρώσει τό φαί του... σίγγης 'ή έρω του και δέν τρώει... 'Ορίστε μάς!

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—Σιγάτε, παρακαλώ, αγάπητέ μου! Τί φωνάζεις έτσι; Μου πήρες τ' αυτιά... 'Ετσι μιλάει σε μια βασίλισσα;

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ, (άλλοιόνας ξαφνικά ύφος)...—Νά σάς πω κάτι; Μία βασίλισσα σάν και του λόγου σου είνε χειρότερη απ' τη χειρότερη γυναίκα του δρόμου! 'Αν έκείνη άγοράσει μάς διακάρας πράγματα, θά τό πληρώσει άμέσως και θά φροντίσει να τοτε να κάνει τόσα έξοδα όσα της επιτρέπεται τό πορτί της.

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—Καλά, καλά. Πήγαμε τώρα να μου φέρες ένα ζωμό.

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—Δέν πιστεύω!

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—Χωρίς μ' αρέσει, να πάω ένα ζωμό...

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—Κατέβαινε πρώτα να παρά.

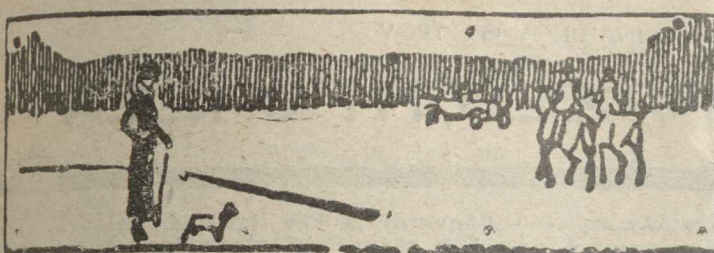
ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—Δέν θά σ' αρέσει.

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—Δέν πιστεύω!

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—Χωρίς μ' αρέσει, να πάω ένα ζωμό...

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—Κατέβαινε πρώτα να παρά.

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—Δέν θά σ' αρέσει.

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΟΜΑΝΙΑ ΑΛΛΟΤΕ

ΕΝΑΣ ΑΝΥΠΟΜΟΝΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

'Υπάρχει άποχή κατά την όποία ή ελληνική λογοτεχνία δεν είχε άκόμα άναπτυχθή και τό πρωτότυπο ελληνικό μυθιστόρημα ήταν άκόμα άγνωστο. Τό άναγνωστικό κοινό της 'Ελλάδος τρεφόταν τότε με μεταφράσεις μυθιστορημάτων από την ξένη και ιδιαιτέρως από τη γαλλική φιλολογία. Δυστυχώς όμως και ή μεταφράστis αυτές δεν ήταν από τις καλύτερες και τό μυθιστορημάτα που είχαν τότε ή μεγαλύτερη πέραση ήταν τό περιπετειώδη φαντασιοκομήματα του Πονσόν ντε Τερράν, σάν τό «Ρομαμπόλ» κλπ. 'Αλλ' οι ετοχοί ελληνικής ικανοποιούνταν μ' αυτά και τό διάβαζαν με μεγάλη λαχράρα.

Μά πόση άνυπομονία και με τί χτυποκάρδι οι άναγνώστες περιέμεναν ή συνέχεια των έπιφυλλίδων που δημοσίευαν την έποχή εκείνη ή έφημερίδες, φαίνεται από τό παρακάτω άνέκδοτο που γνωστό λογογράφου Μπάμπη 'Αννίνου:

«Ο Μπάμπης 'Αννίνος έφύλαξαν τακτικά σ' ένα κουρετό της όδοι Δόλου και πάντοτε από τον ίδιο ύπάλληλο. 'Ο νεαρός αυτός κουρεάς, όπως όλοι άλλοι τότε οι άθροιστοι, του έπαγγέλματός του, ήταν τρομερά πολυλογάς και συνήθιζε να συνοδεύη τις κινήσεις του έξωφωτο του με μια λογοδιάρροια καταπληκτική.

Μία μέρα, δέν ξέρω τί τό λογογράφος μάς, έσταμάτησε ξαφνικά τό έξωφωτο του και του είπα μάπως διαστακτικά:

—Δέν μ' αρέσει, πούρε, σάς παρακαλώ, τί άπέχνης ή Γενεβιέρη;

—Πού Γενεβιέρη; έκανε έπιληκτος ό 'Αννίνος, μήν καταλαβαίνοντας για ποιά Γενεβιέρη πρόκειται.

—'Η Γενεβιέρη, καλέ! είνε ό νεαρός κουρεάς, ή μνηστήρ του όμοκάτη; ντε Γκρανβίλ...

—Τού υποκόμνητος ντε Γκρανβίλ; είπα και πάλι ό λογογράφος με ύφος που έφανε σέ άπόγνωση τό φτωχό κουρέα.

—Ναι, τού υποκόμνητος ντε Γκρανβίλ, ή προστατευομένη της δικαιοσύνης ντε Μπαρόν, που την άπήγαγαν απ' την έπιληκσία...

Τότε μονάχα έφωτισθήκε τό μυαλό του 'Αννίνου. Τι είχε συμβεί; 'Ο λογογράφος μετέφραζε την έποχή εκείνη την έπιφυλλίδα μ' άδυναμία έφημερίδας, την όποία παραπολιούσθισε ό νεαρός κουρεάς. Και έπειδή έκείνες τις μέρες τό μυθιστόρημα είχε πάει μά πλοκή έξαιρετικά ένδοξοφύρουσα, ή Γενεβιέρη, ή ήρωίδα του μυθιστορημάτος είχε άπαχθή από άγνώστους μέσα από την έπιληκσία και ό μνηστήρ της ό υποκόμνης ντε Γκρανβίλ την άναζητούσε με άγωνία, ή άγωνία αυτή του υποκόμνητος είχε μεταδοθή και στον τρεχόν ύπάλληλο του κουρείου. Έξερνας δέ αυτός ότι ό 'Αννίνος ήταν ό μεταφραστής του μυθιστορημάτος, έσπευσε να τον έπαιτη για να πληρωφωρήθι πρώτος από όλους την έμβαση μάς μυθιστορηματικής περσιπετίας που δέν τον άφηνε να κλείσει μάτι ή σνοχ της νύχτα.

Και ό μ. 'Αννίνος του άπάντησε:

—'Α! για τί Γενεβιέρη λέτε; Ποθ την άπήγαγαν; Για ρωτήστε στην 'Αστυνομία. 'Εμει θά έξουν καλύτερα... Ρωτήστε τον κ. Μαρούδα...

όσο πεντάρα...

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—'Αφού είνε έτσι, έρω έγώ πώς θά αληρωθώ...

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—Δέ σέ φοβάμαι και σέ περιφρονώ!

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—Μά περιφρονείς, είπες; Καλά. Θά πω και γώ τό ράφι σου, τό πομπαστή σου και σ' όλους τούς άλλους που περιμένουν να πληρωθούν, πώς δεν έχω να πάρουν πεντάρα και πώς είνε καιρός πει να πάρουν να σου κάνουν πίστωση...

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—'Εβρα έξω, καληάνθρωπε...

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—Παληάνθρωπε είνε ναίνο που με τον ιδρώτα της πληρώνα τις δικές σας άγορίες. Τι τό θέλουμε όμως τό καλά λόγια... 'Αν δέν με πληρώσεις, θά σ' αφήνω να πεθάνεις της πείνας...

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ, (έξω φρενών)...—'Εξω γλήγορα, κτήνος, έλαινέ, χωρίστε (δ' μάγερας φεύγει). 'Αχ! δέν βαστάω πιά... 'Όλες ή γνωστές κατάρες δέν μ' φτάνουν για να καταροσώ όλους τούς κακοήγους που μ' έφεραν σ' αυτή τη θέση. 'Αχ! οι άπάσοι, οι άράκωτοι! πώς με κατηνέτησαν... Θά ήθελα πάλι να ή μ' τώ—και όμως δεν έχω τό κουράγιο να πεθάνω!...

Αυτό είνε δ' λιβελλος. Ένας από τούς πολλούς, όπως είπαμε, που έσκαφίσαν και φυλάγουνται στίς Παρισινές βιβλιοθήκες.

'Ο Μαζαρίνος και ό σατυριστής του.

Ο Μαζαρίνος ό μεγάλος πολιτικός της Γαλλίας, ήταν τόσο άπότομος και βίαιος, όστε να τον φοβάται όλος ό κόσμος.

Έν τούτοις, ένας άσημαντος σατυρικός συγγραφέας της έποχής εκείνης δέν έφοβήθηκε καθόλου να συνθέσει ένα σωρό σατυρικά έπιγράμματα έναντίον του πανίσχυρου πολιτικού. Τά έπιγράμματα αυτά έκαναν μεγάλο θόρυβο και ό Μαζαρίνος έπνευ μένος έναντίον του σατυριστού αυτού ό όποιος είχε βαλδή να τον εκθέσει.

Μιά μέρα τον έκάλεσε σπίτι του σέ γυθια. Ο έπιγραμματογράφος δέν μπορούσε φυσικά να μήν πάη, ήταν ζήτημα όμως αν μπόρεσε να φάη μπουκιά από τό όμορφα πράγματα που τού έσέρβιραν, τόση ήταν ή τρομάρα του.

Έν τούτοις τό γυθια έτελειωσε χωρίς κανένα άπευσταίο και ό συγγραφέας μάς άρχισε να ξεθαρήνει.

—'Αγαπητέ μου, του λέγει τότε ξαφνικά ό Μαζαρίνος, πώς μου λικπν την χάρι να μ' άπαγγείλεις μερικά από τό όμορφα σου αυτά έπιγράμματα που κάνουν όλο τον κόσμο να γελά εις βάρος μου...

Ο φτωχός σατυρικός σημάθηκε από τη θέση του, έποχθήσε προς τό παράθυρο, έσκυψε και κτύπησε κάτω στο δρόμο και κατόπιν έθανάτωσε στή θέση του.

—Λοιπόν, έπανελάβε ό Μαζαρίνος.

—Λοιπόν, έξοχώτατε, είπα τρέμοντας ό κακόμοιρος έπιγραμματογράφος, συγχωρήστε με άλλα δέν θά μ' αρέσουν να ικανοποιήσω την περιέργειά σας. Τό παράθυρό σας είνε πολύ ψηλά, όστε είνε όλογορο πώς θά σκοτωθώ αν θέλσω να πηδήξω απ' αυτό όταν ό σημάστετε τη γροθιά σας έναντίον μου!

Ο Μαζαρίνος έσκασε στή γέλια, άλλ' ό συγγραφέας μάς έπαισε πειά από τότε να γράφει έπιγράμματα εις βάρος τού πανίσχυρου πολιτικού.

'Η απόδειξη της ύπεροχής

Σύγχρονος του μεγάλου ποιητού της Γαλλίας Κορνηλίου ήταν κ' ένας μετριώτατος συγγραφέας τραγουδιών που λεγόταν ντε λά Σέρρ, ό όποιος όμως παραδόξως έκανε τότε άρμετό θόρυβο με τά έργα του.

Μία βραδυά ό ντε λά Σέρρ έδινε σ' ένα θέατρο του Παρισιού μά καινούργια τραγωδία του. 'Η τραγωδία του αυτή είχε τόση έπιτυχία και τό πλήθος που συνέδρευσε στή θέατρο ήταν τόσο πολύ, όστε ή πόρτες του θεάτρου κατέρρευσαν απ' τό συναστήμα και τέσσεροι πορτιέρηδες, που προσπαθούσαν να έπιβάλλουν την τάξη στην είσοδο, έβρηκαν τό θάνατο πλακομέναι από την κορμιοσυρροή.

Τό έπεισόδιο αυτό έξήκωσε μεγάλη επίδραση στο συγγραφέα μάς. Μία μέρα λοιπόν που κάποιος έκανούσε μπροστά του μια καινούργια τραγωδία του Κορνηλίου, ό ντε λά Σέρρ σημάνεται και λέγει με τη μεγαλύτερη άλαζονεία:

—Κόριο, έρρετε πώς μονάχα θά άναγνωρίσω την ύπεροχή του Κορνηλίου; Όταν ίδω πέντε τοιάχιστα πορτιέρηδες να σκοτώνονται σέ μια παράσταση ενός έργου δικού του!...

Ένας καλός βιβλιοπώλης

Ο κ. Πενταφρόγας ήταν ένας βιβλιοπώλης που ήξερε καλά τη δουλειά του. Μία μέρα ένας δραματικός συγγραφέας—τόν έζη—της τον έκο τόμο έγός βιβλίου που τό χραισάζατε πολύ. Ο βιβλιοπώλης έψαξε παντού άλλα δέν κατέφερε να βρή τον περιζήτητό τόμο. Τό βράδυ σ' ένα από τά παντοπωλεία θεάτρα παιζόταν ένα έργο του συγγραφέας. Τό έργο είχε άρέσει και ό συγγραφέας έπληθη επάνω στη σηνή για να χειροκροτηθώ. 'Εκείνη την ώρα ήμναυε μακαίριζόμενος στην αίθουσα και ό κ. Πενταφρόγας, κρατώντας στή χέρι ένα όγκωδέστατο βιβλίο. Ο συγγραφέας υποκλινόταν πάντα στη σηνή, όταν ό βιβλιοπώλης μάς που τον είδε, άρχισε να φωνάζει τρέχοντας προς τό παρασκήνιο:

—Τόν τόμο σας, κύριε, έβρηκα τον έκο σας τόμο!...

Τό κοινό έσπασε στή γέλια, άλλ' ό κ. Πενταφρόγας ήταν ικανοποιημένος διότι έκανε όσα μπορούσε για να εύχαρίστηση τό γρηγορώτερο έναν καλό του καλάτη.

Ο κ. Πενταφρόγας ήταν φιλόσοφος. Μία από τις καλύτερες φιλοσοφικές του σκέψεις ήταν και ή ακόλουθη:

—Πολλά βιβλία ποιίζουν με πολλούς εύγενείς: λίκμπουν μάνα με τον τίτλο τους!

Ο κ. Πενταφρόγας ήξερε, όπως είπαμε, καλά τη δουλειά του. Μία μέρα είδε έναν ύπάλληλο που να διαβάζει ένα βιβλίο που τό είχε πάρει απ' τη βιβλινά αντί να κάνει τούς λογαριαμούς που του είχε άναθέσει.

—Διαβάσεις, άγαπητέ μου; του είπα. Πονέ σου δέν θά γίνης καλός βιβλιοπώλης!

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΑΘΗΝΑΪΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΡΙΤΤΑ ΜΠΑΣΣΟ, Η ΓΟΗΣΣΑ

Τό θέατρο Μπούκουρ και ο δίκαιος της Ρίττας Μπάσσο. Ο ξετρελλανός των 'Αθηναίων με την 'Ιταλίδα υψίφωνο. Λόντος και Δούκας. Ο Γεννάδιος προτείνει να... μεταφερθή τό Γυμνάσιο στην Αίγινα! Η σάτυρς του 'Ορφανίδη. Δύο αντίθετοι. Ο κυριός του 'Αγγλου πρεσβευτού και του δημάρχου Καλλιφρονά. «Βάλτε του... δυο φανάρια!». κ.τ.λ.

Η ιστορία του ελληνικού θεάτρου είχε προανακινωθεί από τους πλέον ενδιαφερόμενους ιστορικούς που εγγράφησαν έως τώρα δια των τόπων αυτών σχετικά με τις διάφορες δηλώσεις του. Δυστυχώς την ιστορία αυτή την απολαμβάνουμε σε σκορπιστές σελίδες, με-
χρς δτου δ κ. Ν.κ. Λάσκαρης την εκδόση πλήρη, διδοντάς μας έτσι ένα μνημειώδες ιστορικό έργο, για τό όποιο θα του είμα-
στε ευγνώμονες. Μία ακόμη σελίδα σχετικά με την ιστορία του
ελλην. θεάτρου και των αθηναϊκών δημοσίων θεαμάτων δημοσι-
εύουμε σήμερα εδώ.

Ένα απ' τα πιο συχνά όνομα αθηναϊκά
θέατρα, που όγδόντα περίπου χρόνων, ήταν
και τό του Μπούκουρα.

Τό θέατρο του Μπούκουρα που βρισκόταν
πίσω από τό Βαρβάκειο, στην όδον Μενάνδρου,
όχιως τις παραστάσεις στά 1840 μ' ένα 'Ιταλι-
κό μελόδραμα. Πρωταγωνίστρια του 'Ιταλικού
θείσου ήταν ή περιβόητη Ρίττα Μπάσσο. Ο
χρονικογράφος της εποχής έκρινε δέν άναπα-
ρεί άν ή Μπάσσο ήταν όμοια, αλλά άν πα-
νας βασιστεί στό γεγονός ότι είχε ξετρελλανεί
όλους τους 'Αθηναίους τότε, πρέπει να παρα-
δεχτή ότι ή Ρίττα ήταν όμοιά της.

Όταν έδωσε την υδρογειτική της παράσταση
έγραφε γι' αυτή ό ποιητής και βοτανόλογος
'Ορφανίδης στον 'Τοξότη' του: «Έρεχον
πολλοί συνάντησε χερσίων με προθυμίας διά
νά τό καταθέσει εις τον βωμόν της Ρίττα
Μπάσσο. Άμυλα μερίστη έγινε διά ποσότη-
των χρηματικών, τό δέ περίεργον ένε έτι
πολλοί άρτιοί νέοι, θέλοντες να φανώσι με-
γαλόδοτοι, πωλήσαντες φορέματα, κατόρθωσαν να προσφέρωσι
διά της τιμής αυτήν τ' άνωφελή δώρα των. Πολλοί όπαλληλίσκοι
έδανείσθησαν προς τριάνοντά τοίς έκατόν έκ του μηνιαίου μι-
σθοφ των και άστέτοι τινές διηγούνται ότι έρεψθησαν εις τον
δίκον και όμοιοί τινες».

Δύο γέροι γλιεντζέδες της εποχής έκρινε: ό στρατηγός Λόντος
και ό Δούκας. είχαν έρευνήσει μέχρι τρέλλας την 'Ιταλίδα υψί-
φωνο.

Ο Δούκας κάποιον βράδυ που ή Ρίττα Μπάσσο έδινε στό κοινό
γυμνά τό πόδια της, σημάδηνε στη μέση της
πλατείας του θεάτρου και φώναξε:

— Ζήτω τό 'Ιταλικό θέατρο!...

Και ό Λόντος που του λείκανε κ' οι δύο
σειρές των δοντιών του και δέν μπορούσε να
προσφέρει τό ο όταν ένοσταζότανε με την
Μπάσσο φώναζε κ' αυτός:

— Μπλόβο Λίτα!

Ο θόρυβος και ό ένθουσιασμός που προκά-
λεσε ή Ρίττα Μπάσσο στην 'Αθήνα κατά τό
1840 είχε αληθινά κάτι τό εκπληκτικό.

Άρκει να σημειώσουμε εδώ ότι οι 'Αθηναίοι
είχανε διοριστεί προς χάριν της σε δύο στρα-
τόπεδα. Σ' έκείνους που θανμάζανε την Μπά-
σο και σ' έκείνους που πολεμούσαν τό 'Ιταλικό
θέατρο έπειδή, όπως έλεγαν, «είεφθινε τά ήθη
των χρηστών και έντιμων πολιτών». Οι τε-
λευταίοι έπαλούντο «αντιρρητικοί». Ο στρατη-
γός Μαρτυριάνης σε' άπομνημονεύματά του
γράφει φρασιότατα πράγματα για τον ξετρελλα-
μό των 'Αθηναίων με την Μπάσσο. Άκόμη ό
'Ορφανίδης είχε γράψει πάρα πολλές σάτυρες
γι' αυτήν.

Έξ άλλου ό γυμνασιάρχης Γεννάδιος είχε
προτείνει να μεταφέρουνε τό... γυμνάσιο στην
Αίγινα, για να ήσυχάσουνε και οι μαθητές του
που κατανύσαν να πουλάνε τά βιβλία τους
για να αγοράσουνε εισιτήρια και να πάνε τό
βράδυ στό θέατρο, που έπαιζε ή μαγευτική
Τέλος ή Μπάσσο ύστερ' από τριάντα πέντε
έδωσε κατέβηκε στον Πειραιά και τό πρώτο
τό Πρίντσι.

Την άλλη μέρα ό 'Ορφανίδης δημοσίευσε ένα μεγάλο ποίημα
άφιερωμένο στην 'Ιταλίδα υψίφωνο που άρχιζε με τους στίχους
τούτους:

«Πώς να τό είπω Θεέ
πώς να τό όμολογήσω,
ή Ρίττα Μπάσσο έφυγε... κ.τ.λ.»

Θ. 'Ορφανίδης

Ο στρατηγός Μαρτυριάνης

Χαριτωμένη έπίσης είχε και ή ιστορία του φλογερού έργου
που είχαμε για την Μπάσσο δυό προσωπικότητες της εποχ. και
νης: ό πρεσβευτής της 'Αγγλίας στην 'Αθήνα Λόντος και ό πτε
δήμαρχος 'Αθηναίων μακαρίτης Καλλιφρονάς.

Ο Λόντος για να καταπλήξη την 'Ιταλίδα καλλιτέχνηδα έκανε
στό σπίτι του ένα βράδυ μεγάλη γιορτή, χωρίς όμως να προσκα-
ση σ' αυτή—όπως έκανε πάντα—τον άντεροστί του Καλλιφρονά.
Αυτός όταν την άλλη μέρα έμαθε ότι στη γιορτή ήταν ή Ρίττα
θύμωσε τόσο πολύ που άμέσως έδωσε διαταγή
στον έπαλληλους της δημοσίας να κόψουνε το
νερό του πρεσβευτή και να μην άναβουνε πια τό
μοναδικό φανάρι που βρισκότανε μπροστά στην
πόρτα του!

Τό άπόγευμα της άλλης ημέρας ό πρεσβευτής
έστειλε τον ιδιόετα γραμματέα του στη δημο-
χία για να φροντίσει να διορθωθεί τό κακό. Οι
παλληλίοι της δημοσίας, που είχαν έλθει στην
πόρτα, έστάσαν τό γραμματέα στό δημο-
χία να συνεννοηθή.

Μόλις ό Καλλιφρονάς τον είδε να μπαίνει στη
γραφείο του τον ρώτησε με χαμόγελο:

- Σε τί χρωστάω την τιμή που μου κάνετε;
- Έρχομαι από τον κ. Πρέσβ.
- Και ποιόν ζητάτε;
- Τον κ. Δήμαρχο.
- Και ξέρετε ό κ. πρέσβυς ότι τό χρεώ και ό
μαρξος;

Ο γραμματέας που τό είχε χάσει με τον τρέ-
πο του κ. Καλλιφρονά, άπάντησε:

- Δέν σας καταλαβαίνω.
- Δέν είπα καταλαβαίνω, άν ό κ. Πρεσβευτής
έξέρει ότι υπάρχει καί Δήμαρχος στην 'Αθήνα!...
- Μα φυσικά... θα τό ξέρη.
- Τότε πώς δέν τον έκάλεσε στην προχθεσινή του συναν-
τηση;

Η κατάπληξις του γραμματέως είχε φτάσει πια στό έπακρον.
— Σας παρακαλώ να τον ρωτήσετε γι' αυτό, συνέχισε ό Κα-
λιφρονάς, και με την άπάντησι που θα μου φέρετε μου λέτε και
για τό λόγο, για τον όποιο ήρθατε να με δείτε.

Τό πρωτό ό Καλλιφρονάς, αντί γι' άλλη άπάν-
τησι, πήρε μία πρόσκλησις του κ. Πρεσβευτή, διά
της οποίας τον καλούσε σε μία συγκέντρωση που θα
γινόταν σπίτι του και στην όποια θα παρίσταντο
και ή Ρίττα Μπάσσο.

— Ά! τώρα μάλιστα! είπε από μέσα του ό
κ. Δήμαρχος, φώναξε δέ άμέσως τον άρμόδιο
παλληλίο και τον διέταξε:

— Να πάτε άμέσως ν' ανοίξετε τό νερό στην
'Αγγλική πρεσβεία και να βάλετε κ' ένα... άνομο
φανάρι έξω από την πόρτα!...

Γ. Κυριακίδης

ΜΙΚΡΑ - ΜΙΚΡΑ
ΤΟ ΤΑΓΜΑ ΤΩΝ ΚΑΜΠΟΥΡΗΔΩΝ

Κατά τό Γαλλογερμανικό πόλεμο, τό 1870, έ-
νας Γάλλος καμπούρης και αδύνατος, παρασημο-
όθηκε σ' ένα από τά στρατολογικά γραφεία του
Παρισιού και ζήτησε να καταταχθή ως στρατιώτης.

— Έχετε τά χαρτιά σας; ρώτησε ό στρατολόγος.

— Μάλιστα, άπάντησε πρόθεμα ό καμπούρης.

— Όρίστε, άν και μου φαίνονται περιττά.

— Καθόλου, είπε ό στρατολόγος, γιατί μου
φαίνεται άνίκανος προς στρατολογία. Ένας βλα-
πός είστε...

— Ναί, κύριε, είμαι καμπούρης, μά σάς βεβαίω ότι ποτέ οι
Γερμανοί δα θα ίδουν τό έλάττωμά μου αυτό, γιατί ποτέ δα
τους δείξω τις πλάτες μου.

Και έπειδή ό στρατολόγος επέμενε, στηριζόμενος στό νόμο, να
μην τον κατατάξη, ό υπερκατωτάτης καμπούρης ό όποιος ήταν και
πολύ πλούσιος, κατήγγεισε ένα δόκιμο άνταρτικό τάγμα από
καμπούρηδες, πήγε στον πόλεμο, έπολέμησε όπως δέν έπολέμη-
σαν ποτέ τους οι «υπαρξισόμορφοι» και σε μία μάχη έσκοτώ-
θηκε!

ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο ΝΕΚΡΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΠΑΤΕΙ!...

ΤΟΥ ΔΟΥΤΣΙ ΝΤ' ΑΜΠΡΑ

ΜΟΛΙΣ άποφοίτησα από την στρατιωτική ή
σχολή, όνομάστηκα άνθοπολοχαγός και ό-
στερ' από λίγον καιρό έποσηθέτησα σ' ένα
σύνταγμα στην Σαβόνα. Ήμουν πολύ νεός
άκόμη κ' έννοιόθα ένα άπέραντο ένθουσια-
σμό και άγάπη για τό επάγγελμά μου. Έτσι
και ή ζωή μου κυλούσε ήσυχα μέσα στην
στρατιώνα. Η κοινωνία άλλως τε τη; μικρή;
αυτής πόλεως της Λιγουρίας δέν είχε και
πολλά θέλητρα για ένα έξοιο. Όποσδήποτε
πρόγραμμα ρόδινα και δέν μπορούσα να καταλάβω γιατί ύπληχαν
άνθρωποι στενοχωρημένοι και γενικά δυσαστετημένοι από τον κό-
πο και τη ζωή.

Ση Σαβόνα έγνωρίσθηκα μ' ένα νέο, τον Πέτρο Τσιβανόνι.
Ο νέος αυτός είχε την ίδια ηλικία με μένο, ήταν άνοιχτόκαρδος
και ζωηρός, είχε ένα όμοιο ούτοκίνητο και μία ακόμη φρασιότη
βίλλα μέσα σ' ένα άδυσίμοιο κήπο. Πολλές φορές όταν δέν είχε
τίποτη να έπαιζε με τό αυτοκίνητό του και πηγαίνομε στη βί-
λλα του, όπου περιόσσα θανμάσια.

Άρκετους μήνες ύστερ' από την πρώτη γνωριμία
με είχαμε συνδεθεί στενά και είχαμε γίνει άδελφo-
και φίλοι. Έγνωρίσθηκα με δύο όμοιους νέες, την 'Ελ-
βίρα και την Ειρήνη, ή συντροφία των όποιων συνέτει-
νε ώστε να περνούμε ακόμη καλύτερη την ζωή μας.

Έγώ ήσυχον έανθός και ή Ειρήνη μελαχροινή, ό Πέ-
τρος μελαχροινός και ή 'Ελβίρα έανθό, και ή άνομοιό-
της αυτή του χρώματός μας έδινε άπορρή να έσυρσο-
όθμε άντίθετα. Κατόπιν, όμως, κ' έγώ κ' ό Πέτρος
άναμνησθήκαμε ότι ή διανομή έπρεπε να είχε γίνει κα-
τά τον άδύνατο τρόπο. Κι' αυτό γιατί ή Ειρήνη παρό
τον κοινό στην βίλλα του Πέτρος και θα ήταν πολύ
έπιόλεπτο και για τους δύο τους να βλέπονται. Άλλά
δέν έλλογ ήσαν πια άδύνατοι, γιατί ή συμμάθεια
είχε αλφάσει μέσα στην καρδιά και δέν τό επέτρεπε.

Η Ειρήνη δέν είχε κανένα συγγενή και καθόταν
όταν δέν έμεινε στη πόλη σ' ένα μικρό σπίτι, πολύ
μακριά από τη πόλη. Όταν έφευγε άφινε στό σπίτι
μία φίλακα ένα παράδειο γέρο που όλοι τον έλεγαν
«Γέρο Πέτρο». Ο γέροστος ήταν πολύ ίδιότροπος άν-
θρωπος και ποτέ του δέν μιλούσε σε κανέναν. Μονάκι
στό σκελί του έλεγαν μερικά λέξεις και στην Ειρήνη
την όποιαν άγαπούσε πολύ.

Μά μέρα έγώ, ό Πέτρος και ή δύο φίλες μας έπή-
γαμε με τό αυτοκίνητο στό μικρό έξοχικό σπίτι της
Ειρήνης. Άπειμα μία περίπου ώρα από την πόλη. Μόλις
έφτασαμε έκει είδα στην πόρτα τό γέρο φίλακα. Ήταν
ήσυχος και δέν έμεινε να έλθει και, δέν έβουρ για τί,
μό έκαμε μία παρά πολύ περίεργη έντύπωση.

— Άν και έβλεπα ότι ήτο άνθρωπος με σάρκα και με
όστά έντονα; μου φάνηκε ότι τό πρόσωπό του όπως
είχε τό δίο του τό σόμα δέν είχε τίποτα τό άνηθώπινο,
έκ, με άλλα λόγια, δέν είχε μπόρος μου ένα άνθρωπο,
αλλά κάτι τό άλλο, κάτι τό ύπερφυσικό. Η μορφή του
δέν ήταν καθόλου κοινή. Τά μεγάλα μάτια του έλαμπ-
ρζαν και πετούσαν παράδοξες λάμψεις, ή δέ μεγάλη ά-
σχη γενειάδα που έπλαιούσαν τό πρόσωπό του του έδινε ένα ύφος
άγρόδότης και τον έκανε να μοιάζει σάν άγιο.

Όταν κατέβηκα από τό αυτοκίνητο και τον έπλησίασα, μου
έφανε τό χέρι και μ' έπύταξε κατάματα. Τό βλέμμα του έμεινε
στό φάνηκε πως μίλησε στά βάθη της ψυχής μου και αισθάνθηκα
ένα περίεργο συναίσθημα. Τόση μάλιστα βοθαί ήτο ή έπίδρασις
της μετιάς του, ώστε ένόμισα πως έπροφάθηκα στη γή. Δέν μπο-
ρούσα να κόμω ένα βήμα. Έμοιαζα κ' έγώ έκείνη τη στιγμή με
τό σκελί του παράδειο γέρο που καθότανε στό πόδια του και
παρακολουθούσε με τό μάτι τον άφεντικό του χωρίς να μπορεί κ'
αυτό να κινηθή.

Όστερ' από λίγη ώρα έφύγαμε όλοι μαζί και όταν τον άπο-
ψήθηκα μου έφανε πάλι τό χέρι και μ' έπύταξε με τον ίδιο
πρόσωπο τρόπο. Όλη την ύπόλοιπη ημέρα και όλη την νύχτα
άναμνησά ή ίδια έντονη και ζωηρή έντύπωση που με έκαμε τό
πρόσωπό έκείνου γέρο που όποιος αισθανόμουν άκόμη την ματιά
του να μπαίνει μέσ' τη ψυχή μου και να εισχωρή στό βάθος της.

— Άν και από τότε πέρασαν τόσα χρόνια
και δέν έξέχασα τη ματιά του αυτή.

Έπέρασαν από την ημέρα έκείνη με-
γάλα μήνες. Στο μεταξύ ή άγάπη μου για
την Ειρήνη αγά-αγά έσβησε. Η μονοτο-
νία και ή συνήθεια, τό σαράκι που σκο-
πούσε κάθε άγάπη, είχε έπαράσει, και
άπορη να αισθανόμαιο ότι ή στιγμή που
δέν παύσαμε ήταν πολύ κοντά.

Ένα πρωτό ήμουν στην στρατιώνα και
ακούζα την ύληροσά της ημέρας έκει-

νης. Έξαφνα μ' έπλησίασεν ό αρχιφύλακας και μου είπε ότι μία
νέα μ' έζητούσε. Έβγήκα έξω και είδα την Ειρήνη. Στα χέρια
της κρατούσε ένα γράμμα.

— Ξέρεις, μου λέγει, τι μου γράφει, ό γέρος;

— Τι; την ρώτησα.

— Ότι αύριο θα φύγει από τό έξοχικό σπίτι μου. Δέν μου έ-
ξηγει τους λόγους για τους όποιους θέλει να φύγει, αλλά μου
γράφει ότι ή άπόφασή του είναι άμετάκλητη και γι' αυτό έδω-
ρησε περιττό και να μ' έβη άκόμη. Θα φύγει αύριο τό πρωτό στις 10
και με είδοποιεί ότι θ' άφήση τά κλειδιά χάμου στον κωμό του
πλαταίου που είναι κενά στό πηγάδι.

— Τό μόνο που έχεις να πής, της είπα, είναι να πής να τον
συναντήσης πριν φύγει, για να έξοικονώσης για ποιά λόγο φεύγει.

— Άδύνατον. Αύριο τό πρωτό έχω να βαρτίσω ένα παιδί μίς
φίλης μου και δέ μπορώ να λείπω. Πρέπει όμως να πής σ'.

Άφού σκέφθηκα μία στιγμή, της άπάντησα ότι δέχομαι. Πορα-
κάλεσα τό Πέτρο και την 'Ελβίρα να με συναντήσουν και τό άλλο
πρωτό έμνησκαμε οι τρεις μας στό αυτοκίνητο του Πέτρος που τρα-
βήσαμε για τό έξοχικό σπίτι της Ειρήνης. Όταν φτάσαμε στό
Σαβόνα, ένα μικρό χωριό που βρίσκεται στη μέση του δρόμου, με-
ρικοί φίλοι μας που είχαν έλθει έκεί έστάσαν τό Πέτρο και
την 'Ελβίρα και έτσι έμνηκα στό αυτοκίνητο μ' ένα
βίβα μόνος μου για τό έξοχικό σπίτι.

Έκόντενα να φθάσω, όταν είδα τό γεροφίλοσσο
άκουμπισμένο σε μία φράχτη. Αυτός δέν με 'άντηλή-
φθηκε. Έστομάτησα τη μηχανή και άφου κατέβηκα,
έπροχώρησα προς τό μέρος του. Ο γέρος, χωρίς να
με έβη, άρχισε να προχωρή προς την αντίθετη διεύ-
θυνση, κατό από τά φυλλάδια ενός έλαιώδους.

Τόν έπλησίασα και τον έφώναξα, αυτός όμως δέν
με άκουσε. Τότε είδα ότι ό σκύλος του ήταν κενά
άλλά πρσγμα παράδοξο, δέν είχε, όπως έκανε πάντα,
τά μάτια του καρφωμένα επάνω στον άφεντικό του.
Έγυριζε απ' έδω κ' από κεί σάν να μην ύπληχε
ό γέρος από τον όποιον ποτέ ό σκύλος δέν άπομα-
κρύνταν.

Τού φώναξα δεύτερη φορά και άν και είχα πλη-
μάσει πάρα πολύ πάλιν, ό γέρος δέν με άκουσε. Έ-
ξαφνα τον είδα να σηκώνη τό χέρι του προς τον
ουρανό και να κάνει μία χειρονομία σάν κ' έκείνη
που κάνει κάθε άθροπος όταν άνακουφίζεται από
κάποιον μεγάλο βάρος.

Έχασα την ύπομνην μου και μή γνωρίζω τι συμ-
βαίνει του είπα:

— Ε! γέρο. Πρέπει ν' άλλαξης άπόφασι και να
μή φύγεις από τό σπίτι, άφου άλλως τε δέν υπάρχει
κανείς λόγος.

Είς άπάντησι άκουσα μία φωνή που έρχεταν από
πολύ μακριά και που δέν είχε τίποτα τό άνηθώπινο:
— Τό σπίτι τό άφησα, έλεγαν ή φωνή έκείνη, και
δέν μπορώ να γυρίσω πίσω. Είμαι πια έλεύθερος,
γιατί τότε μόνο γίνεται καλός έλεύθερος όστις άφινε
κάτι κ'. Και σ' ό έλεύθεροσ ήταν άφίση την Ει-
ρήνη, πρσγμα που άπεφάσισε άλλως να τό κάνει.
Η αληθινή όμοια έλευθερία έρχεται μόνο όταν ό άν-
θρωπος άφίση τό ίδιο του τό κομμάτι και φύγει.

Έμεινα άναυδός και περίεργος. Πώς ό γέρος είχε καταλάβη
ότι είχα άποφασίσει ν' άφίση την Ειρήνη απ' ό ποτέ μου δέν
είπα σε κανένα τίποτα, ούτε σ' αυτό τό φίλο μου τό Πέτρο;

Έπεχείρησα να τον πλησιάσω άκόμη περισσότερο και να τον
έρωτησω πως είχε διασώσων τη σκέψη μου. Έξαφνα όμως τον
έχασα απ' έμπρός μου, χωρίς να άντιληφθώ τί άπέγινε, που έπληγε
και πως έξηφανίσθη.

Τη στιγμή έκείνη τό σκελί του άρχισε να ούρλιαζε.

Έμεινα έκει άκίνητος από την έπαληψή μου άρεστή ώρα και
κατόπιν άπεφάσισα να πάω στό σπίτι. Έμνηκα στό αυτοκίνητο
άνω τό σκελί του γέροσ έτρεχε πάντα μπρός μου.

Έφθάσα έκει έλλά βήκα τη πόρτα κλειστή. Έδομήτορα ότι
ό γέρος είχε γράψει στην Ειρήνη ότι θα είχε βάλει τά κλειδιά
ποτά στο κομμά του πλαταίου και τό έζητήσα έκει. Τά βήκα και
έπληγα ν' ανοίξω την πόρτα. Ο σκύλος προηγείτο πάντα κ' ήτο
την άνοιξα έφρησε μέσα στό δωμάτιο.

Τό θέαμα που άντίκρουσα δα μείνη άνεξέλεπτο από τη μνήμη
μου όσα χρόνια κ' άν έζησα. Μέσα σ'
ένα φέρετρο, ήταν ό γέρος νεκρός και
δυό κερά έφωτίζαν τό κτενισασμένο
πρόσωπό του. Από την βρεφά όμοια που
άφινε τό πτώμα έκατάλαβα ότι είχε πε-
θάει τουλάχιστο πρό δύο ήμερών.

Θέλησα να πλησιάσω τό φέρετρο,
αλλά ό σκύλος άφρησε μοναχάμένος
πάνω μου και λίγο έλειψε να με έ-
σχιση.

Λούτσι ντ' Αμπρά

Η ΠΕΡΙΦΕΡΟΤΕΡΑ ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΟΥ ΘΕΩΝΟΣ

TZENNY ΘΕΟΤΟΚΗ

Η Τζέννυ στην Αθήνα. Η φίλη της με την δούκισσα της Πλακεντίας. Τζέννυ Θεοτόκη και Αμαλία. Τι γράφει ο Άμπος για την Τζέννυ. Ωραία, κομψή, άμορφη, ένειρδος. Τό είδωλό της με τον Χατζηπέτρο. Στην Αθήνα. Ο έρωτάς της. μ' ένα Σείχη. Το είκτρο της τέλος κ.τ.λ. κ.τ.λ.

II

Συνεχίζουμε σήμερα και τελειώνουμε έδω την περιπετειώδη ιστορία της Τζέννυ Θεοτόκης, της γυναίκας που αναπτύσσεται άλλοτε την Αθήνα.

Δέν είνε γνωστό πότε ακριβώς έγκαιεστιάθηκε η Τζέννυ Θεοτόκη στας Αθήνας. Όποσδήποτε από το 1850 ως το 1854 την βρισκόμασταν στας Αθήνας, κατά τις μαρτυρίες ώρισμένων περιηγητών, οι όποιοι έπεσπέφθηκαν την ελληνικήν προσέουσα κατά την εποχή εκείνη, και περιέγραψαν την κοινωνία, τό ήθη και τό έθιμα των παλαιών, κατά την διάθεση, την ιδιοσυγκροσία και όσως έτυχε να τό ίδω ο καθένας, άλλος με όρεξία, άλλος με ύπερβολές και άλλος με ειρωνία. Τής τελευταίας κατηγορίας διακρινόσταν όσους όπηρες ο γάλλος Εδμόνδος Άμπος. Ο διάσημος γάλλος συγγραφέας ήλθε στην Ελλάδα ναότατος, κατά τό μέσο τόσ περασμένου αιώος, ως έταίρος της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής των Αθηνών, ή όποια τότε μόλις είχε συσταθή και έμεινε κάμποσο καιρό στην Ελλάδα. Έννοείται ότι τον Άμπος, πολύ περισσότερο από την αρχαία τον έν διάφερε ή νεώτερη Ελλάδα την όποιαν κατά προτίμηση έμελέτησε. Καρπός της μελέτης του αυτής όπηρεσαν τό δύο πολύκροτα βιβλία του, τό εύφρεστα αλλά και καμνερεχθή και άδρια γιά την Ελλάδα, «Ο Βασιλεύς των Βουλών» και ή «Σεργιόνη Ελλάς». Στο δεύτερο αυτό έργο του μιλεί ο Άμπος άκριτά έκτενώς γιά την Τζέννυ Θεοτόκη, την όποιαν δέν άναφέρει με τό όνομά της έπειδή ή Τζέννυ ζούσε τότε άκρυμ, αλλά με τό ψευδώνυμο Ζάνε.

Πλουσία, ώραία, κομψή, πολιτισμένη, κοσμογυρισμένη, τέλεια γυναίκα τόσ κόσμου, ή Τζέννυ, δέν άργησε να γίνη μία από τις διαπρεπέστερες κυρίες της εποχής τόσ Όθωος. Στο σαλόνι της έσώχναζε ό,τι έκλεκτότερο είχε ή τότε Αθηναϊκή κοινωνία. Φαναριώτες άριστοκράτες, πολιτικοί, άνάτοροι άξιωματικοί, λόγιοι, αλβίκοι και όλοι οι έβνοι, οι περαστικοί από τάς Αθήνας. Η Τζέννυ συνέδετο στενότερα με την δούκισσα της Πλακεντίας, την παράση γαλλίδα άριστοκράτισσα, ή όποια άφότου είχε πεθάνει ή μοναχοκόρη της, είχε άπορρηχθή άπ' τον κόσμο και ζούσε μόνη σχεδόν στο μέγαρό της. Οι δεξιότητες που έβγινον στο μέγαρο της δουκίσσης της Πλακεντίας—σπανιότητες—, ήσαν άσπληδες και μελαγχολικές, ένω άντιθέτως οι συναναστροφές της όπνιτι της Θεοτόκης ήσαν ό,τι πιο έλαφρό και ποόταρο μπορούσε κανείς να φαντασθή. Έγείνοντο όμιλίες άνοιχτές, εύχάριστες, εύθυμες και ό χορός—παντοίλλες, πόλκι, μαζούρκα—έδινε κι' έπαιρνε.

Η Τζέννυ, κατά την περίοδο αυτήν της Αθηναϊκής κοσμικής δράσεώς της, ήταν πειά άκριτά ώριμη, παραπάνω από σαράντα χρόνων. Καί όμως, και ή κομψότης και ή ώμορφία της διατηρούντο άκρυμ. Η κομψότης της μάλιστα ήταν όνομαστή ό' όλη την Αθήνα. Ίδιως την έθαύμαζαν γιά την ιππευτική της έπιδεξιότητα. Η ιππασία άσυνειθίετο πολύ τότε, τόσο ώστε ο Άμπος, περιποικτικά βέβαια, γράφει ότι στον περίπατο της Κυριακής στο Πατήσια, δέν ύπηρεζε παπουτσιές και κουρέας που να μην πόν κάβαλα!... Όλες οι τό καλό πόμομο κυρίες, ίππευον τότε, καμμά όμως με όση χάρι και τέχνη ή Τζέννυ Θεοτόκη. Στο ζήνημα αυτό ήσαν άράμλλη με την ίδια την Αμαλία, περίφημη και μαλιστακή δαγύτητα της Θεοτόκης: «Όταν ίβγαινε, έπάνω στο θανμάσιο άσπρο άλογό της, συνδενομένη από όμιλο φίλων, είχε τόση μεγαλοπρέπεια, ώστε τό χαμίνια πολλές φορές την έξελαν γιά την Αμαλία και την έζητοκαράγαν. Έννοείται, προσθέτει με την συνηθισμένη ποιηρία του ο Άμπος—ότι ή βασίλισσα κάθε άλλο παρά εύχαριστημένη ήταν άπ' αυτή την

σύγχυση.

Αλλά δέν ήταν μόνον κομψή ή Τζέννυ, ήταν και ώραία. «Η Ζάνε, γράφει ο Άμπος, είνε μία θαυμαστή ένάσκωσις όρεξίας και δύναμεις. Είνε ψηλή και λυγρή, όχι όμως και ένειρ. Αν ήταν κάπως ψηλότερη, θα ήταν άδύνατο να βοηθή γυναίκα πιδ καλοκαμωμένη. Τά πόδια της και τό χέρι της ίχνουν άριστοκρατική καταγωγή και ή γερμένη τέσ περσώνης, είνε, ό,τι πιο χαριτωμένο μπορεί κανείς να φαντασθή. Έχει μεγάλα γαλανά μάτια, βαθιά όσν τό θάλασσα. Όρατα καστανά μαλλιά, που τό ζωηρόνυον μερικόν βοόνητο. Τίτοι ήλάκι' έκεί. Όσο γιά τό δέντια της άνήκει στην κατηγορία των άγγλιδων έκείων που έχουτ μαρμαριότα στο στόμα των και όχι... πλήτητρα πιάνου! Τό χέριμα της διατηρεί την γαλακτέδη έκείνη άσπράδα, ή όποια δέν εν νατάνται πορά μόνον στην κατοχή τόσ άδύων. Με την παραμικρότερη δμωσ ενκίνηση καμινίζει. Η Ζάνε είνε περισσότερο από σαράντα και λιγώτερο από πενήντα χρόνων».

Σ' ένα ταξίδι που έκανα ύστερα από καιρό ή Τζέννυ στα βόρεια της Ελλάδας, έκπεσπθή από την Λαμία. Διοικητής της πόλεως αυτής ήταν ένας άπ' τους άγασιτάς, ο Χατζηπέτρος, καλλίπρος θουμάσιος, κομψός και ψηλός, ό όποιος παρ' όλη τό γηραιότητα του, διατηρούσε τό σφρίγος του. Ο Χατζηπέτρος φορούσε μία κατεχονή φέρμη και όταν έβγαινε, άσυνδεύετο πάντοτε από πενήντα έξη καλληκόρια.

Η ήρωική όίληγ του ήρωος αυτού της Έπανεστάσεως, έγοητεύσε όμέσως την Τζέννυ. Ο Χατζηπέτρος δέν άργησε να τό άντιληφθή και ύστερα από λίγο ή Τζέννυ βασίλευε στην Λαμία. Όλη ή πόλις ήταν στο πόδια της, και όταν έβγαινε παρ' όλο, χτυπούσαν τύπανα προς τιμήν της!

Όταν τό πρόγραμμα έγινε γνωστό στην Αθήνα, όλοι έκακώριζαν τον Χατζηπέτρο, και αυτός άκριτό ό υπονοήγος των Στρατιωτικών, ό όποιος μάλιστα, άπ' την ζήλεια του ίσως, και τον έπαινε. Μήν έχοντας κανένα πειά λόγο να ζούσν επί Λαμία οι δύο έρωταυμένοι ήλθαν στην Αθήνα. Η Τζέννυ ένοίκιασε λίγο έξω άπ' την πόλι δύο μικρά σπίτια με κοινό κήπο. Στο ένα έμεινε ή Τζέννυ με τους ύπηρετάς της. Στο άλλο ο Χατζηπέτρος με τό πολλήκόρια του. Άλλ' ή Τζέννυ είχε χάσει πειά τό παλιό της κοινωνικό γόνητο. Οι παλιοί γνώμοι της την άπορνήθηκαν και μόνον ή δούκισσα της Πλακεντίας έξηκολούθησε να την έπισέπεται και να την δέχεται στο σπίτι της.

Έν τό μεταξύ όλη ή Αθήνα είχε γιά όίοντο ότι ή Τζέννυ θα παντρευόταν τον Χατζηπέτρο. Καί πράγματι, ή Τζέννυ τό έπε άποσάσισε. Είχε νιώσει ένα μεγάλο ώραίοτατο σπίτι, τόσ όμοιο ή κρεββατοκάμαρα έμοιαζε με αΐθουσα θρόνου, και στο όποιον είχε παροχωρήσει ένα θαυμάσιο διαμέρισμα στον άγαπημένο της. Άλλά την στιγμή που ήταν έτοιμη να μετακινηθεί στο καινούριο της σπίτι, άσκέθηκε ότι οι νέοι της σκαυίλοι ήσαν άξιοι να περλάβουν και ένα άριστό άλογο και πήγε στη Συρία γιά τό άγορόση. Έφυγε χωρίς τον Χατζηπέτρο και τόσό βασιστό, ώστε οι φίλοι της μόλις έποφύσσαν να την άποχαιρετήσουν.

Η Τζέννυ δέν άσκολέυθηκε να βοηθό με μία άρσενική φιλή τό καθάροισμο άλογό που ζήτησε. Τό άλογο άνήκει στην όίλη, τον άρχηγό της φυλής, έναν νέον και ώραϊον άρροβ, τίν όποιον ή Τζέννυ έρωτεύθηκε άμέσως.

Μά ο έρωτάς της αυτής ήταν ό τελευταίος και είχε τραγικό τέλος. Γιατί πριν περάσουν τρία χρόνια, μία μέρα ο σείχης άπ' την ζήλεια, έσκότωσε την Τζέννυ. Τό είχε περάσει ή ίδια όα την άπατούσε!...

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟ ΣΥΝΟΙΚΕΣΙΟ

ΤΟ άπολό και γλυκό φως της λάμπας της ή θεά - Κατίνα πλέκει κάλτσες γιά τόσ φτωχούς της. Κάθε τόσο σηκώνει τό μάτι της και κοιτάζει τό ρολόι που είνε άντίκρο στον τοίχο. Στο χαρκτηριστικό της διαβάσει την άτυπομορφία του άνθρώπου, που περιμένει κάποιον.

Έκείνο τό βράδυ ή θεά Κατίνα ήταν πολύ άνησυχη, σά να την έβραδύνει κάποιος σκέψη. Σαφνικά τό κουδοόνη της πόρτας χτύπησε. Τέντωσε προσεχτικά τ' αυτί της. Άντίκρεια βήματα άκούστηκαν στο διάδρομο και σά λίγο ένας ώραϊος και ψηλός νέος πρόβαλε στην πόρτα, λέγοντας:

— Καλησπέρα, θεά μου.
— Καλησπέρα, παιδί μου, είπε χαρούμενη ή θεά Κατίνα, άφου άγκάλιασε τον άνημό της κι' άνασκήθηκε στις μύτες των παπουτσιών γιά να φτάση γιά τον φίλόν στο μέσπο.
— Άπό την έκπιαση τόσ προσόπου τόσ Θωμά—έτσι, έλεγαν τό νιο—ή θεά Κατίνα κατάλαβε ότι τό νέα δέν ήσαν εύχάριστα.
— Τι τρέχει; τόν ρώτησε άνευκόμοιο.
— Είχα πληροφορίες, άπάντησε μελαγχολικά ο Θωμάς, ότι δά μπορεί να γίνη ο γάμος μου με την Ιουλία.
— Και γιάτί παρακαλώ;
— Γιατί είνε πολύ πλουσία, θεά μου.
— Μά στο θεό σου, πώς μπορείς και λές τέτοια λόγια, έστέ ναι ή θεά Κατίνα.
— Μά θεά μου, πώς θέλεις να μού τό δώσουν, άφου δέν έχω πένταρα;
— Η θεά Κατίνα άνασκήθηκε και πέρνοντας ένα όρος κομψής άξιοπρεπείας, είπε:
— Με συγχωρείς, έχεις και πολλά μάλιστα. Έ- της άνατορή, έχεις παρτίδα, έχεις θέση.
— Να είπα μου, μά ο' όλα αυτά που λές πώς είπα, πρέπει να προστεθούν και κομμάτια έκασόν πενήντα χιλιάδες.

— Α! λοιπόν κι' έγώ σου λέω, είπε ή θεά Κατίνα πώς δέν την άγαπάς την Ιουλία. Γιατί άν την άγαπούσες, τό συνικέσιο αυτό δά γινόταν.
— Μά έξέρεις, θεά μου, με τί πολυτέλεια ζούσε στο σπίτι της Ιουλίνας; Στοσ κυρίου Μερσιέ;
— Πρώτα-πρώτα κρατούν σπίτι στον νεωτερικότερο δρόμο.
— Έπειτα έχουν πέντε ύπηρετές. Άκούτε; Πέντε ύπηρετές. Πώς δά μπορούσν έδώ ένας ύπαλληλάκος με κρασία φράγκι τό μύνα να κάνω τόσά λούσα στη γυναίκα μου; Είνε προτιμώτερο να μύνη την πόρ. Έπειτα έλπίζω ότι ο πόρος και ή κυρία Μερσιέ δά πατάλαβαν...

— Τι; Μήπως έμωες τις σχέσεις; ρώτησε ή θεά Κατίνα τρομαρά ταρραμένη.
— Άκριβώς, δηλαδή, όχι. Έκασα όμως να πηγαίνω στις διάφορες έπισκέψεις τους που με καλούν. Προχτές μ' έκάλεσαν στο σπίτι, μά έγω πήγα και πλάγισα. Με τη διαφορά που δέν κατόρθωσα να κοιμηθώ.
— Α! τί φορά ή θεά Κατίνα νινάχτηκε έξαλλη από θυμό. Έβγαλε τό γυαλί της, έκαμε μερικες βόλτες και τέλος κάθισε μ' άρσος πάλι:

— Α! με τότε λοιπόν δέν έπρεπε να με στείλεις; την πρώτη φορά στην κυρία Μπουσού γιά να μιλήση τής κυρίας Μερσιέ γιά τό καλόστον στοσά. Έπειτα να σου είπω και κάτι άλλο; Έξέρεις ότι αυτό που έμωες είνε άγένεια; Θαλάσσιοςσ την ύπόθεση, άνημέ μου. Γιατί έγώ είμαι βέβαιη πώς ή Ιουλία περιμένε με τρεπτοκάρι να τη ζητήσης γυναίκα σου.

— Μπορεί, ψιθύρισε ο Θωμάς.
— Περιφάρμα τό κατάφορος με την ιδέα σου πώς είνε πολύ άνοστα. Νά τί δά είληγ να κάνης κάτι χωρίς να τό έξέρη ή θεά σου. Είμαι γοηδ, μά έξέρω άπ' αυτά.
— Τά μάτια της θεά Κατίνας πλημμύρισαν από δάκρυα. Ο Θωμάς σκύθηκε, την άγκάλιασε και τη φίλησε.
— Έλα μύη κλαίς, θεά μου, την παρηγορούσε, άσχυρμένος μ' αϊτός.

— Πώς να μύη κλαίω; Και είχα πλάσει τόσά όνειρα ή φτωχή. Έίμαι πώς δά έαναφορούσα τό φόρομα μου έκείνο τό λιλά... Τίς δάκρυόστας κάποτε κι' έγώ κάτι άνηψάμα τόσά δά, που να πλύνω στην άγκάλια μου και να χώνουν τό δαχτυλάκι μου στο χονιόσμένο μου μαλλιά...

Ο Θωμάς την άγκάλιασε πάλι και έμειναν βυθισμένοι και οι δύο στις σκέψεις τους. Η θεά Κατίνα έβλεπε να περπάτα κατόπι από μπρός του ή εύτυχία του και να χάνεσν. Τό αϊθέριο όραμα της Ιουλίνας Μερσιέ, που τό άντίκρεια ένα βράδυ στον άνεμοστρόβιλο τόσ χορό. Τό όραμα ίσως, που τό έβλεπε πάντα στο όνειρό του, την Ιουλία, την, την τόσό λεπτοκομωμένη, με τον όλόχρονο καταρράκτη των μαλλιών, που έκπαιόωναν ένα μέσπο σάν τό

μάργαρο άστραφτερό κι' έπεσαν σέ όμους γαλακτώδεις, με τό μάτια τό όλοφώτεινα και γεμάτα γλύκο. Σιγά-σιγά χωρίς να τό καταλάβη, θυμήθηκε τό περασμένο: Τά πρώτα λόγια που έλλαξαν με την Ιουλία, που έκλειναν μέσα μία δειλή-δειλή έρωτική όμολογία, τό χτεποκάρδια, τις συμπώσεις, που έφεραν τον ένα κοντά στον άλλον. Θυμήθηκε ακόμα τις φλογερές κατιές τους, τό μίλημα των βλέμμάτων, τό άφανο, που πείε όλόστια στην καρδιά. Τι γλυκαία, κι' άνείπωτη μέθη των έπιασε, όταν γιά πρώτη φορά κατάλαβε πώς ή Ιουλία δέν έμεινε άδιάφορη στον όίεσθμά του. Θυμήθηκε ακόμα πώς ένα βράδυ στο στρόβιλο του βόλς ή Ιουλία από άπλόητα, μά και κοκεταρία μαζί, άφησε τό φλόγνο τριαντάφυλλο, που είχε κορφομένο στο στήθος της, να πείη γιά να τό πάρη αυτός.

Και τώρα να συλλογιέται πώς όλα αυτά τό έχασε από την κουταμάρα του. Τέλος ύπνώνιας από τους συλλογισμούς του αυτούς, άφησε τη θεά του και γύρισε στο σπίτι του κατά τις δέκα τή νύχτα.

Ο Θωμάς ήταν είκοσιέξη χρόνων καλληκόρι. Μικρός έμεινε όφρανος από πατέρα και μητέρα και τόν άνέθεσανε μοι τόν σπούδας ή άδερφή της μητέρας του ή θεά Κατίνα. Ο Θωμάς την εύγνωμονούσε γιά όλες αυτές τις θυσίες της και ταχτικά πήγαινε στο σπίτι της ή να της διαβάση κανένα βιβλίο, ή να μιλήση μαζί της γιά διάφορα όικονομικάς τους ζητήματα. Η θεά του τόσά φρόντιζε να τό βοηθό καμμά όμορφη και φρόνημη γυναίκα. Καί δέν ήταν δύσκολο αυτό γιάτί ο Θωμάς ήταν ένας από τους πολύ σπάνιους νέους. Ψηλός, μελαχρινός, γλυκομίλητος, με τρέπους έξαιρετικά λεπτούς και πάντοτε κομψοτεταμένος.

Μ' αυτά όλα τό χαρίσματα του έκαμε έξαιρετικά έντεπσοι στη δεσποινίδα Ιουλία Μερσιέ. Έκαμε λοιπόν λόγο κάποιος μέρα στη θεά του την Κατίνα σχετικό, κι' έκείνη μ' όλα τό γεράματα της θυμήθηκε ίσως ότι άμα κανείς είνε είκοσιέξη χρόνων, ή καρδιά του νοιει και κατάλαβε τί τρέχει.

Τά άλλα σάς είνε πειά γνωστά.

Νύχτα και μέρα ο Θωμάς όνειρευόταν τό μάτια της Ιουλίνας: Μάτια μεγάλα, βαθιά, γαλανά, όλοφώτεινα, που άλλοτε έφεραν ένα λίγαμα τόσό θείο και τόσό ήδονικό μαζί, κι' άλλοτε πεσοσαν φλόγες κι' άστραφές. Η θεά Κατίνα παρακολούθουσε τό είδώλλο αυτό τρελλή από άνθουασμό. Μά ο Θωμάς έζητησε πληροφορίες σχετικά με την παρουσία της Ιουλίνας και ή δυσαναλογία των παρουσιών τους τόν άποκάθισε. Προσπαθούσε ν' όποτραβηχτή και γιάυτό δέν είχα πείε σά τέσσερες έπισκέψεις κατά σείφον, στις όποιες τόν είχαν καλέσει οι Μερσιέ. Την τελευταία φορά μάλιστα είχε προσκεπική άδίαθεσία. Όλα αυτά συλλογιόταν, πηγαίνοντας στο σπίτι του. Μόλις έφτασε στην πόρτα του ο θεσφός τόν σισμάτησε και τοσ έβωσε ένα μεγάλο φάκελλο. Άπό τό σχήμα και τό γράμμα ο Θωμάς έκαστάλαβε πώς ήταν νέα πρόσκληση τών Μερσιέ. Άνέβηκε τέσσερα-τέσσερα τό σκαλί. Μά δάχτυλα που έτρεμαν από συγκίνηση άνοιξε τό φάκελλο. Ναι, ήταν μία πρόσκληση γιά τό Σάββατο. Όλη τή νύχτα δέν έκλεισε μάτι, πλάθοντας χίλια δυό εύευχόμενα όνειρα.

Η μεγάλη σάλα τόσ μεγάρου τών Μερσιέ τό Σάββατο τό βράδυ ήταν κατάφορη, γεμάτη λουλούδια και κόσμο. Ο Θωμάς έφτασε στις έντεκα, την ώρα που ή μουσική έπαινε ένα τρελλό βάλς. Μόλις μπήκε, ή πρώτη που άντίκρισε ήταν ή Ιουλία. Τόν είδε κι' έκείνη. Οι καρδιές των δύο νέων χτύπησαν δυνατά. Ένας στεναγμός άνακουπίσεως βγήκε από τό στήθος της Ιουλίνας. Ο νέος χοιρέτησε κλίνοντας έλαφρά τό κεφάλι προς κι' όμέσως προσχώρησε να συναντησή τους όικονομικές γιά να τους χαιρετήση.

— Ω! καλώς ήρθες, ώραία βουκόλακα! φώναξε γελώντας ή κυρία Μερσιέ όταν τόν είδε.
— Κυρία, σάς ζητώ συγγώμη... Έμουν άδιάθετος έξέρεις.
— Χείρω λοιπόν που σάς βλέπω. καλώς! Μά κάνετε γρήγορα γιάτί ή Ιουλία περιμένει να χαιρετήσε ένα βολώνι.
Ο Θωμάς έστρέψε γιά τή συναντήση. Μόλις τόν είδε ή Ιουλία τόν κούταξε μ' ένα βλέμμα έκπρεστικό και τόν ρώτησε μ' ένα έλαφρό χαμόγελο:

— Και πώς είνε ή υγεία σας;
— Σάς εύχαριστώ, δεσποινίς, είμαι καλύτερο... μά έλαφρά ά διαθεσία...
— Χοντρί άδιάθεσία να λές, γιάτί σάς έρχεται σέ ώριμμένες έπισκέψεις.
— Ο σπυγώσιος, δεσποινίς, σάς όρκίζομαι.
— Μήν όρκιστήτε, γιάτί θα πίνε ψέματα.
— Δέ λέω ψέματα, είπε ο Θωμάς, παρηγομένος λίγο.
— Έλάτε δά, άφου σάς είδα στο δρόμο.
Ο Θωμάς έμεινε μ' όρθάνοιχτο στόμα, άπορρώντας.

— Ναι, ναι, έπείνευ ή Ιουλία. Την ήμέρα της τελευταίας μας έπισκέψης, την Τετάρτη, σάς είδα έξω από τό ύπουργείο. Φορούσατε μαύρο, πλατύ πανταφύρι και μιλούσατε μ' ένα φίλο σας. Ω! έννοια σας! Έχω καλό μάτι και

μάλιστα τό είπα και της μαμάς, μόλις έφτασα στο σπίτι.
 'Ο Θωμάς ήδύλεσε να διαμαρτυρηθώ, μα ή 'Ιουλίτσα, χωρίς να τον άκούω καθόλου έξακολούθησε:
 — Έλάτε, έλάτε, είστε παλιός. Κάμπατ μου όμως δυό βόλτες βόλτες και τότε βλέπουμε αν θα σάς συγχωρήσω για τις ψευτιές σας.

Από τό γλυκό και ζεστό σφίξιμό της, από τις τρυφερές ματιές της, από τη χαρά που έφώτιζε τό πρόσωπό της, ο Θωμάς κατάλαβε ότι όχι μονάχα τον συγχωρούσε, παρά ότι ήταν ευτυχισμένη, που τον έβλεπε και τον βαστούσε στην άγκαλιά της.
 Μετά δυό ώρες ο Θωμάς είχε άκουμπήσει σε μία γωνιά και σολογιζόνταν όλα όσα του είχαν συμβεί ως τη στιγμή εκείνη. Ξαφνικά ή κυρία Μερσίε, περνώντας πλάγι του τον έχτύπησε έλαφρά με τη βεντάγια της στην πλάτη και του έκανε νόημα να την άκολουθήσει.

— Θα γιορτάσουμε λοιπόν άπόψε την επιστροφή του άσώτου;
 είπε ή κ. Μερσίε, όταν βρέθηκαν μόνοι.

— Δηλαδή; τραύλισε ο νέος.
 — Είστε παλιός.
 — Μά σάς βεβαιώω...

— Ούτε λέξη. Η 'Ιουλίτσα σάς συνήνεσε στο δρόμο προχθές την Τετάρτη. Γιατί λοιπόν δε μάς ήρθατε ούτε την πρώτη, ούτε τη δεύτερη Τετάρτη, ούτε το Σάββατο;

— Γιατί δε μπόρεσα.
 — Γιατί δεν ήθελάσατε. Μην είπτε τίποτα, τά έξω όλα.

— Πώς όλα; ρώτησε ο Θωμάς; κατόπλητος.
 — Ναί, όλα, όλα. Έχω φιλενάδες και μου τά λένε. Και ή κυρία Μερσίε πλησιάζοντας στο ατί του νέου, του ψιθύρισε:

— Λοιπόν σάς άρέσει ή 'Ιουλίτσα;
 — Μά, κυρία...

— Μην είπτετε «όχι». γιατί έξω πώς σάς άρέσει.
 — Είστε πολύ όμορφη, ψιθύρισε ο Θωμάς.

— Και σεις βεβαιά θα τό καταλαβατε ότι δεν της είστε πολύ... άναπαθητικός.

— 'Ο Θωμάς μά κοκκίνισε, μά κιτρινίσε. Δέν ήξερε τί να είπώ.
 — Τι πρέπει να γίνη λοιπόν; ρώτησε ή κυρία Μερσίε. Για σκεφθήσε και σεις.

— Μά κυρία, της είπα δειλά ο Θωμάς, κ' εσεις καταταλαβαίνετε πώς είστε άδύνατο...

— Μπα!
 — Μά έξορτε τη θέση μου;
 — Αυτό είπατε και στη θεία σας. Η 'Ιουλίτσα είναι πολύ πλουσία, ε;

— Αλλά, κυρία, ο κύριος Μερσίε...
 — Αυτός άμα τό έμαθε, είπε πώς είστε... Αλλά καλύψτε να μή σάς; πώ τί είπα. Προτιμώ να σάς δώσω μία παραγγελία για τη θεία σας.

— Τι;
 — Να της πώτε να έτοιμάσει τό φόρεμά της τό λιλά.

— Η κυρία Μερσίε σημάθηκε κι' έφυγε.
 — 'Ο Θωμάς άπόμεινε σάν άποβλακωμένος. Μά όπό ένα χαμόγελο του ή 'Ιουλίτσα κατάλαβε τί έλεγαν μυστικά με τη μητέρα της.

— Η θεία... Κατίνα λίγο έλειψε να πάθω άποπληξία όταν τό πρωτό σεις πέντε πήγε ο Θωμάς; και της είπα να έτοιμάσει τό φόρεμά της τό λιλά.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Μία φορά μεταξύ των άλλων εκλεγέντων βουλευτών ήταν κι' ο μακαρίτης Τάκης από την Καλομπάνα.

— 'Ο Τάκης ήταν ένας άπλοος και άγαθός χωρικός, όχι και πολύ έγγράμματος, γι' αυτό δε και άρελής στις έκφράσεις του.

Μία φορά του ριχτήκαν και αὐτός και της Κυβερνήσεως στη Βουλή, κατηγορούντες τον Τάκη, ότι υπέβαλε ληστές, αν άνθυμουμί και καλός.

Τόν Τάκη στήν συζήτηση, τον ύποστηρίζαν και μερικοί Θεσσαλοί βουλευτάι, διαμαρτυρόμενοι για τη συνοφάνεια, από της έδρας των και ίδιος ο κ. Φίλιος, αν δεν άπατάμεθα, ο όποιος κατά σύμπτωσην έκαιότανε στο πίσω από τον Τάκη κάθισμα.

Σάν έφτασε ή ώρα να μιλήσει και ο Τάκης, έσηκώθηκε έχων ύπ' όψην του τό άπειρήματα του κ. Φιλίου κι' άρχισε έτσι την άντίκρουση:

— Καθός σάς έβεβαίωσε και ο άξιότιμος... όπισθίός μου... (ο όπίσσω του, δηλαδή, καθήμενος)!

— Η Βουλή πνιγείσα στα γέλια, έθεώρησε λήξαν τό ζήτημα αυτό.

 — 'Ο πρώην ύπουργός και πολιτευτής κ. Φιλανδρός, χρημάτισε, για κάμποσο καιρό, συντάκτης στην «Ακρόπολη».

— 'Ο κ. Φιλανδρός όμως δέν ήξερε τό άκροπολιτικό έθιμο... να μη πληθώνονται οι συντάκτες. Κι' άφού περίμενε δυό-τρεις έβδο-κ. Γορβηλίδη.

— Κύριε Διευθυντά, είμαι άρρωστος, διατάξτε, σάς παρακαλώ, να μου δώσουν λίγα χρήματα για να φάω.

— 'Οποιος είναι άρρωστος δέν τρώει... Κάνει διατα! — 'Ο Συλλέκτης

ΑΠΟ ΤΑ ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

*Ο άνόητος συγγραφέας

— 'Ο διάσημος Γάλλος δραματικός συγγραφέας και άναθηματικός Ζωρζ ντε Πόρτο Ρίς, διηγείτο κάποτε ότι συνάντησε για πρώτη φορά τό μεγάλο Ρενάν σ' ένα πανδοχείο της Νεαπόλεως. 'Ο Πόρτο-Ρίς δέν ήταν άκόμη την άποχή έμπαίνω, όχι μόνον άκαταμαίως, αλλά ούτε καν δραματικός συγγραφέας. Η μόνη του φιλολογική παραγωγή ήταν μερικοί στίχοι οι όποιοι έχουν έξαφανιστεί σήμερα. 'Όσο αυτό δέν τον άμείδιζε να έχη μεγάλη επιτυχότητα στον άυτό του.

Γι' αυτό, όταν ο Ρενάν, στον όποιο έσπευσε να παρουσιάσει, τον έρώτησε πατριμά:

— Πώς ονομάζεσθε, κύριε;
 — 'Ο Πόρτο-Ρίς του άπάντησε περήφανα:
 — Δέν άπέκτησα άκόμα όνομα...

Μπριντιέρ και Ρενάν

— Ένας από τους σημερινούς Γάλλους ύπουργούς έχα στην βιβλιοθήκη του έν' αντίτυπο της «Καταγωγής του Χριστιανισμού» του Ρενάν, τό όποιο είχε γεμάτο τόσους περιθώριους από άτάκτους σημειώσεις του περιήμου Γάλλου κριτικού Μπριντιέρ. Σας σημειώσεις του αυτές ο Μπριντιέρ είναι άσχετάς και δέν χαρίζε διόλου κάστανα στο συγγραφέα της «Ζωής του Χριστού».

— 'Ιδού έξαφνα τι γράφει στο περιθώριο του μέρους άκείνου του βιβλίου, στο όποιο ο Ρενάν άσχολείται με τό Μάρκο Αλέξανδρο:

«Τελείωσε τό διάβασμά του στις 15 'Ιουνίου 1905. Μά για να τό καταρθώσω αυτό κούραστικά πολύ και κατέβαλα μεγάλη προσπάθεια, έξ ούτως: τον τό άγκυρο τό έργο, τό όποιο δέν μπορούσε να περι ορισθώ κάλλιστα άδ τρεί- τέσσερον έτάμια τό πολύ, τον της μακρολογίας του ύφους, τό όποιο, αν τό πρεσβύξω κανείς, θα δώ ότι είναι ψεύτικο και φτιαχτό, τον της μοντονίας του γραμμάτος που δέν κάνει πολλές φορές να κλείσει και να πεταχτεί τό βιβλίο, τον της άσφαλείας της συντάξεως που δέν έχει καμμία χρονολογική έννοια, και τον της προσπαθείας που κάνει ο συγγραφέας για να πείσει σφοδρώ...»

Αντιστοιχισμένον Ρενάν! Ούσα συγγράτης του «Μανι-του» της σελίδος των «Κόρτ Ποστόλ» να ήσωνα δέν δέ σου γράφατε τέτοια πράγματα!

Τά τελευταία λόγια του Βερλαίν

— Η τελευταία σπαινοεικόνα τόφ μεγάλου ποιητή με και δυστυχισμένου άνθρώπου Πάβ Βερλαίν, έπανέλαβε να πρό ήμερών σ' ένα κύβλο γαλλολογοτεχνών, τό λόγος που έλεγε ο ένδοξος έννοικιστής της έσφυγώντας.

— 'Ο Βερλαίν, μόλις άρχισε να νοιάθω τον άυτό του άσχημα παράγγειλε στον άγαπημένο του φίλο και συμπαθέστατο ποιητή Φρανσουά Κοππύ να πάλι να τον ήδω. Μά είπα γιατί δέν έλαβε την είδοποίησή του, είτε για τί είχε δουλειά, ο Κοππύ άρρώστος να φροντίσει.

— 'Ο Βερλαίν, μη βλέποντας τον νάρχεται, άντικεινόντας και ληπόντας έξαιρετικά. Στο τέλος, όταν ή κατάσταση του είναι πάλι άπελπιστική, τον έπιασε τό παράνομο για την άδιαφορία (ήτοι άνόμια) του φίλου του και είπα σ' αὐτόν που τον έπαραστήριζε:

— Μά γιατί δέν έρχεται... Έγώ όσοσσο του είχα δανείσει κάποτε τό φράσκο μου για να πάει σ' ένα χορό...

— 'Ο Πεταίν και ή σπαινοεικόνα του

— 'Ο ένδοξος Γάλλος στρατάρχης Πεταίν είχε και τις άλλες, να έπισκεφθώ μία μικρή πόλη της μεσημβρινής Γαλλίας, στη φρούρα της όποιος ύπηρετούσε όταν άκόμα ήταν νεαρός «παζιωματικός».

— Όταν έπληξε στο πανδοχείο της κομπολόως, άνεγνώρισε και την άλλοτε κομψή και χαριτωμένη ιδιοκτήτρια του, ή όποια τότε είχε γίνει μία μεσόκοπη γυναίκα ως ένει πάνω. Ένώγει δέν τον άναγνώρισε άμέσως.

— Είπας ο Πεταίν, της είπα με άπλόητα όκηνη της Μάρνη, ο παλιός φίλος του Χ...

— 'Ο Χ... ήταν πρόσωπο περίφημο άλλοτε στον τόπο για τις έρωτικές του κατακτήσεις ή όποιες δέν είχαν λησμονηθεί άκόμα:

— 'Ο ύπαξιωματικός Πεταίν; είπε ή ξενοδόχος. — Α, θυμάμαι τώρα... Πώς πέρασαν τό χρόνια!... Γεράσαμε πάλι... Έβίνατε τούλάχιστο σ' όλο αυτό τό διάστημα λοχαγός;...

— Και έπειτα σου λένε πώς ή δόξα κάνει πασίγνωστο έναν άνθρωπο...

Τά άνέκδοτα αυτά δημοσιεύονται για πρώτη φορά...

ΓΝΩΜΙΚΑ

— Η φιλαντία κοιτάζει με τον μισθολογικό, ο όποιος παίρνει να γνήσια τά μισθολογικά νομίσματα που κατασκευάζει ο ίδιος!

— Έκείνος που μπορεί να ύπομειν τό πάντα, μπορεί και τά πάντα να τολμήσει.

— Έκείνος που λέει ένα φέμα πρσέν να έννοήση χίλια άλλα φέματα για να ύποστηρίξει τό πρώτο.

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Η ΠΟΛΥΑΓΑΠΗΜΕΝΗ

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

Κι' όταν τό βράδυ έφτασαν στην πρωτεύουσα και πήγαν σπίτι, έπεσε ένα τοιάκι και πήγε στην κάμαρά της να κοιμηθώ.

— Άμέσως την άλλη μέρα ή μαρκησία φρόντισε να συναντηθώ με τον βαρβάνο Μωρεσκάν. Τού έδωκα λόγους όπως μπόρεσα τό ταξείδι της και τον άπάλασε στο σπίτι. Έκείνο που την έδιέφερε πλέον ήταν ο γάμος της: 'Ιωάννας. Άν ο κύριος Μωρεσκάν του;

— Άποκατόναι σ' αυτό, ή 'Ιωάννα θα τον συμπαθούσε περισσότερο, και θα δόγαν να γίνη γυναίκα του. Φαινόταν άλλωστε άρκετά ήσυχη και. Μόνον μερικές στιγμές, όταν διάβαζε ή έπαιζε πιάνο, έρχονταν έντελως, μισόκλεινε τά βλέφαρά της και βυθίζονταν σε μυστικούς...

— Μολατούκα ή μαρκησία ήταν βέβαιη ότι ή κόρη της θα για ηρώταν με μάς άντελώς. — Ήταν τόσο νέα άκόμη! Δέν μπορούσε να όρητη διαρκώς, δέν ήταν δυνατόν να καταδικασθώ σ' αιώνα μόνωση κ' άπελπισία...

— Ένα πρ' ή μάλιστα που την είδε πού ευδιάθετη από τις άλλες φορές της είπα:

— Είπατε, 'Ιωάννα, έχω καλέσει για αύριο σπίτι τον κ. Μωρεσκάν, να πάρουμε μαζί τό τσάι.

— Η 'Ιωάννα κύτταξε τη μητέρα της στα μάτια και έπεσε να κλάψει:

— Άλήθεια;
 — Ναί παιδί μου. Δέν ήθελες;
 — Γιατί όχι μαμά;

— Δέν σου είπα βέβαια άντιπαθής ο κ. Μωρεσκάν;

— Άντιπαθής;... Όχι.

— Σ' έκαμά και σε συμπαθεί πολύ, 'Ιωάννα. Σιμά φίλητά σάντια μίλησε με ένθουσιασμό πρσέν να σένα.

— Η 'Ιωάννα κοκκίνησε.

— Ναί, ψιθύρισε κατόπιν, ο κ. Μωρεσκάν είναι πολύ έντονος.

— Την άλλη μέρα τό άπόγευμα ο βαρβάνος Μωρεσκάν πήγε στο σπίτι, λίγο μετά τις έσσεως.

— Η 'Ιωάννα τον δέχθηκε με καλωσύνη και τρυφερότητα. Πρσέν κ' οι τρεις μαζί τό τσάι κι' όταν άφάναν κατόπιν στη σέρρα, ή μητέρα της, 'Ιωάννα, έκρινε κάθε τόσο διάφορες προφάσεις για να τον άφήνει μόνους.

— Όσοι και την πρώτη φορά, ο βαρβάνος φέρθηκε στην 'Ιωάννα μ' έξαιρετική άβρότητα, με ήπιότητα που δέν ήταν και τόσο του χαριτωμένης του, με καλωσύνη και συμπάθεια.

— Τη διηγήθηκε διάφορες ρομαντικές ιστορίες, έλαφρα περιστασιακά πούδαιχναν τον ήπιο και τον χαριτωμένο, ύπηρεσε μαζί της εις άκρον τρυφερός.

— Έκρινε καλά τό χαρακτήρα της, έξορνας τον πόντο της καρδιάς της, άπ' όσα του είχε διηγηθώ σχετικάς ή μαρκησία, προσπαθούσε να την άναγνώριση και να της γίνη συγχρόνος συμπαθής.

— Η νέα τον άκούγε μ' ευχαρίστηση. Τί έξαιρετικός σύντροφος έκείνος! Είχε τά ίδια γούστα μ' αυτήν, τις ίδιες μικροαδυναμίες, διαβαζε τά ίδια βιβλία που διάβαζε κι' αυτή.

— Την είχε έθελξει τόσο με τά λόγια του και την συμπεριφορά του αν γένει, όσα όταν έφωγ, ή 'Ιωάννα μίλησε γι' αὐτόν στη μητέρα της με ένθουσιασμό.

— Είπατε δικη, μαμά. 'Ο κ. Μωρεσκάν είναι χρυσή καρδιά!

— Ναί, παιδί μου, δέν έπεσε έξω, τον έψυχολόγησε πολύ και έλεγε πραγματικούς έρωτικούς άνθρώπου,!... Και πόσο ζήλευσε σ' όλην ή 'Ιωάννα;

— Η 'Ιωάννα χαμήλωσε τά μάτια της και ψιθύρισε:

— Ναί, μαμά...

— Άκούσε άπ' όλα αυτά ή μαρκησία ήταν κατευχαριστημένη. Δέν άμφέβαλε πάλι για την έπιτυχία του σχεδίου της. Η 'Ιωάννα δέν δόγαν ως σούζο του βαρβάνο. Ήταν φανερό ότι είχε άπορρητή και να της γίνη συγχρόνος συμπαθής.

— Την είχε έθελξει τόσο με τά λόγια του και την συμπεριφορά του αν γένει, όσα όταν έφωγ, ή 'Ιωάννα μίλησε γι' αὐτόν στη μητέρα της με ένθουσιασμό.

— Είπατε δικη, μαμά. 'Ο κ. Μωρεσκάν είναι χρυσή καρδιά!

— Ναί, παιδί μου, δέν έπεσε έξω, τον έψυχολόγησε πολύ και έλεγε πραγματικούς έρωτικούς άνθρώπου,!... Και πόσο ζήλευσε σ' όλην ή 'Ιωάννα;

— Η 'Ιωάννα χαμήλωσε τά μάτια της και ψιθύρισε:

— Ναί, μαμά...

— Άκούσε άπ' όλα αυτά ή μαρκησία ήταν κατευχαριστημένη. Δέν άμφέβαλε πάλι για την έπιτυχία του σχεδίου της. Η 'Ιωάννα δέν δόγαν ως σούζο του βαρβάνο. Ήταν φανερό ότι είχε άπορρητή και να της γίνη συγχρόνος συμπαθής.

— Την είχε έθελξει τόσο με τά λόγια του και την συμπεριφορά του αν γένει, όσα όταν έφωγ, ή 'Ιωάννα μίλησε γι' αὐτόν στη μητέρα της με ένθουσιασμό.

— Είπατε δικη, μαμά. 'Ο κ. Μωρεσκάν είναι χρυσή καρδιά!

— Ναί, παιδί μου, δέν έπεσε έξω, τον έψυχολόγησε πολύ και έλεγε πραγματικούς έρωτικούς άνθρώπου,!... Και πόσο ζήλευσε σ' όλην ή 'Ιωάννα;

— Η 'Ιωάννα χαμήλωσε τά μάτια της και ψιθύρισε:

— Ναί, μαμά...

Αὐτή την άντίληψη είχε για την κόρη της ή μαρκησία και ήταν ήκανοποιημένη. Και όμως... Η άντίληψή της αὐτή δέν ήταν σύμφωνη με τά πράγματα. Ναί, ή 'Ιωάννα είχε μεταβληθεί κάπως τις τελευταίες ήμέρες, άλλα δέν είχε λησμονήσει και την έρωτική της συμφορά. Δέν είχε λησμονήσει τον άγαπημένο της, τον θυμόταν συχνά, πολλές νύχτες έαγρυπνούσε, σκέπτονταν μόνο αὐτόν και τά μάτια της βούρκωναν...

— Άν δειχνόταν κάπως παρηγορημένη, αὐτό τό έκανε χάριν της μητέρας της, την όποια ύπεραγαπούσε.

— Ήξερε ότι τό όνειρο της μητέρας της ήταν ο γάμος της με τό βαρβάνο Μωρεσκάν. Και είχε άποφασίσει να μη την άπογοητεύσει, να μη την λυπήσει σχετικώς. Έτσι ή άλλως θα παντρευόταν μια μέρα. Γιατί συνεπώς να μη δόγαν για σύντροφο της ζωής της τον βαρβάνο, άφού τον έντιμόνους και τον συμπαθέστατο άρκετά;

— Ένα έλάττωμα είχαν ο βαρβάνος. Την άσασία του σάν ζήτημα του έρωτος. Η έρωτικές του έπιτυχίες ήταν γνωστές σ' όλο τον καλό κόσμο του Παρισιού. Οι σύζυγοι τον έτρεμαν. Ήταν τρομερός, όρμητικός, πολυκαίρος, άκατανίκητος κατακτητής. Είχε έρωτικούς θριάμβους για τους όποιους τον ζήλευαν οι άλλοι κοσμικοί κύριοι. Μά ήταν συγχρόνος, όπως είπαμε, άστατος.

— Άνοβε πρκαίως στις καρδιές των γυναικών κ' έπειτα τις άφηνε να σβήσουν μόνες τους, φροντίζοντας ν' άνάγη νέες...

— Θά ήταν άραγε πιστός, θα ήταν άφοσιωμένος ένας τέτοιος σύζυγος; Δέν θα δοκίμαζε άπογοητεύσεις και πικρίες μετά τό γάμο της ή 'Ιωάννα;

— Ής Δόν Ζουάν ο Μωρεσκάν έπροκαλούσε έφ' όσον ήταν έλεύθερος, τον θαυμασμό και την λατρεία των δεσποινίδων. Ής σύζυγος όμως θα τον ήθελε κάθε μία από αυτές άπόλυτος δυνάστη της. Θα ήσυχάζε όμως μετά τον γάμο του ο «άγαπημένος» των γυναικών, όπως τον έλεγαν;

— Η μαρκησία ήταν βέβαιη γι' αὐτό.

— Η 'Ιωάννα είχαν έμπιστοσύνη στην πείρα της μητέρας της.

— Ήταν δυνατόν να πέφτει έξω ή μαρκησία Λατούρ Μερσίε, ή τόσο πολύπειρη, που τόσο έξοσανίστηκε και πόνοσε στη ζωή της;

— Ήταν δυνατόν να θυσιάση την κόρη της, έτσι εύκολα, τόσο άπερίσκεπτα, τόσο έπιπόλαια;

— Για μία στιγμή, πρσέν στην μεγάλη της πόνο, είχε σκεφθώ ή 'Ιωάννα να κλεισθώ σε μοναστήρι και ν' άρραστή στο Θεό. Κατόπιν όμως σέφθηκε πού ψυχράμα ται πού λογική. Γιατί να λυπήση την μητέρα της, γιατί να καταστρέψη έτσι τη ζωή της;

— Άκούγε τη μητέρα της. Θα παντρευόταν τον Μωρεσκάν. Και θα κρατούσε βαθεία στην ψυχή της, για πάντα, την άνάμνηση του πρώτου της άτυχου έρωτα...

— Πόσες φορές δέν είχε κλάψει κορυφά τη νύχτα κόνοντας τις σκέψεις αυτές!...

— Άκούγε τη μητέρα της. Θα παντρευόταν τον Μωρεσκάν. Και θα κρατούσε βαθεία στην ψυχή της, για πάντα, την άνάμνηση του πρώτου της άτυχου έρωτα...

— Πόσες φορές δέν είχε κλάψει κορυφά τη νύχτα κόνοντας τις σκέψεις αυτές!...

— Άκούγε τη μητέρα της. Θα παντρευόταν τον Μωρεσκάν. Και θα κρατούσε βαθεία στην ψυχή της, για πάντα, την άνάμνηση του πρώτου της άτυχου έρωτα...

— Πόσες φορές δέν είχε κλάψει κορυφά τη νύχτα κόνοντας τις σκέψεις αυτές!...

— Άκούγε τη μητέρα της. Θα παντρευόταν τον Μωρεσκάν. Και θα κρατούσε βαθεία στην ψυχή της, για πάντα, την άνάμνηση του πρώτου της άτυχου έρωτα...

— Πόσες φορές δέν είχε κλάψει κορυφά τη νύχτα κόνοντας τις σκέψεις αυτές!...

— Άκούγε τη μητέρα της. Θα παντρευόταν τον Μωρεσκάν. Και θα κρατούσε βαθεία στην ψυχή της, για πάντα, την άνάμνηση του πρώτου της άτυχου έρωτα...

— Πόσες φορές δέν είχε κλάψει κορυφά τη νύχτα κόνοντας τις σκέψεις αυτές!...

— Άκούγε τη μητέρα της. Θα παντρευόταν τον Μωρεσκάν. Και θα κρατούσε βαθεία στην ψυχή της, για πάντα, την άνάμνηση του πρώτου της άτυχου έρωτα...

— Πόσες φορές δέν είχε κλάψει κορυφά τη νύχτα κόνοντας τις σκέψεις αυτές!...

— Άκούγε τη μητέρα της. Θα παντρευόταν τον Μωρεσκάν. Και θα κρατούσε βαθεία στην ψυχή της, για πάντα, την άνάμνηση του πρώτου της άτυχου έρωτα...

— Πόσες φορές δέν είχε κλάψει κορυφά τη νύχτα κόνοντας τις σκέψεις αυτές!...

— Άκούγε τη μητέρα της. Θα παντρευόταν τον Μωρεσκάν. Και θα κρατούσε βαθεία στην ψυχή της, για πάντα, την άνάμνηση του πρώτου της άτυχου έρωτα...

— Πόσες φορές δέν είχε κλάψει κορυφά τη νύχτα κόνοντας τις σκέψεις αυτές!...

— Άκούγε τη μητέρα της. Θα παντρευόταν τον Μωρεσκάν. Και θα κρατούσε βαθεία στην ψυχή της, για πάντα, την άνάμνηση του πρώτου της άτυχου έρωτα...

— Πόσες φορές δέν είχε κλάψει κορυφά τη νύχτα κόνοντας τις σκέψεις αυτές!...

— Άκούγε τη μητέρα της. Θα παντρευόταν τον Μωρεσκάν. Και θα κρατούσε βαθεία στην ψυχή της, για πάντα, την άνάμνηση του πρώτου της άτυχου έρωτα...

— Πόσες φορές δέν είχε κλάψει κορυφά τη νύχτα κόνοντας τις σκέψεις αυτές!...

— Άκούγε τη μητέρα της. Θα παντρευόταν τον Μωρεσκάν. Και θα κρατούσε βαθεία στην ψυχή της, για πάντα, την άνάμνηση του πρώτου της άτυχου έρωτα...

— Πόσες φορές δέν είχε κλάψει κορυφά τη νύχτα κόνοντας τις σκέψεις αυτές!...

— Άκούγε τη μητέρα της. Θα παντρευόταν τον Μωρεσκάν. Και θα κρατούσε βαθεία στην ψυχή της, για πάντα, την άνάμνηση του πρώτου της άτυχου έρωτα...

— Πόσες φορές δέν είχε κλάψει κορυφά τη νύχτα κόνοντας τις σκέψεις αυτές!...

— Άκούγε τη μητέρα της. Θα παντρευόταν τον Μωρεσκάν. Και θα κρατούσε βαθεία στην ψυχή της, για πάντα, την άνάμνηση του πρώτου της άτυχου έρωτα...

— Πόσες φορές δέν είχε κλάψει κορυφά τη νύχτα κόνοντας τις σκέψεις αυτές!...

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΘΕΑΤΡΑ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΙΝΟΙ

Τὰ πρῶτα βήματα τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου. Οἱ τίμιες γυναῖκες δὲν πᾶν στὸ θέατρο! Θεατρίνοι καὶ θεατρίνες: Λευκράν, Μεσσιέ, Μπωπρέ, Βαλλιέτ, Μπαρόν. Ἡ Μπωπρέ καὶ ὁ Λευκράν 14ος. Ἡ Βαλλιέτ καὶ τὰ μυθιστορήματα. Ἐκλεψε τὸ κεφάλι της ἀπὸ τὸ νεκρετάφειο γιὰ νὰ τὴν κεντὰ τοῦ! Ἡ Μπαρόν ἔρχεται, φευγαῖε! Μονομαχία δύο γυναικῶν στὴ σκηνή. Ὁ Γκρανμενίλ φιλάργυρος κτλ. κτλ.

— Στὰ πρῶτα χρόνια τῆς βασιλείας τοῦ Λουδοβίκου δεκάτου τετάρτου, ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ ἐνδοξότερος βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, τὸ γαλλικὸ θέατρο ἔκανε ἀκόμη τὰ πρῶτα τῶν βήματα. Ὁ Κορνέλιος, ὁ Μολιέρους καὶ ὁ πλεῖστος τῶν μεγάλων δραματικῶν συγγραφέων τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, δὲν εἶχαν ἀκόμη φανῆ στὸν ὄριζοντα καὶ τὸ θέατρο μὲ πολὺς ἀλλοίψεις ἀκόμη, δὲν προσεβίβη τῇ γαλλικῇ ἀριστοκρατίᾳ, τῇ μόνῃ πού θὰ μπορούσε νὰ τὸ υποστηρίξει, γιὰ τὸ λαὸς ἦταν ἀκόμη ἀμόρφωτος καὶ τυφλός.

Εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον νὰ παρακολουθήσῃ κανεὶς τὰ πρῶτα βήματα τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου, νὰ γνωρίσῃ τοὺς πρῶτους θεατρικούς συγγραφεὺς καὶ τοὺς πρῶτους ἡθοποιούς τῆς Γαλλίας. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ τὸ θέατρο θεωρεῖτο ἀκόμη ὡς κατὰ τὸ κατώτερο ἀπὸ κοινωνικῆς ἀπόψεως, ἀκόμη δὲ καὶ ὡς ἀνήθικο: οἱ τίμιες γυναῖκες δὲν ἐπιφάνονταν ποτέ νὰ δοῦν ἓνα δράμα ἢ μὴ κωμωδία. Τὰ σκηνικά ἦσαν πενιχρότατα, οἱ ἡθοποιοὶ δὲν εἶχαν δικὰ τους κοστούμια ἀλλὰ ἐνοικίαζαν, ὅταν χρειαζόνταν, ἀπὸ εἰδικούς μεταπράτες οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐλθίζαν κυριολεκτικῶς. Οἱ περισσότεροι ἡθοποιοὶ ἦσαν συγγραφεῖς. Ἐπαιζαν διάφορα ἔργα χωρὶς τὸ κοινὸ νὰ ἔχῃ συνήθειαν ποτὲ τὸν τίτλο τοῦ ἔργου οὐτε τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως του. Ὑπῆρχαν δὲ μόνον ἑξήσους στὸ Παρίσι καὶ σ' ὅλην τὴν Γαλλίαν, διότι πούθεν ἀλλοῦ, ἔξω ἀπὸ τὸ Παρίσι δὲν ὑπῆρχε πνευματικὴ κίνησις.

Τὸ γαλλικὸ θέατρο περιμένα τὸ Ρισσιέ, ὁ μεγάλος αὐτὸς πολιτικὸς ἐπικρατεὺς καὶ ἐνίσχυσε πολὺ τὸ θέατρο τῆς πατρίδας του καὶ συνετέλεσε πρὸς τὴν ἀνάπτυξίν του. Ἐγνώριζε καὶ συναναστρεφόταν τοὺς ἡθοποιούς καὶ τοὺς θεατρικούς συγγραφεῖς, καὶ ἡ ὑψηλὴ του φιλία ἐνεθάρρυνε τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς σὲς προσπάθειάς τους νὰ δημιουργήσουν τὸ ἐθνικὸ θέατρο τῆς Γαλλίας.

Ὁ πρῶτος ἡθοποιὸς τῆς Γαλλίας ποὺ ἔπρεπε νὰ γυρίσῃ καὶ νὰ εἴσῃ ἀνὴρ καὶ σὰ ζήτησιος, ὅπως ἐξῆλθεν ὅλοι ὡς τότε, ἦταν ὁ Ἐρρίκος Λευκράν, ὁ ὁποῖος ἐργάστηκε στὸ θέατρο πέννητα πέντε δόκιμα χρόνια. Αὐτὸς πρῶτος ἀεῖσε ἐπίσης ὁ ὀνομαστὴς ἡθοποιός, διότι οἱ ἄλλοι πρὶν ἀπ' αὐτὸν ἦσαν κατὰ τὸ ἐνδεέστερον μεταξὺ ἡθοποιῶν καὶ γελοιοποιῶν τῆς πρὸς χοντροκομμένης μορφῆς.

Ἔτσι εἶχαν τὰ πράγματα ὅταν ὁ καρδινάλιος Ρισσιέ ἐστρεψε τὰ βλέμματά του πρὸς τὸ θέατρο. Οἱ ἡθοποιοὶ ποὺ διακρινόνταν τότε ἦσαν ὁ Πέτρος Μεσσιέ, ὁ λεγόμενος Μπελντόν, ὁ Μπωπρέ καὶ ὁ Βαλλιέτ. Αὐτοὶ ἀνῆκαν στὴ μὴ θεατρικὴ ὁμάδα ἀπὸ τῆς δὲ πού ὑπῆρχαν τότε στὸ Παρίσι. Στὴν ἄλλῃ ἦσαν ὁ Μπελντόν καὶ ὁ Μπαρόν.

Ὁ Μεσσιέ ἦταν υἱὸς ἐνὸς δικαστικοῦ ἀπὸ τὴν Ὁβέρνη. Ὁ πατέρας του τὸν ἐστειλε στὸ Παρίσι γιὰ νὰ μορφωθῇ καὶ παρακάλεσε ἕναν φίλο του, ἐπίσης δικαστικόν, ν' ἀναλάβῃ τὴν κηδεμονίαν τοῦ παιδιοῦ του. Ὁ φίλος ὁμοῦ αὐτοῦ αὐτοῦ ἀγαποῦσε παρὰ πολὺ τὸ θέατρο καὶ κάθε κυριακὴ ἔπαιρνε μαζί του σὲς παραστάσεις τὸν κηδεμονευόμενον. Ὁ νεαρός Μεσσιέ ἀπέκτησε τὴν κλίση γιὰ τὸ θέατρο, ὅπου ἐγκατέλειπε τὸ δικαστικὸ στάδιο γιὰ τὸ ὁποῖο τὸν προώρριζε ὁ πατέρας του καὶ ἐγένε ἡθοποιός. Ὑστερ' ἀπὸ λίγο ἐσμίχε μὲ τὴν Μπωπρέ καὶ κατήρτισε μὴ ὁμάδα πού ἀρχισε τίς παραστάσεις της στὸ ξενοδοχεῖο τῆς Βουργόννης.

Ἡ Μπωπρέ ἦταν πολὺ ὀραία γυναῖκα καὶ εἶχε ἀρκετὴ τέχνη στὸ παίξιμό της. Ἐνὰς γηραιὸς ἀριστοκράτης, ὁ κόμης ντε Μπέν, τὴν ἐρωτεύθηκε τρελλὰ καὶ ἐξ αἰτίας τοῦ ἐρωτός του πρὸς τὴν Μπωπρέ ἐπικρατεῖται πρὸς πολὺ ὀδύνη τὸ θάνατο. Μὴ μέρη ἐπαισε τὴν κυρία Ραμπονιὲ νὰ ἐπαρτήσῃ στὸ θάνατο νὰ δώσῃ μὴ παράσταση στὸ μέγαρό της. Ἡ κυρία Ραμπονιὲ δέχθηκε καὶ τὸ παράδειγμα τῆς ἐσπασαν νὰ μιμηθῶν καὶ ἄλλες κυρίες τῆς ἀριστοκρατίας. Ἀργότερα ὁ Ρισσιέ ἐπαρτήθηκε ἀπὸ τὴν ὀραία αὐτὴ συνήθεια γιὰ νὰ προστατεύσῃ πολὺ ἀποτελεσματικὰ τὸ νεαρὸ γαλλικὸ θέατρο.

Ἡ Μπωπρέ εἶχε προσελκύσει τὴν συμπάθειαν τῆς αὐλῆς. Μὴ μέρη ἔλεγε στὸν μέλλοντα Λουδοβίκον δέκατο τέταρτο τῆς Γαλλίας, ὅταν αὐτὸς ἦταν ἀκόμη παιδί:

— Ἄν θέλετε νὰ γίνετε ἓνας μεγάλος βασιλεὺς πρέπει νὰ συναναστρέφωσθε τὸν κ. ντε Μαζαρέν, (ὁ Μαζαρέν ὡς γνωστὸν ὑπῆρξε ὁ μεγαλύτερος πολιτικὸς τῆς Γαλλίας μετὰ τὸ Ρισσιέ).

«Ἄν ὁμοῦ θέλετε νὰ γίνετε καὶ ἓνας ἐξευγενισμένος ἄνθρωπος, πρέπει νὰ συναναστρέφωσθε καὶ ἐμένα».

Ὁ Λουδοβίκος δὲν ἐλησμόνησε ποτὲ τοῦ αὐτοῦ τῆς συμβουλῆς τῆς ὀραίας ἡθοποιῆς καὶ ὅταν ὀργότερα τοῦ ἔδινε κανεὶς πέναντι κωμικὸν γιὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ὀνόματος, ἀπαντοῦσε:

— Ἀγαπητέ μου, μὴν ξεχνᾷς ὅτι ἐγὼ εἶμαι μολιῆτης τῆς Μπωπρέ.

Ἡ Βαλλιέτ ἦταν μὴ μικροκαμωμένη καὶ γοητευτικὴ κοπέλλα, τῆς ὁποίας τὰ ὀραία μάτια ἐλαμπαν ἀπὸ ἐξυπνάδα. Ἄρρε καὶ καὶ τὴν χειροκροτοῦσαν ζωηρὰ. Εἶχε μαυρὰ νὰ διαβῇ τοὺς ὀφθαλμούς, κάποτε μάλιστα ἐπεχείρησε καὶ ἡ ἴδια νὰ γράψῃ, ἔκανε ὁμοῦ ἀρκετὰ αὐστηρὰ τὸν ἑαυτὸ της καὶ ἐγκατέλειπε τὴν ἀπειρίαν τῆς αὐτῆς. Διηγόταν στοὺς φίλους της μὴ μέρη, πὺς τῆς ἐγεννήθηκε αὐτὴ ἡ μανία:

Ἦσαν μικρὸ κοριτσάκι ἀκόμη ὅταν κόποσε ἔβλεπε στὸ γένος της ἓνα μυθιστορηματὴ μὲ ἀρκετὴ ὑπόθεσιν. Ὁ δάσκαλός της ἐκεῖ καλὸς γέρος, εἶδε τὸ βιβλίο στὰ χεῖρά της, ἀρχισε νὰ τὴν ἐρωτῇ νὰ μὴ διαβῇ τέτοια βιβλία πού θὰ τὴν κατέστρεφαν ἀρκετὰ, τῆς τὸ πῆρε καὶ τῆς ὑποσχέθηκε νὰ τῇ δώσῃ αὐτὸς ἓνα βιβλίο πού θὰ τὴν ἀφελόυσε μὲ τὴν ἡλικίαν της. Καὶ πραγματικῶς τὴν ἄλλῃ μέρα τῆς ἔφερε ἓνα βιβλίο ὀρεκτὰ ὀρεκτὰ. Ἡ ἐπὶ τῆς ὁμοῦ τῆς Βαλλιέτ ἦταν μεγάλη ὅταν εἶδε ὅτι τὸ βιβλίο ποὺ τῇ ἔφερε ὁ θεοφοβούμενος δάσκαλός της ἦταν πολὺ μὴ ἐλαφρότερον ἀπὸ τὸ δικὸ της πού εἶχε ἀρχίσῃ νὰ διαβῇ.

Ἡ Βαλλιέτ ἦταν ἓνα ὑπέροχο καμωδίσ καὶ ἐπαιξε θαυμάσια τίς κωμωδίας τοῦ Μολιέρους ὁποῖος μερικὰ χρόνια ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποὺ ἐλαμπαν οἱ ἡθοποιοὶ ποὺ ἀναφέραμε πρὸ πάντων, εἶχε ἀναδειχθῇ μὲ τὰ ὑπέροχα τοῦ ἔργου. Ὁ Φιλάργυρος ἦταν ἡ ἐξαιρετικὴ πρωτομυστὴ τοῦ Γκρανμενίλ καὶ σήμερ ἀκόμη ἀπῆρε στὴ Γαλλικὴ κωμωδία μὴ ἐλπίαν τοῦ πού τὸν πορταίνει στὸ ὄριον τοῦ Ἀργεντινῶν.

Αὐτὴ ἡ πρωτομυστὴ τὴν ἔβλεπε τὸ ὄριον τοῦ πού κλασσικὸν τοῖς τοῖς ἐλπίαν καὶ τὴν ψυχολογία καὶ μὴ τὸ χαρακτὴρ τοῦ ἡθοποιῦ: Ἀπὸ τὸ ὅτι ὁ Γκρανμενίλ ἐπαιξε θαυμάσια τὸ Φιλάργυρο, μὰς ἐπιτρέπεται νὰ βγάλουμε τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ αὐτὸν ὁ ὁποῖος αὐτὸς ἀναδείχθηκε τὸν ἴδιον αὐτὸν αὐτὸν: Εἶνε πρωτομυστὴ νὰ μὴν ἐπεκταθῶμε σὲς σκέψεις αὐτές. Εἶνε ἀλήθεια ὅτι ὁ Γκρανμενίλ ἔδειξε ὅτι κωμωδία τοῦ ἑνὸς μικροῦ λαμπρόν καὶ οἱ πολλὰς φορές, ὅταν τὸ φεγγάρι ἦταν ἀρκετὰ φωτεινὸ, ἔβλεπε καὶ τὸ μικρὸ τοῦ αὐτοῦ λαμπρόν βρισκόντας πρὸς τὸν οὐρανὸν ποὺ ἦταν ἀρκετὰ γιὰ νὰ κἀν τὴν μεταμυστὴν τοῦ, ἀλλὰ αὐτὸ μπόρε νὰ γινόνταν ἀπλούστατα ἀπὸ ἡρωμαντισμὸ καὶ ἢ ἀπὸ φιλοσοφίαν.

Μὴ μέρη τὸ θέατρο «ὀδύνη» τὸ ὁποῖο ἐπαιξε ὁ Γκρανμενίλ, ἐπαιξε φωτίζ. Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ πού παίζονταν αὐτὸ τὸ τελεσιμὸν κωμῶν, ὀργότερα ἐκείνη δὲ ἄλλες φορές. Ὁ κόσμος πολλὸς εἶχε μαζευθῇ πρὸς τὸ καίνομεν θέατρο, καὶ ἀνάμεσα σ' ὅλους καὶ πολλοὶ ἡθοποιοὶ ποὺ παρακολουθοῦσαν μὴ ἀγνοῖα τίς προπαθείας τὸν πυροσβεστήν, γιατί μέσα στὰ κωμῶν τῶν εἶχαν καὶ δὲν εἶχαν ἓνας ἡθοποιὸς μπόρε μὴ ὅλη του τὴν νύκτα νὰ βλέπῃ νὰ καίεται ἓνα ὀλόκληρο θέατρο, κανένας ὁμοῦ δὲν θὰ μπορούσε ποτὲ νὰ βλέπῃ ἡσυχᾶ-ἡσυχᾶ νὰ καίεται τὸ ἱματιοφυλάκιο του.

Καὶ ὁλογομυστὴς τὸ ἱματιοφυλάκιο τοῦ Γκρανμενίλ ἦταν πρῶτον πάντων. Καὶ ὁ Γκρανμενίλ τρέχει πᾶν ἀπὸ τὸ χέρ, τὸν πρῶτον πυροσβεστήν πού συναντᾷ μ' ὀρεκτὰ του καὶ τοῦ προσφέρει ἑκατὸ δακτύλιον, μὲχρι πεντακάσια τέλους φράγκα γιὰ νὰ τοῦ σώσῃ τὸ βασιλικὸν του.

Ἄλλ' οἱ πυροσβεστές ὀρνόνταν ὅλοι στὴ σειρά. Τὸ ἔργο τους εἶνε νὰ ὀρθώσῃ τὴν φωτιὰ καὶ ὅτι νὰ σώσουν κωμῶντες. Καὶ ἡ ἀπελπίστικα καταλαμβάνει τὸ Γκρανμενίλ... Οἱ φλόγες δυναμῶν τὸν καὶ ἀρχίζουν τώρα καὶ γλύνουν καὶ τὴν σκῆλη πού καταλήγει ἀκριβῶς στὸ καμῶνι του. Ὁ Γκρανμενίλ θυμάται ὅτι ἔλα τὸ κοστούμι του ἦταν μέσα σ' ἓνα κιβώτιον, ἀρκετοῦ γὰρ ἐλαφρότητος, πού τὸ εἶχε φτιάξῃ ἓνα ἀπὸ τοὺς καλύτερους τεχνίτες τοῦ Παρισιῦ, θὰ μπορούσε λοιπὸν νὰ τὸ γλυτώσῃ.

Καὶ ὁ ὁποῖος δὲν ἔβλεπε τὸ πῶς σὴν σκῆλη... Οἱ πρῶτοι τὸν χειροκροτοῦν γιατί ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶχαν συναντήσῃ μὴ τέτοια εὐνησία. Πάντε λεπτὰ ἦσαν ἀρκετὰ ὁ ἡθοποιὸς ἐμάχησε τὰ πράγματά του, πέ-

ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ὁ γάτος σωτήρ

Μποὺμ! Αὐτὸ εἶνε τὸ ὄνομα ἐνὸς μαλ' ἐξίσου γάτου, ὁ ὁποῖος μέσα σὲ λίγα δευτερόλεπτα ἐγένε ἐνδοξὸς καὶ τοῦ ὁποῖου τὸ ὄνομα ἀναγράφεται σήμερ ἀνέμωσ' ἀπὸ τὸν Ἀμερικανικὸ τύπον.

Ὁ Μποὺμ κατοικοῦσε στὴ Νέα Ὑόρκη στὸν ὄριον 88 τῆς 8ης Λεωφόρου σ' ἓνα διαμέρισμα μαζί μὲ τοὺς κυρίους του, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Σμιθ.

Ἦταν φρόνιμος καὶ καθαρός γάτος καὶ προσπαθεῖσε μὲ πάθος τρῶπα νὰ δειχῇ τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τοὺς κυρίους του, οἱ ὁποῖοι τὸν εἶχαν περισυλλεξῇ ἓνα βράδυ ἀπὸ τὸ δρόμο, ὅπου τὸν βρῆκαν νὰ πεθαίνῃ τῆς πείνας.

Μὴ νύχτα, πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, πύρκαϊα ἐξερχόμην στὸ σπίτι τὸν κυρίων του. Οἱ φλόγες βοηθοῦμενες ἀπὸ τὸν ἀέρα, μεγάλωναν ὅλ' ἓνα καὶ ἐκαίοναν μέσα σὰ διάφορα διαμερίσματα, μεταβάλλοντες ἐστὶ τὸ σπίτι σὲ φλογισμένη κἀμιν.

Ὁ κ. καὶ ἡ κ. Σμιθ, οἱ ὁποῖοι κοιμούντοσαν βαθεῖα, θὰ κινούντοσαν ἀσφαλῶς ἂν δὲν ὑπῆρχε ὁ Μποὺμ. Ὁ φτωχὸς γάτος, ὁ ὁποῖος κοιμόταν σ' ἓνα διπλανὸ δωμάτιον, ἐκίνησε τὴν ἀετὴ τῆς πυρκαϊᾶς καὶ βλέποντας τίς φλόγες, πού ἀπειλοῦσαν τὸν διπλανὸν τὸν κυρίων του, πῆδηξε μέσα ἀπ' αὐτές καὶ ἐτρεψε καὶ τοὺς ἐκπνῶντες, ταχυκινώντας τοὺς καὶ νιαουρίζοντας. Ἐτοί τὸν, ἔσωσε. Ἀσφαλῶς τὸ ἀνδραγάθειον τοῦ Μποὺμ θὰ καταχωρηθῇ στὴν ἱστορία τῶν ἡρώων ζώων.

*** Ὁ πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας

Πρὶν γίνῃ ἀπολαυστικὸς τίτλος τοῦ διαδόχου τοῦ Ἀγγλικοῦ θρόνου, ὁ τίτλος τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας ἀνῆκε στοὺς ἡγεμόνας τῆς μικρῆς αὐτῆς Ἀγγλικῆς χώρας, ἡ ὁποία ἦταν ἄλλοτε ἀνεξάρτητη. Τὸ 1282 ὁμοῦ σκεπώθηκε τραγικὰ σὲ μὴ μάχη μὲ τοὺς Ἀγγλοὺς ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ τελευταῖος ἡγεμὸν τῆς Οὐαλλίας. Τὸ κεφάλι του ἐξετέθη στὸν Λονδίνον εἰς κοινὴν θέαν ἀπὸ τὸν βασιλεῖα Ἐδουάρδο τὸν 1ον, ὁ ὁποῖος καὶ μετεβίβασε στὸν ἐκαστοτε διάδοχον τοῦ Ἀγγλικοῦ θρόνου τὸν τίτλον τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας. Ὁ σημερινὸς διάδοχος τοῦ Ἀγγλικοῦ θρόνου εἶνε ὁ εἰς αὐτὸς πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλέξανδρου.

βελιν.

Μεταξὺ τῶν πρίγκηπων τῆς Οὐαλλίας, ὑπῆρξαν καὶ δύο γυναῖκες, οἱ κόρες τοῦ Ἐρρίκου VIII, οἱ ὁποῖες καὶ ἐβίβαν. Ἡ δευτέρα μάλιστα ἡ Ἐλισάβετ ἐλάμπρυνε τὸν Ἀγγλικὸν θρόνον μὲ τὴν βασιλείαν της.

Οἱ ἀγριοὶ στὴν Ἀργεντινὴ

Σὲ μὴ ἀπὸ τίς πολιτείας τῆς Ἀργεντινῆς Δημοκρατίας εἶχε ἀπληθείς εἰδικὸς καὶ αὐστηρὸς φόρος στοὺς ἀγρίους. Ὅταν ἓνας ἀγριὸς φτάσει σὰ τριάντα τοῦ χρόνου καὶ δὲν ἔχει παρνευεῖται πληρῶναι μνηστὶο φόρον τριάντα φράγκων. Μετὰ πόροδο πέντε ἐτῶν, ὁ φόρος αὐτὸς διπλασιάζεται. Μεταξὺ τῶν 85 καὶ τῶν 90 ἐτῶν τοῦ ἀγρίου πληρῶναι ἑκατὸ φράγκα τὸ μῆνα. Ἀπὸ τὰ πέννητα ὡς τὰ ἑξήντα πέντε, ἑκατὸν τριάντα φράγκα τὸ μῆνα, ἀπὸ τὰ 65 καὶ πᾶν, ὁ φόρος λιγοστεύει καὶ περιορίζεται σὲ 50 φράγκα τὸ μῆνα. Οἱ χρεοὶ μπόρουν νὰ μείνουν ἐλεύθεροι τρία χρόνια μετὰ τὸ θάνατον τῆς συζύγου των, βασιτώντας τὸ πένθος της, μὰ μετὰ τὴν πόροδο τοῦ διαστήματος αὐτοῦ, πρέπει νὰ παντρευθῶν ἂν δὲν θέλουν νὰ πληρώσουν φόρον.

Τὴ λέει σχετικῶς ὁ κ. Δοξιάδης!..

ταξὲς τὸ κηβότιον ἀπ' τὸ παράθυρο καὶ ἀρχισε νὰ καταβαλῇ μαυρισμένος ἀπ' τὸν καπνὸν, σὰ διάβολος πού κοντεύει νὰ πνιγῇ... Μόλις ὁμοῦ φθάσῃ στὴ μέση τῆς σκάλας, θυμάται πὺς κατὰ εἶχε ξεχάσει. Ἐνανεαίνει καὶ ὁστερὰ ξεναφάνεται καὶ πάλι στὸ παράθυρο κρατώντας... Ἐνὰ δοχεῖο προποτισμένο γιὰ νυκτερινὴν χοί-χου καὶ ἔναν μὴρὸν καθόσκει τὸ τοῖ-χον!!

Φορομυστὴς μὲ τὸ κηβότιόν του, κρατώντας τὸ χέρι του τὸ δοχεῖο καὶ τὸν καθόσκει, καταβαίνει μεγαλοπρεπῶς μέσα ἀπ' τίς φλόγες, φθάνει ἐπιτέλους, κάσας καὶ μὲ τὴν φορτίαν του τοῖβά ὀλοῖσας στὸ σπίτι του...

Τὸ θέατρο ἐκάμει, ἀλλ' ὁ Γκρανμενίλ ὀρεκτὰς αὐτὴν τὴν φορὰ ἐπαιξε ἀριστουργηματικὰ τὸν ἀγοημένον τοῦ ὀρίου: τὸ Φιλάργυρο!

**ЛАА
МОНТ
БЛАНС**